

ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԲԱԺԻՆ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 1

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Ընտրությունների հիմունքները

1. Արցախի Հանրապետության նախագահի (այսուհետ՝ Հանրապետության նախագահ), Արցախի Հանրապետության Ազգային ժողովի (այսուհետ՝ Ազգային ժողով), Արցախի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման մարմինների (այսուհետ՝ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ) ընտրություններն անցկացվում են ընդհանուր, հավասար, ազատ և ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա՝ գաղտնի քվեարկությամբ:

Հոդված 2. Ընդհանուր ընտրական իրավունքը

1. Հանրապետության նախագահի, Ազգային ժողովի ընտրությունների (այսուհետ նաև՝ համապետական ընտրություններ) ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեն ընտրության օրը (այսուհետ՝ քվեարկության օրը) 18 տարին լրացած Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները:

2. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեն քվեարկության օրը 18 տարին լրացած՝ ընտրությունն անցկացվող համայնքում՝

1) մինչև քվեարկության օրն առնվազն 1 տարվա հաշվառում ունեցող Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները.

2) մինչև քվեարկության օրն առնվազն 1 տարվա հաշվառում չունեցող Արցախի Հանրապետության այն քաղաքացիները, որոնք համայնքում հաշվառվել են պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից գորացրվելու կամ ազատագրկման ձևով պատիժը կրելուց ազատվելու հանգամանքներով պայմանավորված.

3) մինչև քվեարկության օրն առնվազն 1 տարվա հաշվառում ունեցող՝ Արցախի Հանրապետության քաղաքացիություն չունեցող անձինք (այսուհետ՝ քաղաքացիություն չունեցող ընտրող):

3. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ սույն օրենսգրքով Արցախի Հանրապետության քաղաքացիների համար սահմանված իրավունքներն ու պարտականությունները տարածվում են նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող անձանց վրա:

4. Ընտրելու և ընտրվելու իրավունք չունեն դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով անգործունակ ճանաչված, ինչպես նաև դիտավորությամբ կատարված ծանր հանցանքների համար օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով դատապարտված և պատիժը կրող անձինք: Ընտրվելու իրավունք

չունեն նաև այլ հանցանքների համար օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով դատապարտված և պատիժը կրող անձինք:

Հոդված 3. Հավասար ընտրական իրավունքը

1. Ընտրողներն ընտրություններին մասնակցում են հավասար հիմունքներով:
2. Հանրային իշխանությունները հավասար պայմաններ են ապահովում ընտրողների ընտրական իրավունքի իրականացման համար:
3. Ընտրողները, անկախ սեռից, ռասայից, մաշկի գույնից, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումից, գենետիկական հատկանիշներից, լեզվից, կրոնից, աշխարհայացքից, քաղաքական կամ այլ հայացքներից, ազգային փոքրամասնությանը պատկանելությունից, գույքային վիճակից, ծնունդից, հաշմանդամությունից, անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներից, ընտրելու և ընտրվելու իրավունք ունեն:

Հոդված 4. Ազատ ընտրական իրավունքը

1. Ընտրություններն անցկացվում են ընտրական իրավունքի իրականացման՝ ազատության և կամավորության սկզբունքների հիման վրա: Ոչ ոք իրավունք չունի պարտադրելու ընտրողին քվեարկելու որևէ թեկնածուի (կուսակցության (կուսակցության դաշինքի)) օգտին կամ դեմ, ինչպես նաև հարկադրելու ընտրողին մասնակցելու կամ չմասնակցելու ընտրություններին:

Հոդված 5. Ուղղակի ընտրական իրավունքը

1. Հանրապետության նախագահը, Ազգային ժողովը, տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ընտրվում են անմիջականորեն՝ ընտրողների կողմից:

Հոդված 6. Քվեարկության գաղտնիությունը

1. Քվեարկությունը գաղտնի է: Ընտրողի համար քվեարկության գաղտնիությունը ոչ միայն իրավունք է, այլև՝ պարտականություն: Ընտրողի կամքի ազատ արտահայտման նկատմամբ վերահսկողությունն արգելվում է:

Հոդված 7. Ընտրությունների պարտադիրությունն ու պարբերականությունը: Ընտրություններ չանցկացնելը

1. Համապետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններն անցկացվում են պարբերաբար՝ Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ (այսուհետ՝ Սահմանադրություն) և սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում:
2. Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ժամանակ ընտրություններ չեն անցկացվում: Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են արտակարգ դրության կամ պատերազմի պատճառով տեղի չունեցած՝ նոր հերթական ընտրություններ: Նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Արցախի Հանրապետության Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով) նախագահը՝ արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

3. Ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ կարող են չանցկացվել, եթե Հանրապետության նախագահը ընդունել է համապատասխան հրամանագիր, և Ազգային ժողովը Սահմանադրությամբ սահմանված ժամկետում այն չի վերացրել: Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու հիմքը վերանալուց ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական դրության պատճառով տեղի չունեցած՝ նոր հերթական ընտրություններ: Նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու պահանջը վերացվելուց ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

Հոդված 8. Ընտրությունների հրապարակայնությունը

1. Ընտրությունները նախապատրաստվում և անցկացվում են հրապարակայնորեն:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը հրապարակվում և ուժի մեջ են մտնում «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Արցախի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերն ընդունվելուց հետո՝ մինչև հաջորդ աշխատանքային օրվա ավարտը, իսկ համապետական ընտրությունների ժամանակահատվածում՝ նույն օրը, տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անհատական իրավական ակտերն ուժի մեջ են մտնում «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Արցախի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում, բացառությամբ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերի: Այդ ակտերն ընդունվելուց հետո՝ մինչև հաջորդ աշխատանքային օրվա ավարտը, տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքն է՝ «www.cecnkr.am»:

3. Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման հրապարակայնությունն ու թափանցիկությունն ապահովելու, հանրային իրազեկման մակարդակը բարձրացնելու, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքի անվտանգությունը, պաշտպանվածությունը և անխափան աշխատանքն ապահովելու, ընտրական հանձնաժողովներին սույն օրենսգրքով վերապահված լիազորությունները պատշաճ իրացնելու նպատակով համապատասխան ընտրական հանձնաժողովներն ապահովվում են անհրաժեշտ ծրագրատեխնիկական և կապի միջոցներով, սարքավորումներով և գույքով:

4. Համապետական ընտրությունների ժամանակ Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) կարող են ներկայացնել իրենց նախընտրական ծրագրերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած էլեկտրոնային ձևով՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում տեղադրելու համար: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն այդ ծրագրերը տեղադրում է համացանցային կայքում ներկայացվելուց հետո՝ մինչև հաջորդ աշխատանքային օրվա ավարտը, բայց ոչ շուտ, քան նախընտրական քարոզարշավի պաշտոնական մեկնարկը:

5. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, ինչպես նաև Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուները համապատասխան ընտրական հանձնաժողով են ներկայացնում իրենց գույքի և եկամուտների մասին հայտարարագիր: Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող

կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացնում կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների) գույքի և եկամուտների մասին հայտարարագիր: Հայտարարագրում նշվում են սույն օրենսգրքով սահմանված գրանցման համար փաստաթղթերի ներկայացման ամսվա 1-ի դրությամբ գույքի կազմը, ինչպես նաև գրանցման փաստաթղթերի ներկայացման ժամկետի ամսվան նախորդող 12 օրացուցային ամիսների ընթացքում ստացված եկամուտները: Հայտարարագրերի ձևերը (էլեկտրոնային ձևերը) և ներկայացման կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

6. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների կազմում ընդգրկված կուսակցությունների), Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների-հայտարարագրերը ներկայացնելուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների կազմում ընդգրկված կուսակցությունների) հայտարարագրերի պատճենները, գրավոր դիմումի հիման վրա, տրամադրվում են վստահված անձանց, գանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին, դիտորդներին:

7. Համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ քվեարկության նախորդ օրը բնակչության պետական ռեգիստրը վարող Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմինը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին) հրապարակում է Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը:

8. Ընտրողները սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով տեղեկացվում են ընտրական հանձնաժողովների կազմերի, գտնվելու վայրերի, աշխատաժամերի, ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունների վերաբերյալ դիմումներ տալու ժամկետների, թեկնածուների առաջադրման և գրանցման ժամկետների, քվեարկության օրվա, տեղի, ժամանակի, քվեարկության և ընտրությունների արդյունքների մասին:

9. Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են մինչև ժամը 11:30-ը, 14:30-ը, 17:30-ը և 20:30-ը տարածքային ընտրական հանձնաժողով հաղորդել համապատասխանաբար մինչև ժամը 11:00-ն, 14:00-ն, 17:00-ն և 20:00-ն տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թիվը: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովներն այդ տվյալները նույն պարբերականությամբ ամփոփում, հրապարակում և հաղորդում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ քվեարկության օրը՝ ժամը 09:00-ին, տեղեկություններ է հրապարակում ընտրությունների ընթացքի մասին, իսկ ժամը 12:00-ից սկսած՝ մինչև ժամը 21:00-ն, 3-ժամյա պարբերականությամբ, ըստ ընտրական տարածքների հրապարակում է տեղեկություններ՝ մինչև նախորդ ժամը քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թվի վերաբերյալ: Քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թվի մասին տեղեկությունների հրապարակումից հետո դրանք, ըստ ընտրական տեղամասերի, տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Համապետական ընտրությունների ժամանակ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սույն մասով նշված տվյալները հրապարակում է Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերով՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նստավայրից կամ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի մամուլի կենտրոնից:

10. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը ոչ ուշ, քան քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 00:00-ից սկսած, իրականացնում է քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորում՝ ըստ ընտրական տեղամասերի: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ավարտում է քվեարկության նախնական

արդյունքների աղյուսակավորումը և իր համացանցային կայքում ներբեռնելու հնարավորությամբ տեղադրում է ընտրական տեղամասից քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ վերջին տեղեկությունները ստանալուց հետո՝ ոչ ուշ, քան քվեարկության ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը ընտրության արդյունքներով որոշումն ընդունելուց հետո՝ ոչ ուշ, քան նիստի ավարտից հետո՝ 1 ժամվա ընթացքում, քվեարկության արդյունքների վերջնական աղյուսակավորումը՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, տարածքային ընտրական հանձնաժողովների սպասարկման տարածքների և ընտրական տարածքների, ներբեռնելու հնարավորությամբ, տեղադրում է իր համացանցային կայքում:

11. Ընտրական հանձնաժողովների նիստերին, ինչպես նաև քվեարկության ամբողջ ընթացքում քվեարկության սենյակում սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով իրավունք ունեն ներկա գտնվելու վստահված անձինք, դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները, ինչպես նաև վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները՝ վերադաս հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ կամ հանձնարարությամբ: Ընտրական հանձնաժողովների նիստերը (այդ թվում՝ տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստը), ինչպես նաև քվեարկության ընթացքը վստահված անձինք, դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները կարող են լուսանկարել, տեսանկարահանել՝ չխախտելով ընտրողների քվեարկության գաղտնիության իրավունքը:

12. Ձորամասերում հաշվառված ընտրողների թիվը, ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ ըստ ընտրական տեղամասերի, այն ընտրական տեղամասերի համարները և գտնվելու վայրերը, որտեղ քվեարկում են գորամասերում կազմվող ընտրողների ցուցակներում ընդգրկված ընտրողները, գորամասերում կազմվող ընտրողների ցուցակները ծանոթացման ենթակա չեն, դրանցից քաղվածքներ չեն կատարվում:

ԳԼՈՒԽ 2

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ

Հոդված 9. Ընտրողների ռեգիստրը վարելը, ընտրողների ցուցակները կազմելը

1. Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը մշտապես վարվող փաստաթուղթ է, որը կազմվում է ըստ շրջանների (Ստեփանակերտ քաղաքի) և համայնքների: Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրում ընդգրկվում են Արցախի Հանրապետության բնակչության պետական ռեգիստրում ընդգրկված, Արցախի Հանրապետության որևէ համայնքում հաշվառված և ընտրելու իրավունք ունեցող Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները: Արցախի Հանրապետությունում հաշվառում չունեցող ընտրողները, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող՝ քաղաքացիություն չունեցող ընտրողները Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրում չեն ընդգրկվում, որը չի սահմանափակում նրանց ընտրելու իրավունքը:

2. Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը վարում և ընտրողների ցուցակը կազմում է լիազոր մարմինը: Լիազոր մարմինը պատասխանատու է Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը և ընտրողների ցուցակը սույն օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան վարելու և կազմելու համար:

3. Սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում և կարգով ընտրողների ցուցակներ կազմում են նաև Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական կամ հյուպատոսական ներկայացուցչությունների, քրեակատարողական հիմնարկների ղեկավարները և գորամասերի հրամանատարները:

4. Լիազոր մարմինը տարին 2 անգամ՝ հուլիս և հունվար ամիսներին (2-շաբաթյա ժամկետում), Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը՝ ըստ շրջանների (Ստեփանակերտ քաղաքի) և համայնքների, իսկ համապետական ընտրությունների դեպքում քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 41 օր առաջ՝ նաև ըստ ընտրական տեղամասերի, էլեկտրոնային տարբերակով ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում որոնման հնարավորությամբ տեղադրելու համար: Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքի մշտական և անբաժանելի մասն է:

5. Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրում տեղ գտած անճշտությունները (այդ թվում՝ դիմողի անձին չվերաբերող) վերացնելու մասին դիմում ներկայացնելու լիազոր մարմին: Դիմումը պետք է պարունակի անհրաժեշտ հիմնավորումները, և դրան կից պետք է ներկայացված լինեն փաստական հանգամանքների ապացույցները: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում ընտրողների ռեգիստրում վերացնում է անճշտությունները՝ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով դիմողին:

Հոդված 10. Ընտրողներին ցուցակում ընդգրկելը

1. Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրի հիման վրա կազմվում է համայնքի ընտրողների ցուցակ՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, որում ընդգրկվում են սույն օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ համապատասխան ընտրության ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող անձինք:

2. Յուրաքանչյուր ընտրության դեպքում ընտրողը կարող է ընդգրկվել ընտրողների միայն 1 ցուցակում և միայն 1 անգամ: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ համայնքի ընտրողների ցուցակում չեն կարող ընդգրկվել Արցախի Հանրապետության այն քաղաքացիները, ովքեր այդ համայնքում հաշվառվել են ընտրություններ նշանակվելուց հետո: Սույն հոդվածի 2-րդ նախադասության դրույթները չեն տարածվում Արցախի Հանրապետության այն քաղաքացիների վրա, ովքեր համայնքում հաշվառվել են ամուսնությամբ, պարտադիր ժամկետային ծառայությունից զորացրվելու, ազատագրվման ձևով պատիժը կրելուց ազատվելու, Արցախի Հանրապետությունում մշտական բնակություն հաստատելու նպատակով տեղափոխվելու հանգամանքներով պայմանավորված:

3. Համապետական ընտրությունների դեպքում այլ համայնքի հաշվառում ունեցող ընտրողները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին (այսուհետ՝ լիազոր մարմին) ներկայացնում են դիմում՝ ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից ժամանակավորապես դուրս գալու մասին՝ նշելով քվեարկության օրը գտնվելու վայրի հասցեն: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, ընտրողի տվյալները ժամանակավորապես հանում է ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից և ավելացնում ըստ գտնվելու վայրի ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում: Այլ անձի անունից դիմում ներկայացնելու դեպքում դիմումատուն պարտավոր է ներկայացնել նոտարական վավերացմամբ հաստատված լիազորագիր: Լիազոր մարմինը դիմողին այդ մասին տրամադրում է համապատասխան տեղեկանք: Դիմումի և տեղեկանքի ձևերը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

4. Հայտ ներկայացրած Արցախի Հանրապետության այն ընտրողները, ովքեր բնակվում կամ գտնվում են Արցախի Հանրապետության տարածքից դուրս, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով ընդգրկվում են Արցախի Հանրապետության տարածքից դուրս կազմվող ընտրողների ցուցակում: Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական կամ հյուպատոսական ներկայացուցչության բացակայության դեպքում սույն մասի 1-ին նախադասության մեջ նշված ընտրողն ընտրողների ցուցակում գրանցվելու հայտով կարող է դիմել իր բնակվելու կամ գտնվելու վայրին մոտ գտնվող պետությունում գործող Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական կամ հյուպատոսական ներկայացուցչություն:

5. Համապետական ընտրությունների ժամանակ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամները կարող են ընդգրկվել այն ընտրական տեղամասի՝ ըստ գտնվելու վայրի ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում, որտեղ նշանակված են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներ՝ ժամանակավորապես հանվելով ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամներին ըստ գտնվելու վայրի ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակներում ընդգրկելու մասին դիմումը լիազոր մարմին կարող է ներկայացվել նաև տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի դիմումի հիման վրա, քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14:00-ն: Դիմումի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

6. Արցախի Հանրապետությունում հաշվառում չունեցող ընտրողներն համապետական ընտրությունների ժամանակ քվեարկությանը մասնակցելու համար քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 7 օր առաջ լիազոր մարմին ներկայացնում են դիմում՝ ընտրողների ցուցակում ժամանակավորապես ընդգրկվելու մասին՝ նշելով քվեարկության օրը Արցախի Հանրապետությունում գտնվելու վայրի հասցեն: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, ընտրողին ընդգրկում է քվեարկության օրը Արցախի Հանրապետությունում գտնվելու վայրի մոտակա ընտրական տեղամասի ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում և այդ մասին նրան տրամադրում տեղեկանք: Դիմումի և տեղեկանքի ձևերը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

7. Համապետական ընտրությունների ժամանակ Արցախի Հանրապետության ոստիկանությունը (այսուհետ՝ ոստիկանություն) քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 4 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14:00-ն, կազմում է քվեարկության օրն ընտրական տեղամասեր գործուղվող ոստիկանության ծառայողների ցուցակը՝ նշելով ոստիկանության ծառայողների ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան տարեթիվը, ամիսը և օրը (այսուհետ՝ ամսաթիվ), հաշվառման վայրի հասցեն և ընտրական տեղամասի համարը: Լիազոր մարմինը, ըստ այդ ցուցակների, ոստիկանության ծառայողներին ժամանակավորապես հանում է իրենց հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից և ընդգրկում է ըստ գործուղվող տեղամասերի ընտրողների ցուցակում:

8. Համապետական ընտրությունների ժամանակ ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատության ղեկավարը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 6 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14:00-ն, լիազոր մարմին է ներկայացնում ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող և քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոն ինքնուրույն ներկայանալու հնարավորություն չունեցող, ստացիոնար բժշկական հաստատությունում քվեարկությանը մասնակցել ցանկացող ընտրողների ցուցակը՝ նշելով ընտրողի ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը և հաշվառման վայրի հասցեն: Լիազոր մարմինը, ըստ ներկայացված ցուցակների, ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող ընտրողներին ժամանակավորապես հանում է իրենց հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից և, սույն օրենսգրքի 11-րդ հոդվածով ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան, կազմում է ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատությունում քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակ:

9. Համապետական ընտրությունների ժամանակ պարտադիր ժամկետային զինծառայության մեջ գտնվող կամ վարժական հավաքներ անցնող զինծառայողները ծառայությունից Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ժամանակավոր արձակված լինելու դեպքում հանվում են զորամասի ընտրողների ցուցակից և իրենց մշտական բնակության վայրերում կարող են ընդգրկվել ընտրողների ցուցակում սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում ընտրողների ցուցակում ընդգրկվելու մասին հայտ ներկայացնելու դեպքում: Հայտի ձևը և դրան կից փաստաթղթերի ցանկը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

10. Համապետական ընտրությունների ժամանակ պարտադիր ժամկետային զինծառայողները, ինչպես նաև զորամասերի տեղակայման տարածքում հաշվառված պայմանագրային զինծառայողները և

նրանց հետ նույն տարածքում հաշվառված ընտանիքի՝ ընտրելու իրավունք ունեցող անդամներն ընդգրկվում են գորամասի ընտրողների ցուցակում:

11. Համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 50 օր առաջ, Արցախի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը լիազոր մարմին ու Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում գորամասերում հաշվառված ընտրողների թիվը՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով: Սույն մասի դրույթները վերաբերվում են նաև Արցախի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայության և ոստիկանության գործերին:

12. Ջորամասի տարածքից դուրս հաշվառված պայմանագրային զինծառայողներն ընտրողների ցուցակում ընդգրկվում են ընդհանուր հիմունքներով:

13. Քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցչի մասնակցությամբ կազմում և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում քրեակատարողական հիմնարկում գտնվող ընտրողների ցուցակը:

Հոդված 11. Ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջները

1. Ընտրողների ցուցակները կազմվում են ըստ ընտրողների հաշվառման վայրի հասցեների: Համապետական ընտրությունների ժամանակ տեղամասի ընտրողների ցուցակում համարակալման շարունակականությամբ ըստ առանձին բաժինների ներառվում են նաև ըստ գտնվելու վայրի ընտրողների, հաշվառում չունեցող ընտրողների, ընտրական տեղամասեր գործուղվող ոստիկանության ծառայողների ցուցակները:

2. Տեղամասային կենտրոնում փակցվող ընտրողների ցուցակում նշվում են ընտրական տարածքի համարը, ընտրական տեղամասի հերթական համարը, համայնքի անվանումը, իսկ առանձին սյունակներում՝ ընտրողի՝

1) հերթական համարը տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում.

2) ազգանունը, անունը, հայրանունը (հայրանունը՝ համապատասխան հաշվառման փաստաթղթերում առկայության դեպքում).

3) ծննդյան ամսաթիվը.

4) հաշվառման վայրի հասցեն, Արցախի Հանրապետությունում հաշվառում չունեցող ընտրողների դեպքում՝ քվեարկության օրը Արցախի Հանրապետությունում գտնվելու վայրի հասցեն:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կողմից գործածվող ընտրողների ցուցակներում սույն հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում նշված համարակալումը կատարվում է ըստ ընտրական տեղամասերի, ընտրողների ցուցակների յուրաքանչյուր թերթի վրա նշվում է նաև ընտրական տեղամասի համարը: Սույն մասում նշված ընտրողների ցուցակներում նախատեսվում է ևս 4 սյունակ՝

1) ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալների համար.

2) ընտրողի ստորագրության (ստորագրությունների) համար.

3) ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամի ստորագրության համար.

4) լրացուցիչ նշումների համար: Ընտրողների ցուցակում լրացուցիչ նշումներ կատարվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած դեպքերում և կարգով:

4. Ընտրողների ցուցակները կազմվում են մատյանի ձևով և էջակալվում մինչև 1 000 ընտրողի քանակով, բայց այն հաշվարկով, որ 1 000-ից ավելի ընտրող ունեցող ընտրական տեղամասին հատկացվող ընտրողների ցուցակների յուրաքանչյուր մատյան ընդգրկի մոտավորապես հավասար թվով ընտրողների տվյալներ: Ընտրողների ցուցակի յուրաքանչյուր էջում կարող են նշվել առավելագույնը 20 ընտրողի վերաբերյալ տվյալներ:

5. Միաժամանակ մեկից ավելի ընտրությունների դեպքում յուրաքանչյուր քվեարկության համար նախատեսվում է ընտրողի ստորագրության առանձին սյունակ:

6. Ընտրողների ցուցակը, սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում լիազոր մարմնի կողմից կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակը կազմում, էջակալում, ցուցակի յուրաքանչյուր էջ ստորագրում և կնքում է լիազոր մարմինը:

7. Չորամասում և քրեակատարողական հիմնարկում կազմվող ընտրողների ցուցակները կազմում, էջակալում, ցուցակների յուրաքանչյուր էջ ստորագրում և կնքում են համապատասխանաբար գորամասի հրամանատարը և քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը:

Հոդված 12. Ընտրողների ցուցակներն ընտրական հանձնաժողովներին և տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին տրամադրելը

1. Լիազոր մարմինը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 40 օր առաջ տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին տրամադրում է ընտրողների ցուցակը, որը վերջին էջում ներառում է տեղեկանք ընտրողների ցուցակներում անճշտությունների վերաբերյալ դիմումներ տալու ժամկետների, տեղի, դրանք քննարկման կարգի և ժամկետների մասին՝ տեղամասային կենտրոնում փակցնելու համար: Տեղեկանքի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2. Լիազոր մարմինը քվեարկության օրվանից 10 օր և 3 օր առաջ համապետական ընտրությունների դեպքում՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին տրամադրում է տեղեկանք ընտրողների թվի վերաբերյալ՝ ըստ ընտրական տարածքների և ընտրական տեղամասերի: Ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 3 օր հետո լիազոր մարմինը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին տրամադրում է տեղեկանք ընտրողների թվի վերաբերյալ՝ համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ ըստ ընտրական տարածքների, իսկ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ՝ ըստ համայնքների: Նշված տեղեկանքները հրապարակվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

3. Լիազոր մարմնի կազմած՝ տեղամասային կենտրոնում փակցվող և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից գործածվող ընտրողների ցուցակները՝ կազմված մատյանի ձևով (այդ թվում՝ ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակը)՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, և ընտրական տեղամասում ընդգրկված բնակելի շենքերի (տների) հասցեները, ինչպես նաև սույն օրենսգրքի 15-րդ հոդվածով սահմանված՝ քվեարկության օրն ընտրական տեղամասում ընտրողների լրացուցիչ ցուցակներ կազմելու համար անհրաժեշտ ձևաթղթերը լիազոր մարմինը քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ տրամադրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին:

4. Չորամասի հրամանատարը գորամասում հաշվառված ընտրողների ցուցակները տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին տրամադրում է քվեարկության օրվանից 3 օր առաջ՝ փակ և կնքված ծրարով, որը բացվում է միայն քվեարկության օրը՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից այն պահին, երբ ընտրական տեղամաս են այցելում գորամասի ցուցակում ընդգրկված ընտրողները:

5. Քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ ընտրողների ցուցակը հանձնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

Հոդված 13. Ընտրողների ցուցակների մատչելիությունը

1. Արցախի Հանրապետության ընտրողների ցուցակը, բացառությամբ զինվորական մասում և քրեակատարողական հիմնարկում կազմվող, ինչպես նաև ընտրողների ստորագրած ցուցակների, ազատ է ծանոթության համար: Ընտրողների ստորագրած ցուցակները հրապարակման ենթակա չեն, դրանցից լուսապատճեններ չեն հանվում, դրանք չեն լուսանկարվում և տեսանկարահանվում:

2. Համապետական ընտրությունների ժամանակ լիազոր մարմինն ընտրողների ցուցակը՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, քվեարկության օրվանից 40 օր և 2 օր առաջ տեղադրում է համացանցում՝ «www.police.nkr.am» հասցեով: Համացանցում ըստ ընտրական տեղամասերի տեղադրված ընտրողների ցուցակները պետք է ունենան ներբեռնվելու հնարավորություն:

3. Տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողը քվեարկության օրվանից 40 օր առաջ ընտրողների ցուցակը փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում:

4. Ընտրողների ցուցակի, այդ թվում՝ ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող անձանց լրացուցիչ ցուցակի օրինակը քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում: Այս ցուցակները տեղամասային կենտրոնում մնում են փակցված մինչև քվեարկությանը հաջորդող 7-րդ օրը:

5. Զորամասում հաշվառված ընտրողների ցուցակները քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ փակցվում են գորամասում՝ զինձառայողների համար տեսանելի տեղում:

6. Լիազոր մարմինը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ ընտրողներին ուղարկում է ծանուցագրեր՝ քվեարկության օրվա, ընտրական տեղամասի համարի, տեղամասային կենտրոնի հասցեի և ժամանակի մասին:

Հոդված 14. Ընտրողների ցուցակների անճշտությունները վերացնելու վերաբերյալ դիմումներ տալու, դիմումները քննարկելու և ընտրողների ցուցակների անճշտությունները վերացնելու կարգը

1. Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 5 օր առաջ ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունները (այդ թվում՝ դիմողի անձին չվերաբերող) վերացնելու մասին դիմում ներկայացնելու լիազոր մարմին: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, սակայն քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 4 օր առաջ, սույն օրենսգրքով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում ընտրողների ցուցակում վերացնում է անճշտությունները՝ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով դիմողին:

2. Քվեարկության օրվան նախորդող 5 օրվա ընթացքում, ինչպես նաև քվեարկության օրը՝ մինչև քվեարկության ավարտը, քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում իրենց ընդգրկելու մասին դիմում լիազոր մարմին ներկայացնելու իրավունք ունեն այն անձինք, որոնք՝

1) հաշվառված են համապատասխան ընտրական տեղամասի նկարագրում ընդգրկված հասցեում, սակայն դուրս են մնացել այդ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակից:

2) սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում լիազոր մարմին ներկայացրել են համապատասխան ընտրական տեղամասի ցուցակում ժամանակավորապես ընդգրկվելու մասին դիմում, դիմումը չի մերժվել, սակայն նրանք չեն ընդգրկվել համապատասխան ցուցակում:

3. Ընտրողների ցուցակներում ընդգրկվելու մասին դիմումների վերաբերյալ որոշումները կայացվում են այնպիսի ժամկետներում, որ ընտրողը հնարավորություն ունենա մասնակցելու քվեարկությանը: Քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու մասին որոշում կայացնելու դեպքում լիազոր մարմինը տրամադրում է տեղեկանք: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնելու ենթակա՝ քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկվելու մասին լիազոր մարմնի տեղեկանքի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկվելու մասին լիազոր մարմնի տեղեկանքի հիման վրա ընտրողների ցուցակում լրացում կատարում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրը՝ սույն օրենսգրքի 15-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ լրացուցիչ ցուցակ կազմելու միջոցով:

4. Ընտրողների ցուցակներում անճշտությունները վերացնելու և ցուցակում լրացում կատարելու վերաբերյալ վեճերը լուծվում են վերադասության կամ դատական կարգով՝ համապատասխանաբար «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով: Վերադաս լիազոր մարմինը կամ դատարանն ընտրողների ցուցակներում անճշտությունները վերացնելու վերաբերյալ ակտը կայացնում է բողոքը (դիմումը) ստանալուց հետո՝ 3 օրվա ընթացքում, իսկ քվեարկության և դրան նախորդող 3 օրվա ընթացքում՝ այնպիսի ժամկետներում, որ ընտրողը հնարավորություն ունենա մասնակցելու քվեարկությանը: Վերադաս լիազոր մարմինը քվեարկության և դրան նախորդող 3 օրվա ընթացքում բողոքը (դիմումը) բավարարելիս դիմողին տրամադրում է տեղեկանք քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկվելու մասին: Ընտրողների ցուցակներում անճշտությունները վերացնելու վերաբերյալ ակտը կատարում է լիազոր մարմինը: Քվեարկության օրն ընտրողների ցուցակում ընդգրկվելու մասին ակտի հիման վրա ընտրողի տվյալները ներառվում են քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում՝ սույն օրենսգրքի 15-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից: Դատարաններն ընտրողների ցուցակներում ընտրողներին ընդգրկելու վերաբերյալ դատական ակտի պատճենն ուղարկում են լիազոր մարմին՝ նաև ընտրողների ռեգիստրում համապատասխան փոփոխություններ կատարելու համար:

5. Ընտրական հանձնաժողովներն իրավունք չունեն սեփական նախաձեռնությամբ որևէ փոփոխություն՝ ճշտում կամ լրացում կատարելու ընտրողների ցուցակներում (այդ թվում՝ լրացուցիչ ցուցակներում):

Հոդված 15. Քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակը

1. Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով, կազմում է ընտրողների լրացուցիչ ցուցակ:

2. Ընտրողների լրացուցիչ ցուցակը կազմվում է, եթե քվեարկության օրն ընտրական տեղամաս են ներկայանում ընտրողներ, որոնք ընդգրկված չեն ընտրողների (այդ թվում՝ ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող անձանց լրացուցիչ) ցուցակներում և ներկայացնում են սույն օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասով կամ 4-րդ մասով նախատեսված՝ քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկվելու մասին լիազոր մարմնի տեղեկանք կամ դատական ակտ:

3. Ընտրողին ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու համար հիմք համարվող փաստաթղթերը կցվում են լրացուցիչ ցուցակին:

4. Ընտրողների լրացուցիչ ցուցակները կազմվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին քվեարկության համար տրվող ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան՝ ավելացնելով 1 սյունակ՝ դատական ակտի կամ լիազոր մարմնի տեղեկանքի համարը և ամսաթիվը նշելու համար:

5. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմած՝ ընտրողների լրացուցիչ ցուցակի յուրաքանչյուր էջ ստորագրում և կնքում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Քվեարկության ավարտից հետո ցուցակի վերջում հանձնաժողովի նախագահը նշում է քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԵՐԸ ԵՎ ՏԵՂԱՄԱՍԱՑԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԸ

Հոդված 16. Ընտրական տեղամասերը

1. Լիազոր մարմինը համայնքի ղեկավարի և տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի մասնակցությամբ կազմավորում է ընտրական տեղամասեր քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ՝ հաշվի առնելով տեղական և այլ պայմաններ, նպատակ ունենալով առավել նպաստավոր պայմաններ ստեղծել քվեարկության կազմակերպման համար:

2. Ընտրական տեղամասերը կազմավորվում են հերթական համարակալմամբ: Ընտրական տեղամասերի համարակալման կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

3. Ընտրական տեղամասը կազմավորման պահին չպետք է ունենա ավելի քան 2 000 ընտրող: Սույն մասով սահմանված թիվը կարող է փոփոխվել ընտրողների ցուցակների ճշգրտման և սույն օրենսգրքի 10-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերում:

4. Ընտրական տեղամասը չի կարող ընդգրկել տարբեր համայնքների բնակավայրեր:

Հոդված 17. Տեղամասային կենտրոնը, քվեարկության սենյակը

1. Քվեարկությունն անցկացվում է տեղամասային կենտրոնում՝ դրա համար կահավորված դահլիճում, սրահում, սենյակում և այլ տարածքում (այսուհետ՝ քվեարկության սենյակ):

2. Տեղամասային կենտրոնը պետք է հնարավորին չափ մոտ լինի ընտրական տեղամասում գտնվող բնակելի շենքերին և տներին: Տեղամասային կենտրոնում քվեարկության սենյակը պետք է ընտրվի այնպես, որ ապահովվի քվեարկության բնականոն ընթացքը: Տեղամասային կենտրոնի գտնվելու վայրը և քվեարկության սենյակը սահմանելու և քվեարկության սենյակի՝ սույն օրենսգրքի 57-րդ հոդվածով սահմանված պահանջներին համապատասխան կահավորման համար պատասխանատու է համայնքի ղեկավարը: Սույն գործառույթը համայնքի ղեկավարի համար պարտադիր լիազորություն է:

3. Տեղամասային կենտրոնը չի կարող գտնվել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ռազմական ուսումնական հաստատությունների, զորամասերի և առողջապահության հիմնարկների զբաղեցրած տարածքներում:

4. Համապետական ընտրությունների ժամանակ տեղամասային կենտրոններ կազմավորվում են նաև.

1) Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական կամ հյուպատոսական ներկայացուցչություններում,

2) քրեակատարողական հիմնարկում:

5. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները սահմանափակ ֆիզիկական հնարավորություններ ունեցող ընտրողների ընտրական իրավունքի իրականացման մատչելիությունն ապահովելու համար տեղամասային կենտրոններում ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցներ:

Հոդված 18. Տեղամասային կենտրոն սահմանելը

1. Համայնքի ղեկավարը (սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը) քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 43 օր առաջ սահմանում է տեղամասային կենտրոն: Համայնքի ղեկավարն այդ մասին տեղեկացնում է լիազոր մարմինին, համապատասխան

տարածքային ընտրական հանձնաժողովին և տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին, իսկ քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

2. Տեղամասային կենտրոնում քվեարկության պատշաճ կազմակերպման կամ քվեարկության անցկացման անհնարինության դեպքում համայնքի ղեկավարը պարտավոր է քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 5 օր առաջ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով փոխել տեղամասային կենտրոնի գտնվելու տեղը, իսկ բացառիկ դեպքերում՝ նաև քվեարկության օրը՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ:

3. Տեղամասային կենտրոնի գտնվելու վայրը փոխելու դեպքում համայնքի ղեկավարն ընտրողներին տեղեկացնում է անհապաղ:

ԳԼՈՒԽ 4

ՆԱԽՆԵՐՄԱՍԿԱՆ ՔԱՐՈՉՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 19. Նախընտրական քարոզչության հիմնական սկզբունքները

1. Նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածը սույն օրենսգրքով սահմանված այն ժամանակահատվածն է, որի ընթացքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին հավասար հնարավորություններ ապահովելու նպատակով գործում են հանրային ռեսուրսներից օգտվելու, քարոզչություն իրականացնելու և ֆինանսական թափանցիկությունն ապահովելու՝ սույն օրենսգրքով սահմանված կանոնները: Նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածի սահմանված լինելը չի սահմանափակում սույն օրենսգրքով չարգելված այլ ժամանակահատվածում քարոզչության իրականացումը: Նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածը սկսվում է Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի վերջին օրվան հաջորդող օրը և ավարտվում քվեարկության օրվանից 1 օր առաջ: Այդ ժամանակահատվածում քարոզչությունը ստորև անվանվում է նախընտրական քարոզչություն: Քվեարկության և դրան նախորդող օրը քարոզչությունն արգելվում է:

2. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կողմից Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելու դեպքում՝ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի հետ միաժամանակ ներկայացվում է նաև նրա կողմից առաջադրվող Հանրապետության նախագահի թեկնածուն: Այս դեպքում Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը և նրա կողմից առաջադրվող Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, սույն օրենսգրքով ներկայացվող պահանջները բավարարելու դեպքում, գրանցվում են նույն օրը:

3. Պետությունն ապահովում է նախընտրական քարոզչության ազատ իրականացումը: Այն ապահովում են պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ նախընտրական ժողովներ, Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների հետ ընտրողների հանդիպումներ և ընտրությունների հետ կապված այլ միջոցառումներ կազմակերպելու

նպատակով նրանց դահլիճներ և այլ շինություններ տրամադրելու միջոցով: Դրանք Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին տրամադրվում են հավասար հիմունքներով, անվճար՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով: Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների դահլիճները Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին կարող են տրամադրվել միայն ժամը 18:00-ից հետո կամ ոչ աշխատանքային օրերին և միայն այն դեպքերում, եթե տվյալ համայնքում գոյություն չունեն նախընտրական քարոզչության անցկացման համար համապատասխան այլ դահլիճներ:

4. Ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 20 օր հետո համայնքի ղեկավարը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում այն դահլիճների և այլ շինությունների ցանկը, որոնք Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին տրամադրվում են անվճար: Այդ ցանկը տեղադրվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Տեղեկությունները ներկայացվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

5. Ընտրություն նշանակվելուց հետո կարող են կազմավորվել ընտրական շտաբներ: Ընտրական շտաբները չեն կարող տեղակայվել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների զբաղեցրած շենքերում (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ընտրական շտաբները զբաղեցնում են այդ մարմիններին չպատկանող տարածք), հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների շենքերում, ինչպես նաև այն շենքերում, որտեղ գործում են ընտրական հանձնաժողովները: Ընտրական շտաբների վրա տեղադրված ցուցանակները սույն օրենսգրքի իմաստով քարոզչական տպագիր նյութեր չեն համարվում, եթե դրանք չեն ներառում Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին կողմ կամ դեմ քվեարկելուն ուղղված ուղղակի կոչեր:

6. Արգելվում է նախընտրական քարոզչություն կատարել և ցանկացած բնույթի քարոզչական նյութ տարածել՝

1) հանրային ծառայողներին, առողջապահական կամ բժշկական կազմակերպությունների, ուսումնական հաստատությունների, նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների աշխատողներին՝ իրենց լիազորություններն իրականացնելիս կամ ի պաշտոնն հանդես գալիս:

2) պետական հիմնարկների կամ կազմակերպությունների, համայնքային կազմակերպությունների, կանոնադրական կապիտալում պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների 20 և ավելի տոկոս մասնակցությամբ կազմակերպությունների աշխատակիցներին՝ իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելիս կամ ի պաշտոնն հանդես գալիս:

3) դատավորներին, դատախազներին, քննչական կոմիտեի ծառայողներին, ոստիկանությունում, ազգային անվտանգության, դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող, արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայություններում ծառայողներին, զինծառայողներին:

4) ընտրական հանձնաժողովների անդամներին:

5) բարեգործական և կրոնական կազմակերպություններին, միջազգային կազմակերպություններին:

6) օտարերկրյա քաղաքացիներին և կազմակերպություններին, քաղաքացիություն չունեցող անձանց, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված անձանց:

7) Արցախի Հանրապետության Մարդու իրավունքների պաշտպանին:

8) Արցախի Հանրապետության Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին:

9) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի անդամներին:

7. Նախընտրական քարոզչության ժամանակ, ինչպես նաև քվեարկության նախորդ և քվեարկության օրը Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին արգելվում է անձամբ կամ նրանց անունից կամ որևէ այլ եղանակով ընտրողներին անհատույց կամ արտոնյալ պայմաններով տալ (խոստանալ) դրամ, սննդամթերք, արժեթղթեր, ապրանքներ կամ մատուցել (խոստանալ) ծառայություններ: Այն բարեգործական կազմակերպությունները, որոնց անվանումները կարող են նմանեցվել (ասոցացվել) Հանրապետության նախագահի թեկնածուների անուններին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) անվանումներին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների անուններին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների անուններին, նախընտրական քարոզչության ժամանակ բարեգործություն չեն կարող իրականացնել այն համայնքներում, որտեղ անցկացվում են ընտրություններ, որոնց մասնակցում են Հանրապետության նախագահի, համայնքի ղեկավարի, համայնքի ավագանու անդամի այդ թեկնածուները, այդ կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), կամ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) առաջադրած թեկնածուները:

8. Ընտրական հանձնաժողովները հսկում են նախընտրական քարոզչության՝ սույն օրենսգրքով կամ օրենսգրքի հիման վրա ընդունված իրավական ակտերով սահմանված կարգի պահպանումը: Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների կողմից այդ կարգի խախտման դեպքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցած ընտրական հանձնաժողովը դիմում է իրավասու մարմիններ դրանք կանխելու նպատակով կամ կիրառում նախազգուշացում խախտում թույլ տված Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նկատմամբ՝ տալով խախտումը վերացնելու համար ողջամիտ ժամկետ, որը չի կարող գերազանցել 3 օրը: Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը), համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն պարտավոր է որոշմամբ նշված ժամկետում վերացնել խախտումը (խախտման հետևանքները) և այդ մասին գրավոր տեղեկացնել ընտրական հանձնաժողովին:

9. Եթե առկա է նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի այնպիսի խախտում, որը կրում է շարունակական բնույթ, և թույլ տրված խախտումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ընտրությունների արդյունքների վրա, կամ թույլ տրված խախտման հետևանքները հնարավոր չէ վերացնել, և թույլ տրված խախտումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցած ընտրական հանձնաժողովը դիմում է դատարան՝ Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու համար: Դատարանը Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի,

համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած կարող է ճանաչել, եթե հանգում է այն եզրակացության, որ խախտումը կատարվել կամ ուղղորդվել է Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի կողմից:

10. Ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուները, համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները նախընտրական քարոզչությունն իրականացնում են ընտրական գործընթացներում վստահված անձանց միջոցով: Այդ նպատակով ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող թեկնածուներն իրավունք ունեն նախընտրական քարոզչության ընթացքում օրական մինչև 2 ժամ տևողությամբ ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայրերում հանդիպումներ ունենալու մինչև 3 վստահված անձանց հետ:

11. Նախընտրական քարոզչության ընթացքում արգելվում է սահմանադրական կարգը բռնի տապալելու, բռնության կամ պատերազմի քարոզումը, ազգային, ռասայական, կրոնական ատելության բորբոքումը, ինչպես նաև ռասայական, ազգային կամ կրոնական ատելություն առաջացնող նյութերի հրապարակումն ու տարածումը:

Հոդված 20. Նախընտրական քարոզչությունը զանգվածային լրատվության միջոցներով

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) ունեն Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից հավասար պայմաններով անվճար և վճարովի (այդ թվում՝ ուղիղ եթերով) օգտվելու իրավունք:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) Արցախի հանրային ռադիոյից և հանրային հեռուստատեսությունից անվճար և վճարովի եթերաժամ տրամադրելու կարգը և ժամանակացույցը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցման համար սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ հաջորդ օրը: Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլի նախընտրական քարոզչությունը սկսվում է ընտրության 2-րդ փուլ անցկացնելու մասին որոշման կայացումից հետո՝ 2-րդ օրվանից:

3. Ընտրությունների ժամանակ Արցախի հանրային ռադիոն և հանրային հեռուստատեսությունը պարտավոր են Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար ապահովել ոչ խտրական պայմաններ: Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության լրատվական հաղորդումներում Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական քարոզարշավի վերաբերյալ ներկայացվում է անկողմնակալ և գնահատականներից զերծ տեղեկատվություն: Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) կողմից միջոցառումներ չկազմակերպելը կամ այդ միջոցառումների մասին տեղեկատվության բացակայությունը հիմք չէ զանգվածային լրատվության միջոցի համար Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) քարոզարշավի մասին տեղեկություններ չհրապարակելու համար: Գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչվելու պահից Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների

(կուսակցությունների դաշինքների) հետ ռադիոընկերությունների և հեռուստաընկերությունների կնքած՝ նախընտրական քարոզչության նպատակով եթեր տրամադրելու պայմանագրերը համարվում են ուժը կորցրած, և դադարեցվում է նախընտրական քարոզչության նպատակով եթերի տրամադրումը:

4. Ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 10 օր հետո Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հրապարակվում է իրենց վճարովի եթերաժամի 1 ռոպեի գինը, որը չի կարող գերազանցել ընտրությունների նշանակմանը նախորդող վերջին 6 ամսվա համար առևտրային գովազդի ձևավորված շուկայական արժեքը և մինչև նախընտրական քարոզչության ավարտը չի կարող փոփոխվել:

5. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված դրույթները հավասարապես տարածվում են նաև Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար եթերաժամ տրամադրող վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող մյուս ռադիոընկերությունների և հեռուստաընկերությունների վրա՝ անկախ սեփականության ձևից: Վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող մյուս ռադիոընկերությունները և հեռուստաընկերությունները ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 10 օր հետո իրենց եթերով հրապարակում են իրենց վճարովի եթերաժամի 1 ռոպեի գինը, որը չի կարող գերազանցել ընտրությունների նշանակմանը նախորդող վերջին 6 ամսվա համար առևտրային գովազդի միջին գինը և մինչև նախընտրական քարոզչության ավարտը չի կարող փոփոխվել:

6. Արցախի հանրային ռադիոյի, հանրային հեռուստատեսության և զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով նախընտրական քարոզչությունն իրականացվում է հեռուստաբանավեճերի, կյոք սեղանների, մամուլի ասուլիսների, հարցազրույցների, քաղաքական գովազդի և օրենքով չարգելված այլ ձևերով:

7. Արգելվում է նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները և հեռուստահաղորդումներն ընդմիջել առևտրային գովազդով:

8. Վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող ռադիոընկերություններն ու հեռուստաընկերություններն արբանյակային հեռարձակում իրականացնելիս պարտավոր են պահպանել սույն հոդվածի պահանջները:

9. Նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները և հեռուստահաղորդումները վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնելիս ձայնագրվում և տեսագրվում են: Դրանք պահպանվում են մինչև ընտրվող մարմնի լիազորությունների ստանձնման օրը:

10. Վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող ռադիոընկերությունների և հեռուստաընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի պահպանման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է Արցախի Հանրապետության հանրային ծառայությունները և տնտեսական մրցակցությունը կարգավորող պետական հանձնաժողովը:

11. Պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների հիմնադրած թերթերը և ամսագրերը նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածում պարտավոր են Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար ապահովել ոչ խտրական և ոչ կողմնակալ պայմաններ:

Հոդված 21. Նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածում քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի օգտագործման կարգը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներն իրավունք ունեն անարգել տարածելու քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր:

2. Հանրության համար տեսանելի քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր կարող են փակցվել միայն՝

1) հատուկ այդ նպատակով առանձնացված տեղերում, վճարովի գովազդային վահանակներում, ընտրական շտաբների վրա.

2) ֆիզիկական անձանց համաձայնությամբ՝ նրանց պատկանող կամ նրանց տիրապետման ներքո գտնվող շենքերի, շինությունների (բացառությամբ պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող շենքերի, հանրակրթական դպրոցների, բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի, հասարակական սննդի կամ առևտրի օբյեկտների), տրանսպորտային միջոցների (բացառությամբ հասարակական տրանսպորտի և տաքսու) վրա կամ դրանց ներսում: Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի վրա քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր կարող են տեղադրվել միայն ֆիզիկական անձի սեփականությունը հանդիսացող տարածքում (այդ թվում՝ պատշգամբներում, պատուհանների վրա և այլն) կամ արտաքին պատերին տեղադրված վճարովի գովազդային վահանակների վրա:

3. Քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր կարող են առանց սահմանափակման փակցվել կամ օգտագործվել նախընտրական ժողովներ, ընտրողների հետ հանդիպումներ և նախընտրական քարոզչության հետ կապված այլ միջոցառումներ անցկացնելու ժամանակ՝ այդ միջոցառումների անցկացման վայրում: Այդ միջոցառումների ժամանակ փակցված քարոզչական պաստառը, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը միջոցառման ավարտից հետո հանվում են Հանրապետության նախագահի, համայնքի ղեկավարի, համայնքի ավագանու անդամի համապատասխան թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող համապատասխան կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կողմից:

4. Նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու իրավունք ունեցող ֆիզիկական անձինք առանց սահմանափակման կարող են կրել քարոզչական նյութեր:

5. Նախընտրական քարոզչությունն սկսելուց 10 օր առաջ համայնքի ղեկավարը պարտավոր է համայնքի տարածքում քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր փակցնելու համար անվճար տեղեր առանձնացնել (բացառությամբ հանրակրթական դպրոցների)՝ սահմանելով այնպիսի պայմաններ, որոնք Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների համար կապահովեն հավասար հնարավորություններ (հավասար մակերես): Սույն լիազորությունը համայնքի ղեկավարի համար պարտադիր լիազորություն է:

6. Արտաքին գովազդային վահանակները տնօրինող կազմակերպությունները քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի տեղադրման դեպքում նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածում Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների համար ապահովում են ոչ խտրական և ոչ կողմնակալ պայմաններ:

7. Արգելվում է քարոզչական պաստառները, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը պոկելը, պատռելը, դրանց վրա գրառումներ կատարելը կամ որևէ այլ եղանակով վնասելը:

8. Ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ստանալուց հետո համայնքի ղեկավարը, արտաքին գովազդային վահանակները տնօրինող կազմակերպությունների ղեկավարներն ապահովում են, որ գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչված Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների քարոզչական պաստառը, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը հանվեն: Գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր

ճանաչված Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների կողմից 3-օրյա ժամկետում քարոզչական պաստառները, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը չհանելու դեպքում դրանք հանում է համայնքի ղեկավարը: Համայնքի ղեկավարը գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչված Հանրապետության նախագահի թեկնածուներից, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից (կուսակցությունների դաշինքներից), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներից, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներից կարող է պահանջել իր կատարած ծախսերի փոխհատուցում:

9. Սույն հոդվածի դրույթների խախտմամբ փակցված քարոզչական պաստառը, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը հանում է համայնքի ղեկավարը, անհրաժեշտության դեպքում՝ ոստիկանության աջակցությամբ: Սույն գործառույթը համայնքի ղեկավարի համար պատվիրակված լիազորություն է:

10. Քարոզչական տպագիր նյութերը պետք է տեղեկություններ ներառեն պատվիրատուի, տպագրող կազմակերպության և տպաքանակի վերաբերյալ:

11. Արգելվում է անանուն քարոզչական տպագիր նյութեր տարածելը: Անանուն կամ կեղծ քարոզչական տպագիր նյութեր հայտնաբերելու դեպքում իրազեկ ընտրական հանձնաժողովը դիմում է իրավասու մարմիններին՝ ապօրինի գործողությունները դադարեցնելու համար:

Հոդված 22. Ընտրողների կամքի ազատ արտահայտման վրա ներգործության արգելումը

1. Վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող ռադիոընկերությունների և հեռուստաընկերությունների՝ որպես Հանրապետության նախագահի թեկնածու, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակակներում ընդգրկված թեկնածու, համայնքի ղեկավարի թեկնածու, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածու գրանցված աշխատակիցներին, ինչպես նաև աշխատանքային կամ ծառայությունների վճարովի մատուցման պայմանագիր ունեցող անձանց արգելվում է ընտրությունների լուսաբանումը, ռադիոհաղորդումների կամ հեռուստահաղորդումների վարումը, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 20-րդ հոդվածով սահմանված դեպքերի:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների վարկանիշների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցման արդյունքներ հրապարակելիս հարցումն իրականացնող կազմակերպությունը պարտավոր է նշել հարցման ժամկետները, հարցվողների թիվը և ընտրանքի ձևը, հավաքման ձևը և վայրը, հարցի ճշգրիտ ձևակերպումը, հնարավոր սխալի վիճակագրական գնահատականը և պատվիրատուին: Արգելվում է քվեարկության նախորդ օրը, ինչպես նաև քվեարկության օրը՝ մինչև ժամը 20:00-ն, վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող ռադիոյով, հեռուստատեսությամբ կամ տպագիր մամուլով Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցման արդյունքները, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ տեղեկատվություն հրապարակելը:

3. Արգելվում է քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնին հարող տարածքում մինչև 50 մետր շառավղով խմբերով հավաքվելը, տեղամասային կենտրոնի մուտքին հարող տարածքում մեքենաների կուտակումը: Սույն մասի դրույթների կատարումը, ինչպես նաև այդ տարածքում հասարակական կարգի պահպանումն ապահովում են տեղամասային կենտրոնում ծառայություն իրականացնող ոստիկանության ծառայողները՝ անկախ ընտրական հանձնաժողովի պահանջից:

Հոդված 23. Հանրային ծառայող հանդիսացող Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների նախընտրական քարոզչության սահմանափակումները

1. Հանրային ծառայող հանդիսացող Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուները, համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները նախընտրական քարոզչությունն իրականացնում են հետևյալ սահմանափակումների հաշվառմամբ.

1) արգելվում է Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին կողմ կամ դեմ քվեարկելուն ուղղված ուղղակի կամ անուղղակի կոչերը պաշտոնեական լիազորություններն իրականացնելիս կամ պաշտոնեական դիրքի ցանկացած չարաշահումը՝ ընտրությունների ժամանակ առավելություն ստանալու համար.

2) արգելվում է նախընտրական քարոզչության նպատակով ծառայողական պարտականությունների իրականացման համար տրամադրված տարածքների, տրանսպորտային և կապի միջոցների, նյութական ու մարդկային ռեսուրսների օգտագործումը, բացառությամբ «Հատուկ պետական պաշտպանության ենթակա անձանց անվտանգության ապահովման մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով պետական պահպանության ենթակա բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց նկատմամբ կիրառվող անվտանգության միջոցառումների:

2. Եթե իրականացվում է սույն հոդվածում նշված Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի այլ գործունեության լուսաբանում, ապա վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող զանգվածային լրատվության միջոցն այն հաշվի է առնում Հանրապետության նախագահի, համայնքի ղեկավարի, համայնքի ավագանու անդամի մյուս թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող մյուս կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), գործունեությունը լուսաբանելիս՝ սույն օրենսգրքի 20-րդ հոդվածով սահմանված լուսաբանման հավասարության ոչ խտրական սկզբունքը պահպանելու համար:

ԳԼՈՒԽ 5

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 24. Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման ֆինանսավորումը

1. Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման (ներառյալ՝ ընտրողների ցուցակները կազմելը, ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացները կազմակերպելը), ինչպես նաև ընտրական հանձնաժողովների գործունեության համար անհրաժեշտ ծախսերի ֆինանսավորումը կատարվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Այդ ծախսերը նախատեսվում են պետական բյուջեում առանձին հոդվածով:

2. Արտահերթ, նոր հերթական, նոր ընտրությունների, վերաքվեարկությունների, ինչպես նաև Հանրապետության նախագահի ընտրությունների 2-րդ փուլի անցկացման դեպքում ընտրությունները ֆինանսավորվում են պետական բյուջեի պահուստային ֆոնդից:

3. Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման համար նախատեսված ֆինանսական միջոցները (այդ թվում՝ հանձնաժողովների պահպանման համար նախատեսված միջոցները) հատկացվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, որը սույն օրենսգրքով և Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տնօրինում է ֆինանսական միջոցները: Ընտրական հանձնաժողովների նախագահները պատասխանատու են այդ միջոցները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած նախահաշիվներին համապատասխան օգտագործելու համար:

Հոդված 25. Ընտրական գրավը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հաշվեհամարին վճարում են ընտրական գրավ:

2. Ընտրական գրավի գումարը դիմումն ստանալուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, վերադարձվում է՝

1) ընտրվելու կամ մանդատների բաշխմանը մասնակցելու,

2) Հանրապետության նախագահի բոլոր թեկնածուներին, համայնքի ղեկավարի բոլոր թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի բոլոր թեկնածուներին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվի 5 կամ ավելի տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստանալու, կուսակցության դեպքում՝ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվի 4 կամ ավելի տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստանալու, կուսակցությունների դաշինքների դեպքում՝ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվի 5 կամ ավելի տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստանալու,

3) մինչև Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցումն ինքնաբացարկ ներկայացնելու,

4) ընտրության արդյունքներն անվավեր ճանաչվելու և նոր հերթական կամ նոր ընտրություն նշանակվելու դեպքերում կամ

5) ժառանգներին՝ թեկնածուի մահվան դեպքում:

Հոդված 26. Նախընտրական հիմնադրամի ձևավորումը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) պարտավոր են բացել նախընտրական հիմնադրամ Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցելու վերաբերյալ որոշումն ընդունելուց հետո՝ 7 օրվա ընթացքում: Նախընտրական հիմնադրամ չբացելու համար վարչական պատասխանատվության ենթարկվելուց հետո՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում նախընտրական հիմնադրամ չբացելու դեպքում իրավասու ընտրական հանձնաժողովը դիմում է դատարան Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու պահանջով: Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունները և Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակով առաջադրված թեկնածուներն առանձին նախընտրական հիմնադրամ ձևավորելու

իրավունք չունեն: Համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները կարող են բացել նախընտրական հիմնադրամ համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին գրանցելու վերաբերյալ որոշումն ընդունելուց հետո՝ 7 օրվա ընթացքում: Նախընտրական հիմնադրամի միջոցները հավաքվում են Արցախի Հանրապետության տարածքում գործող որևէ առևտրային բանկում: Նախընտրական հիմնադրամ ձևավորելու նպատակով, Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների դիմումների հիման վրա, բանկերը բացում են ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ: Այդ հաշվեհամարներից եկամուտներ չեն հաշվարկվում և չեն վճարվում:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նախընտրական հիմնադրամը ձևավորվում է՝

- 1) իր անձնական միջոցներից.
- 2) իրեն առաջադրած կուսակցության տրամադրած միջոցներից.
- 3) ընտրելու իրավունք ունեցող անձանց կամավոր մուծումներից:

3. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական հիմնադրամը ձևավորվում է՝

- 1) այդ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի անդամ կուսակցությունների) միջոցներից.
- 2) Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի անձնական միջոցներից.

- 3) ընտրելու իրավունք ունեցող անձանց կամավոր մուծումներից:

4. Մույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերում չնշված ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կողմից նախընտրական հիմնադրամների հաշվին մուծված գումարները փոխանցվում են պետական բյուջե: Պետական բյուջե են փոխանցվում նաև նախընտրական հիմնադրամների հաշվին կատարված անանուն մուծումները:

5. Նախընտրական հիմնադրամներ կատարվող մուծումների և հիմնադրամներից կատարվող ծախսերի հաշվառման կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

6. Նախընտրական հիմնադրամներում կատարվող մուծումների առավելագույն չափերը սահմանվում են սույն օրենսգրքով: Նախընտրական հիմնադրամներ կատարված մուծումների՝ սույն օրենսգրքով սահմանված առավելագույն չափերը գերազանցող մասերը փոխանցվում են պետական բյուջե:

7. Այն բանկերը, որտեղ բացված են ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ, Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ 3 աշխատանքային օրը մեկ, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն (այսուհետ՝ Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն) տեղեկանք են ներկայացնում Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամների ֆինանսական մուտքերի և ելքերի վերաբերյալ: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունն ամփոփում է այդ տվյալները, կազմում ամփոփ տեղեկանք և այն տեղադրում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

8. Նախընտրական հիմնադրամի միջոցների նկատմամբ չի կարող կիրառվել արգելանք, այդ միջոցները չեն կարող հանդիսանալ բռնագանձման առարկա՝ Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի),

համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նախընտրական քարոզչության հետ չկապված անձնական բնույթի պարտավորություններով:

Հոդված 27. Նախընտրական հիմնադրամի միջոցների օգտագործումը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները զանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու, նախընտրական ժողովներ և ընտրողների հետ հանդիպումներ կազմակերպելու նպատակով դահլիճների, տարածքների վարձակալման (բացառությամբ ընտրական շտաբների), քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի պատրաստման (տեղադրման), ձեռքբերման, ընտրողներին տրամադրվող քարոզչական բոլոր տեսակի նյութերի (ներառյալ՝ տպագիր նյութերի) պատրաստման ֆինանսավորման համար օգտագործում են միայն նախընտրական հիմնադրամի միջոցները: Այդ նպատակով նախընտրական հիմնադրամից կատարվող ծախսերի առավելագույն չափը սահմանվում է սույն օրենսգրքով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նկարագրված ապրանքներն ու ծառայությունները, եթե մատուցվել են անհատույց կամ շուկայական արժեքից պակաս գնով կամ ձեռք են բերվել մինչև նախընտրական հիմնադրամի ձևավորումը, ապա իրենց շուկայական արժեքով ներառվում են նախընտրական հիմնադրամի ծախսերում:

3. Եթե Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության եզրակացությամբ նշվում է, որ նախընտրական քարոզչության համար սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ուղղություններով մատուցված ապրանքը կամ ծառայությունը շուկայական արժեքով չի ներառվել նախընտրական հիմնադրամի ծախսերում, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հարուցում է վարչական վարույթ: Եթե հարուցված վարույթի արդյունքում հիմնավորվում է Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության եզրակացությամբ նշված տեղեկությունը, ապա Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նկատմամբ կիրառվում է վարչական տույժ՝ հիմնադրամի ծախսերում չներառված ծախսերի 3-ապատիկի չափով:

4. Եթե հիմնավորվում է, որ Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նախընտրական քարոզչության համար կատարված ծախսերը գերազանցել են սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ուղղություններով կատարված ծախսերի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված առավելագույն չափը, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հարուցում է վարչական վարույթ, և եթե վարույթի արդյունքում հիմնավորվում է Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության եզրակացությամբ նշված տեղեկությունը, ապա Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նկատմամբ կիրառվում է վարչական տույժ՝ հիմնադրամի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված առավելագույն չափը գերազանցող գումարի 3-ապատիկի չափով:

5. Եթե հիմնավորվում է, որ Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի նախընտրական քարոզչության համար կատարված ծախսերը գերազանցել են նախընտրական հիմնադրամի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված առավելագույն չափը, ապա ընտրական հանձնաժողովը որոշում է կայացնում՝ պարտավորեցնելով Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության

(կուսակցությունների դաշինքին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին հիմնադրամի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված առավելագույն չափը գերազանցող գումարը փոխանցել պետական բյուջե:

6. Սույն հոդվածով սահմանված գումարները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումից հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, պետական բյուջե չփոխանցելու կամ նույն ժամկետում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը դատական կարգով չբողոքարկելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նշված գումարը գանձում է դատական կարգով:

7. Նախընտրական հիմնադրամների հաշիվների հետ կատարվող բոլոր գործառնությունները դադարեցվում են քվեարկության օրվանից:

8. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների դիմումի հիման վրա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը թույլ է տալիս հիմնադրամից վճարումներ կատարել նաև քվեարկության օրվանից հետո, բայց մինչև քվեարկության օրը կատարված գործարքների համար:

9. Ընտրությունից հետո նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցներն ընտրության արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից հետո՝ 3-ամսյա ժամկետում, Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի հայեցողությամբ օգտագործվում են բարեգործական նպատակներով: 3-ամսյա ժամկետը լրանալուց հետո նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցները փոխանցվում են պետական բյուջե:

10. Ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու կամ ընտրություններն անվավեր ճանաչվելու և նոր հերթական կամ նոր ընտրություններ նշանակվելու դեպքերում նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցները սառեցվում են մինչև նոր հերթական կամ նոր ընտրությունների համար Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) թեկնածուների ընտրական ցուցակների, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցումը: Նոր հերթական կամ նոր ընտրությունների դեպքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները կարող են օգտագործել իրենց նախընտրական հիմնադրամներում մնացած միջոցները:

11. Նոր հերթական կամ նոր ընտրություններին չմասնակցող Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամներում մնացած միջոցները 3-ամսյա ժամկետում Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների հայեցողությամբ օգտագործվում են բարեգործական նպատակներով: 3-ամսյա ժամկետը լրանալուց հետո նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցները փոխանցվում են պետական բյուջե:

12. Սույն հոդվածի դրույթները կիրառվում են նաև Հանրապետության նախագահի ընտրությունների 2-րդ փուլի ընթացքում:

Հոդված 28. Նախընտրական հիմնադրամներ կատարված մուծումների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագիրը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները իրենց նախընտրական հիմնադրամներ կատարված մուծումների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագիրը ներկայացնում են Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն նախընտրական քարոզչությունն սկսվելուց հետո՝ 10-րդ, ինչպես նաև ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ: Հայտարարագրին կցվում են Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու, նախընտրական ժողովներ և ընտրողների հետ հանդիպումներ կազմակերպելու նպատակով դահլիճների, տարածքների վարձակալման (բացառությամբ ընտրական շտաբների), քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի պատրաստման (տեղադրման), ձեռքբերման, ընտրողներին տրամադրվող քարոզչական բոլոր տեսակի նյութերի (ներառյալ՝ տպագիր նյութերի) պատրաստման համար կնքված պայմանագրերը, ինչպես նաև կատարված վճարումները հավաստող փաստաթղթերը: Հանրապետության նախագահի ընտրությունների երկրորդ փուլ անցկացվելու դեպքում երկրորդ փուլին մասնակցող թեկնածուն, Հանրապետության նախագահի թեկնածությունն առաջադրած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) նախընտրական հիմնադրամներ կատարված մուծումների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագիրը ներկայացնում է Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն՝ ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ:

2. Հայտարարագրի էլեկտրոնային ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Հայտարարագրի ձևը ներառում է նաև ուղեցույց հայտարարագիրը կազմելու և ներկայացնելու կարգի ու ժամկետների մասին:

3. Հայտարարագրում նշվում են՝

1) նախընտրական հիմնադրամ կատարված մուծումների ժամանակագրությունը, մուծված գումարի չափը.

2) սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված յուրաքանչյուր ծառայության, գույքի, ապրանքի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը, դրանց կատարման ժամկետը, ծախսերի կատարումը հաստատող փաստաթղթերի տվյալները.

3) հիմնադրամում մնացած գումարի չափը:

4. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների և Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ներկայացրած հայտարարագրերը 3-օրյա ժամկետում տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում, իսկ մյուս թեկնածուների հայտարարագրերի պատճենները կարող են տրամադրվել վստահված անձանց, գանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին, դիտորդներին:

Հոդված 29. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը

1. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունն իրականացնում է նախընտրական հիմնադրամներ կատարվող մուծումների, ծախսերի և դրանց հաշվարկման, ինչպես նաև կուսակցությունների ընթացիկ ֆինանսական գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը գործում է ընտրական հանձնաժողովներից անկախ և հաշվետու չէ նրանց:

2. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության ղեկավարի պաշտոնը քաղաքացիական պաշտոն է, ծառայության մյուս աշխատակիցը քաղաքացիական ծառայող է: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության ղեկավարը նշանակվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ 5 տարի ժամկետով: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության ղեկավարի պաշտոնային դրույքաչափը սահմանվում է «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության ղեկավարը չի կարող լինել որևէ կուսակցության անդամ:

3. Նախընտրական հիմնադրամներ կատարվող մուծումների, ծախսերի և դրանց հաշվարկման նկատմամբ թափանցիկությունն ու հրապարակայնությունն ապահովելու նպատակով համապետական ընտրությունները նշանակվելուց հետո՝ 10-օրյա ժամկետում, Ազգային ժողովի յուրաքանչյուր խմբակցություն Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունում կարող է նշանակել Արցախի Հանրապետությունում աուդիտորի որակավորում ստացած ընտրական իրավունք ունեցող 1 աուդիտորի: Ազգային ժողովի խմբակցությունների՝ Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունում նշանակած աուդիտորները վարձատրվում են 2 ամսվա համար, յուրաքանչյուր ամսվա համար՝ Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի անվանական չափի 3-ապատիկի չափով: Նրանց գործունեությունն ավարտվում է ընտրությունների արդյունքների հրապարակումից հետո՝ 5-րդ օրը:

4. Համապետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական ընտրությունների ժամանակ Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունում մինչև 1 ամիս ժամկետով պայմանագրային հիմունքներով կարող են ընդգրկվել մինչև 5 մասնագետ:

5. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամներում եղած միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագրերը ստանալուց հետո՝ 7 օրվա ընթացքում, բայց ոչ ուշ, քան ընտրության արդյունքների ամփոփման համար սահմանված ժամկետից 1 օր առաջ ստուգում, ստուգման արդյունքներով կազմում է եզրակացություն և ներկայացնում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է այն անհապաղ հրապարակել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Եզրակացության մեջ խախտումներ արձանագրված լինելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է քննարկել այն: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի այդ նիստին հրավիրվում է Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության ներկայացուցիչը:

6. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության լիազորություններն են՝

1) ստանալ համապատասխան տեղեկություններ, տեղեկանքներ, փաստաթղթերի պատճեններ՝ Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամների ֆինանսական մուտքերի և ելքերի վերաբերյալ այն բանկերից, որտեղ նախընտրական հիմնադրամներ ձևավորելու համար բացվել են ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ:

2) բանկերից, կուսակցություններից և ապրանքներ մատակարարող, ծառայություններ մատուցող կամ աշխատանքներ կատարող այլ կազմակերպություններից ստանալ համապատասխան տեղեկություններ, տեղեկանքներ, փաստաթղթերի պատճեններ՝ կուսակցությանը վճարված անդամակցության վճարների, կուսակցությանը կատարված նվիրատվությունների, բյուջետային ֆինանսավորման, քաղաքացիական իրավական գործարքներից ստացված դրամական միջոցների և օրենսդրությամբ չարգելված այլ մուտքերի և ծախսերի վերաբերյալ:

3) իր գործունեությանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ նախապատրաստել որոշումների նախագծեր և դրանք ներկայացնել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քննարկմանը:

7. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության գործունեության կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ սույն օրենսգրքի և «Կուսակցությունների մասին» Արցախի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան:

ԳԼՈՒԽ 6

ԴԻՏՈՐԴՆԵՐԸ, ԶԱՆԳՎԱԾՍՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ, ՎՍՏԱՀՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ, ԼԻԱԶՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Հոդված 30. Դիտորդական առաքելության իրավունքը

1. Ընտրությունների ժամանակ դիտորդական առաքելության իրավունք ունեն՝

1) միջազգային կազմակերպությունները.

2) օտարերկրյա պետությունների ներկայացուցիչները.

3) Արցախի Հանրապետության և օտարերկրյա հասարակական այն կազմակերպությունները, որոնց կանոնադրական խնդիրները ներառում են ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների պաշտպանության հարցեր, և որոնք չեն աջակցում Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին:

2. Միջազգային կազմակերպությունները, օտարերկրյա պետությունների ներկայացուցիչները և օտարերկրյա հասարակական կազմակերպությունները դիտորդական առաքելություն կարող են իրականացնել հրավերի առկայության դեպքում: Միջազգային կազմակերպությունների, օտարերկրյա հասարակական կազմակերպությունների դիտորդական առաքելությունների կազմում որպես դիտորդ Արցախի Հանրապետության քաղաքացիներ ընդգրկվել չեն կարող: Սույն մասում նշված կազմակերպություններին և անձանց դիտորդական առաքելություն իրականացնելու հրավեր ուղարկելու իրավունք ունեն՝

1) Հանրապետության նախագահը.

2) Ազգային ժողովի նախագահը.

3) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

3. Միջազգային կազմակերպությունների, օտարերկրյա հասարակական կազմակերպությունների դիտորդական առաքելությունների՝ ընտրությունների վերաբերյալ զեկույցները տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

Հոդված 31. Դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչների հավատարմագրումը, դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչների վկայականների տրամադրումը

1. Սույն օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված կազմակերպությունների դիտորդներն իրենց առաքելությունն իրականացնում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում հավատարմագրվելուց հետո:

2. Հավատարմագրվելու կամ հավատարմագրված դիտորդների ցանկում փոփոխություններ (լրացումներ) կատարելու համար դիմումները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում ընտրությունները նշանակելու օրվանից հետո, բայց քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը դիտորդներին տրվող վկայականներն այդ կազմակերպություններին հանձնում է դիմումն ստանալուց հետո՝ 7 օրվա ընթացքում:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը մերժում է դիտորդների հավատարմագրման մասին դիմումը, եթե կազմակերպության կանոնադրական նպատակները չեն բավարարում սույն օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի պահանջները, կամ դիմումը ներկայացվել է սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետների խախտմամբ, կամ ներկայացված փաստաթղթերը չեն համապատասխանում սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշման պահանջներին:

5. Դիտորդի կողմից Հանրապետության նախագահի որևէ թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող որևէ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի որևէ թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի որևէ թեկնածուի աջակցելու, ինչպես նաև սույն օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով խախտելու դեպքում, որն էապես խաթարում է ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը, ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարող է դիտորդին հեռացնել հանձնաժողովի նիստից, իսկ քվեարկության օրը՝ տեղամասային կենտրոնից՝ ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ:

6. Դիտորդների լիազորությունները դադարում են ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից հետո՝ 8-րդ օրը, եթե ընտրության արդյունքները դատարան չեն բողոքարկվել: Ընտրությունների արդյունքները դատարան բողոքարկվելու դեպքում դիտորդների լիազորություններն ավարտվում են դատական ակտի հրապարակման օրվա հաջորդ օրը, եթե-վերաքվեարկություն, ինչպես նաև Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլ չեն նշանակվել: Վերաքվեարկություն, ինչպես նաև Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլի դեպքերում դիտորդների կրկին հավատարմագրում չի պահանջվում:

8. Լրատվական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատեր հանդիսացող ֆիզիկական անձի ներկայացուցիչները (այսուհետ՝ զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչներ) քվեարկության օրը կարող են իրականացնել ընտրությունների և քվեարկության վերաբերյալ լուսաբանում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում հավատարմագրվելուց հետո: Լրատվական գործունեություն իրականացնողը կարող է հավատարմագրել իր ներկայացուցիչներին, եթե առնվազն 1 տարի իր անունից տարածում է լրատվության միջոց: 1 տարվա սահմանափակումը կիրառելի չէ, եթե լրատվական գործունեություն իրականացնողը լրատվության միջոց է տարածում վերգետնյա եթերային հեռարձակմամբ: Հավատարմագրվելու դիմումը և զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչների ցուցակը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում ընտրությունները նշանակելու օրվանից հետո, բայց քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 15 օր առաջ: Յուրաքանչյուր լրատվական գործունեություն իրականացնող կարող է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում հավատարմագրել իր անունից տարածվող միայն 1 զանգվածային լրատվության միջոց և այդ զանգվածային լրատվության միջոցի ոչ ավելի, քան 20 ներկայացուցիչների: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչներին տրվող վկայականներն այդ զանգվածային լրատվության միջոցին է հանձնում դիմումն ստանալուց հետո՝ 12 օրվա ընթացքում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը մերժում է զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչների հավատարմագրման մասին դիմումը, եթե այն չի բավարարում սույն հոդվածի պահանջները, կամ ներկայացված փաստաթղթերը չեն համապատասխանում սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշման պահանջներին: Զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչ կողմից սույն օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով խախտելու դեպքում, որն էապես խաթարում է ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը, ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ տվյալ ներկայացուցիչը կարող է հեռացվել հանձնաժողովի նիստից, իսկ քվեարկության օրը՝ տեղամասային կենտրոնից:

9. Դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հավատարմագրման կարգը, հավատարմագրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների վկայականների ձևերը և դրանց լրացման կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Հոդված 32. Դիտորդի, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչի իրավունքները, պարտականությունները և գործունեության երաշխիքները

1. Դիտորդը, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչն իրավունք ունեն՝

1) ներկա գտնվելու ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաև քվեարկության սենյակում:

2) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հետևելու քվեաթերթիկների տպագրման, փոխադրման, պահպանման և հաշվարկման գործընթացներին:

3) ծանոթանալու Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի, տարածքային ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին և ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ, ստանալու պատճեններ այն փաստաթղթերից, որոնք տեղադրված չեն Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

4) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը ծանոթանալու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին (բացառությամբ ընտրողների ստորագրած ցուցակների), դատարանի համապատասխան վճիռներին, ընտրողին տրամադրած լիազոր մարմնի համապատասխան տեղեկանքին, չմիջամտելով ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին և չխաթարելով քվեարկության ընթացքը՝ ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ և նշումներ ընտրական փաստաթղթերից (բացառությամբ ընտրողների ստորագրած ցուցակների): Քվեարկության ընթացքում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներից քաղվածքներ և նշումներ կատարելն արգելվում է:

5) ազատ տեղաշարժվելու քվեարկության սենյակում՝ քվեաթերթիկների, ընտրողների ցուցակների ու քվեատուփի (քվեատուփերի) դիտարկման համար:

6) հրապարակայնորեն, այդ թվում՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով հայտնելու կարծիք, անելու հայտարարություն՝ ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման վերաբերյալ:

7) օգտվելու սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ իրավունքներից:

2. Դիտորդն իր իրավունքներն իրականացնելիս պարտավոր է լինել անկողմնակալ, չեզոք, հրապարակայնորեն որևէ կանխակալ դիրքորոշում չարտահայտել կամ նախապատվելի վերաբերմունք չդրսևորել իշխանության կամ ընդդիմության, Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների հետ կապված որևէ հարցի նկատմամբ: Դիտորդներն իրենց անձնական դիտարկումները կարող են ներկայացնել ընտրական հանձնաժողովներին դիտորդական առաքելության զեկույցի միջոցով: Դիտորդների բոլոր եզրահանգումների համար պետք է հիմք հանդիսանան իրենց անձնական դիտարկումները:

3. Դիտորդը, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչն իրավունք չունեն միջամտելու ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին և քվեարկության ընթացքին, իրականացնելու քարոզչություն, ընտրական հանձնաժողովի անդամներին տալու ցուցումներ, ներկայացնելու պահանջներ:

4. Դիտորդը, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչը պարտավոր են գրանցվել ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, ինչպես նաև քվեարկության ընթացքում՝ քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու համար: Դիտորդը, զանգվածային

լրատվության միջոցի ներկայացուցիչը, պարտավոր են ընտրական հանձնաժողովում, իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաև քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու համար պարտադիր կարգով տեսանելի ձևով կրել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից տրված սահմանված նմուշի վկայականը:

5. Դիտորդի, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչ՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքների որևէ սահմանափակում չի թույլատրվում: Ոչ ոք (այդ թվում՝ ընտրական հանձնաժողովները) իրավունք չունի (իրավունք չունեն) դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին դուրս հանելու տեղամասային կենտրոնից կամ որևէ այլ կերպ նրանց մեկուսացնելու հանձնաժողովի աշխատանքներին ներկա գտնվելուց, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 5-րդ մասով, 8-րդ մասով և 65-րդ հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված դեպքերի: Դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին տեղամասային կենտրոնից կամ ընտրական հանձնաժողովի նիստերից դուրս հրավիրելու դեպքում ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում կատարվում է համապատասխան գրառում՝ նշելով պատճառները:

Հոդված 33. Վստահված անձի կարգավիճակը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները՝ գրանցվելուց, ինչպես նաև Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակները գրանցելուց հետո ընտրական հանձնաժողովներում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների, զանգվածային լրատվության միջոցների հետ փոխհարաբերություններում իրենց շահերը պաշտպանելու նպատակով կարող են ունենալ վստահված անձինք: Վստահված անձ կարող են լինել միայն ընտրական իրավունք ունեցող անձինք:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակները գրանցելուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, գրանցում իրականացրած ընտրական հանձնաժողովը Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի լիազոր ներկայացուցչին տալիս է կազմավորված ընտրական տեղամասերի թվի 3-ապատիկին հավասար թվով վստահված անձանց վկայականներ: Համապատասխան հանձնաժողովը վկայականում նշում է ընտրություններին մասնակցող Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի անունը, հայրանունը, ազգանունը, կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվանումը: Հանրապետության նախագահի թեկնածուն կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) լիազոր ներկայացուցիչը, համայնքի ղեկավարի թեկնածուն կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը վկայականները լրացնում և տրամադրում է (տրամադրում են) վստահված անձանց:

3. Վստահված անձ չեն կարող լինել դատավորները, դատախազները, քննչական կոմիտեի ծառայողները, ոստիկանությունում, ազգային անվտանգության ծառայությունում, դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայությունում, արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայությունում ծառայողները, զինծառայողները, դիտորդները, թեկնածուները, ընտրական հանձնաժողովների անդամները:

Հոդված 34. Վստահված անձի իրավունքները, պարտականությունները և գործունեության երաշխիքները

1. Վստահված անձն իրավունք ունի՝

1) խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցելու հանձնաժողովի նիստերին, քվեարկության ընթացքում ներկա գտնվելու քվեարկության սենյակում.

2) ծանոթանալու Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի, տարածքային ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին և ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ, ստանալու պատճեններ այն փաստաթղթերից, որոնք տեղադրված չեն Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում.

3) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը, ծանոթանալու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին (բացառությամբ ընտրողների ստորագրած ցուցակների), դատարանի համապատասխան վճիռներին, ընտրողին տրամադրած լիազոր մարմնի համապատասխան տեղեկանքին, ինչպես նաև քվեարկված քվեաթերթիկներին և դրանցում կատարված նշումներին, չմիջամտելով ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին և չխաթարելով քվեարկության ընթացքը՝ ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ և նշումներ ընտրական փաստաթղթերից (բացառությամբ ընտրողների ստորագրած ցուցակների), քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի ժամանակ ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներից: Քվեարկության ընթացքում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներից քաղվածքներ և նշումներ կատարելն արգելվում է.

4) սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և դեպքերում բողոքարկելու ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, գործողությունները, անգործությունը.

5) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հետևելու քվեաթերթիկների տպագրման, փոխադրման, պահպանման և հաշվարկման գործընթացներին.

6) չմիջամտելով հանձնաժողովի անդամի աշխատանքներին՝ ներկա գտնվելու հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցումն իրականացնող, քվեաթերթիկ հատկացնող և քվեաթերթիկ կնքող անդամներին, քվեատուփը հսկող անդամի (քվեատուփերը հսկող անդամների) կողքին և հետևելու նրանց աշխատանքներին.

7) ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքների վերաբերյալ հանձնաժողովի նախագահին ներկայացնելու դիտարկումներ և առաջարկություններ.

8) իրականացնելու սույն օրենսգրքով իրեն վերապահված այլ իրավունքներ:

2. Վստահված անձն իր իրավունքներն իրականացնում է սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով: Վստահված անձինք իրավունք չունեն միջամտելու ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին, ընտրական հանձնաժողովի անդամներին տալու ցուցումներ, միջամտելու քվեարկության ընթացքին:

3. Ընտրական հանձնաժողովի նիստին և քվեարկության ընթացքում քվեարկության սենյակում կարող են ներկա գտնվել Հանրապետության նախագահի յուրաքանչյուր թեկնածուի 1 վստահված անձ, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) 1 վստահված անձ, համայնքի ղեկավարի յուրաքանչյուր թեկնածուի 1 վստահված անձ, համայնքի ավագանու անդամի յուրաքանչյուր թեկնածուի 1 վստահված անձ: Վստահված անձինք պարտավոր են գրանցվել ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում՝ ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, ինչպես նաև քվեարկության ընթացքում քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու համար:

4. Վստահված անձի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքների որևէ սահմանափակում չի թույլատրվում: Ոչ ոք (այդ թվում՝ ընտրական հանձնաժողովները) իրավունք չունի (իրավունք չունեն) վստահված անձին դուրս հանելու քվեարկության սենյակից կամ այլ կերպ նրան մեկուսացնելու

հանձնաժողովի աշխատանքներին ներկա գտնվելուց, բացառությամբ նրա կողմից սույն օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով խախտելու դեպքերի, որոնք էապես խաթարում են ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը: Ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարող է վստահված անձին հեռացնել հանձնաժողովի նիստից, իսկ քվեարկության օրը՝ տեղամասային կենտրոնից՝ ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ: Հանձնաժողովի նախագահի կողմից վստահված անձին տեղամասային կենտրոնից կամ հանձնաժողովի նիստերից դուրս հրավիրվելու դեպքում ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում կատարվում է համապատասխան գրառում՝ նշելով պատճառները:

Հոդված 35. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի–ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների), համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների լիազոր ներկայացուցիչների կարգավիճակը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները իրավունք ունեն Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցած ընտրական հանձնաժողովում նշանակելու մինչև 2 լիազոր ներկայացուցիչ:

2. Լիազոր ներկայացուցիչ կարող են լինել միայն ընտրական իրավունք ունեցող անձինք:

3. Լիազոր ներկայացուցչին տրվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից սահմանված նմուշի վկայական:

4. Լիազոր ներկայացուցիչն իրավունք ունի՝

1) ծանոթանալու համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին (բացառությամբ ընտրողների ստորագրած ցուցակների):

2) խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցելու համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նիստերին:

5. Լիազոր ներկայացուցչի լիազորությունները կարող է ցանկացած պահի դադարեցնել նրան նշանակողը:

6. Լիազոր ներկայացուցչի լիազորությունները դադարում են ընտրությունների արդյունքներով վերջնական որոշման հրապարակման պահից 7 օր հետո:

7. Ընտրությունների արդյունքները դատարան բողոքարկվելու դեպքում լիազոր ներկայացուցչի լիազորությունները դադարում են դատական ակտի հրապարակման օրվա հաջորդ օրը:

ԲԱԺԻՆ 2
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 7

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ, ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ:
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Հոդված 36. Ընտրական հանձնաժողովների համակարգը, կարգավիճակը և գործունեության կարգը

1. Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման նպատակով կազմավորվում է ընտրական հանձնաժողովների եռաստիճան համակարգ՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, տարածքային ընտրական հանձնաժողովներ և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

2. Արցախի Հանրապետության յուրաքանչյուր շրջանում և շրջանի կարգավիճակ ունեցող Ստեփանակերտ քաղաքում կազմավորվում է 1-ական տարածքային ընտրական հանձնաժողով, որի նստավայրը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

3. Եթե ընտրատարածքն ընդգրկում է 1-ից ավելի շրջանների համայնքներ, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 65 օր առաջ որոշում է այն տարածքային ընտրական հանձնաժողովին, որին լիազորություն է վերապահվում տվյալ համայնքում ընտրությունների կազմակերպումը և անցկացումը: Ստեփանակերտ քաղաքում, որի տարածքն ընդգրկված է 1-ից ավելի ընտրատարածքների կազմում, ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման լիազորությունը վերապահվում է Ստեփանակերտի տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

4. Ընտրական հանձնաժողովներն իրենց լիազորություններն իրականացնելիս անկախ են: Նրանց գործունեությանը որևէ միջամտություն արգելվում է:

5. Ընտրական հանձնաժողովներն իրենց լիազորություններն իրականացնում են օրինականության, կոլեգիալության և հրապարակայնության սկզբունքների հիման վրա:

6. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները տարածքային ընտրական հանձնաժողովներին անհատույց ապահովում են անհրաժեշտ աշխատանքային տարածքներով և գույքով, աջակցում հանձնաժողովներին՝ նրանց բնականոն աշխատանքային գործունեությունն ապահովելու համար:

Հոդված 37. Ընտրական հանձնաժողովների գործառույթները

1. Ընտրական հանձնաժողովներն ապահովում են ընտրողների ընտրական իրավունքի իրականացումը և պաշտպանությունը:

Հոդված 38. Ընտրական հանձնաժողովների ակտերը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ընդունում է ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտեր և անհատական իրավական ակտեր, իսկ տարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները՝ անհատական իրավական ակտեր: Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովների նախագահները կարող են ընդունել անհատական իրավական ակտեր:

2. Ընտրական հանձնաժողովների իրավական ակտերը՝ ընդունված իրենց լիազորությունների շրջանակում, ենթակա են պարտադիր կատարման:

Հոդված 39. Ընտրական հանձնաժողովների անդամների կարգավիճակը

1. Ընտրական հանձնաժողովի անդամն ընտրական հանձնաժողովում գործում է անկախ և չի ներկայացնում իրեն նշանակողին:

2. Ընտրական հանձնաժողովների անդամներն ազատվում են վարժական հավաքից և զինվորական վարժանքից: Համապետական ընտրությունների ժամանակահատվածում ընտրական հանձնաժողովների անդամները ենթակա են պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչի՝ ընտրության ավարտից հետո: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներն ազատվում են նաև զորահավաքից:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի նկատմամբ քրեական հետապնդում կարող է հարուցվել միայն Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համաձայնությամբ: Առանց Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համաձայնության՝ հանձնաժողովի անդամը չի կարող զրկվել ազատությունից, բացառությամբ, եթե նա բռնվել է հանցանք կատարելու պահին կամ անմիջապես դրանից հետո: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նշված հարցի վերաբերյալ որոշումն ընդունում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը և տարածքային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներն աշխատում են մշտական հիմունքներով և չեն կարող զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ, կատարել այլ վճարովի աշխատանք, բացի գիտական, կրթական և ստեղծագործական աշխատանքից:

5. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամները հրապարակային ելույթներում պետք է ցուցաբերեն քաղաքական զսպվածություն:

6. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամն իր պաշտոնավարման ընթացքում չի կարող զբաղվել քաղաքական գործունեությամբ: Հրապարակային ելույթներում նրանք պետք է ցուցաբերեն քաղաքական զսպվածություն:

7. Ընտրական հանձնաժողովի անդամներն իրավունք ունեն նախապես ծանոթանալու հանձնաժողովի քննարկմանը ներկայացվող հարցերին և փաստաթղթերին, ելույթներ ունենալու հանձնաժողովի նիստերում, ներկայացնելու առաջարկություններ և պահանջելու, որ այդ հարցով անցկացվի քվեարկություն, նիստի մասնակիցներին տալու հարցեր և ստանալու պատասխաններ:

8. Ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են կատարել հանձնաժողովի նախագահի՝ իր իրավասության սահմաններում տված հանձնարարությունները:

9. Վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամներն այդ հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ կամ համաձայնությամբ համապատասխանաբար պարտավոր են կամ կարող են խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցել ստորադաս ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, իսկ քվեարկության օրը՝ ներկա գտնվել քվեարկության սենյակում:

10. Տարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամներն իրենց լիազորությունների իրականացման նպատակով սեփական նախաձեռնությամբ ազատվում են ծառայողական (աշխատանքային) պարտականությունները կատարելուց:

11. Ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է մասնակցել հանձնաժողովի աշխատանքներին և կատարել իր լիազորությունները, ինչպես նաև մասնակցել ընտրական հանձնաժողովի անդամների համար կազմակերպվող մասնագիտական դասընթացներին, որը չի համարվում աշխատանքից անհարգելի բացակայություն:

12. Ընտրական հանձնաժողովների անդամների աշխատավարձը նրանց հիմնական աշխատավայրերում պահպանվում է:

Հոդված 40. Ընտրական հանձնաժողովների ֆինանսավորումը, ընտրական հանձնաժողովների անդամների վարձատրությունը

1. Ընտրական հանձնաժողովների ֆինանսավորումը և ընտրական հանձնաժողովների անդամների վարձատրությունը կատարվում են պետական բյուջեի միջոցների հաշվին՝ «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով և սույն հոդվածով սահմանված կարգով: Ընտրական վարչարարության բարձրագույնն ու ընտրական հանձնաժողովների տեխնիկական վերազինմանն ուղղված ծրագրերի իրականացման համար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կարող է ունենալ նաև արտաբյուջետային հաշիվ:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի պաշտոնային դրույքաչափերը սահմանվում են «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կենտրոնական ապարատի աշխատողների (բացառությամբ քաղաքացիական և հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող, ինչպես նաև քաղաքացիական աշխատանք կատարող և տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց) վրա տարածվում են «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով նախատեսված՝ պետական ծառայության պաշտոն զբաղեցնող անձանց նկատմամբ կիրառելի դրույթները: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամին, բացառությամբ համապետական ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման ժամանակահատվածից (60 օր), տրվում է ամենամսյա դրամական փոխհատուցում «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 1-ին հոդվածով սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի (այսուհետ՝ նվազագույն ամսական աշխատավարձ) 30 տոկոսի չափով: Համապետական ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման ժամանակահատվածի գործունեության յուրաքանչյուր ամսվա համար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամին տրվում է դրամական փոխհատուցում նվազագույն ամսական աշխատավարձի 2,5-ապատիկի չափով:

3. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնային դրույքաչափը սահմանվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնային դրույքաչափի 40 տոկոսի չափով: Համապետական կամ Արցախի Հանրապետության շրջանի միաժամանակ 3 և ավելի համայնքներում (եթե սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով նշանակված առաջին և վերջին ընտրությունների անցկացման օրերի միջև ընկած ժամանակահատվածը չի գերազանցում 30 օրը) կամ 1 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դեպքում, ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման ժամանակահատվածի (60 օր) յուրաքանչյուր ամսվա համար տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին և տարածքային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին տրվում է դրամական փոխհատուցում նվազագույն ամսական աշխատավարձի 1,5-ապատիկի, իսկ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամին՝ նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափով:

4. Մինչև 1 000 ընտրող ունեցող տեղամասի դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին տրվում է դրամական փոխհատուցում նվազագույն ամսական աշխատավարձի 80 տոկոսի, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին՝ 50 տոկոսի, իսկ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին՝ 30 տոկոսի չափով: 1 000 և (կամ) ավելի ընտրող ունեցող տեղամասի դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին տրվում է դրամական փոխհատուցում նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափով, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին և

տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին՝ նվազագույն ամսական աշխատավարձի 60 տոկոսի, իսկ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին՝ 40 տոկոսի չափով:

5. Ընտրական հանձնաժողովների անդամներին, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ նախադասությամբ սահմանված դեպքի, դրամական փոխհատուցում տրվում է ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

6. Վերաքվեարկություն անցկացվելու դեպքում ընտրական հանձնաժողովների նախագահին, նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին կամ անդամին լրացուցիչ դրամական փոխհատուցում չի տրվում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին կամ անդամին դրամական փոխհատուցում չի տրվում, եթե նա չի ստորագրել ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը, կամ եթե նրա լիազորությունները վաղաժամկետ դադարել են:

7. Համապետական ընտրությունների դեպքում ընտրությունների անցկացման ժամանակահատվածի 1 ամսվա համար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կենտրոնական ապարատի աշխատողների պաշտոնային դրույքաչափերը կրկնապատկվում են: Սույն մասով սահմանված ժամանակահատվածի համար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կենտրոնական ապարատի աշխատողների պաշտոնային դրույքաչափերի տարբերությունը նախատեսվում է ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման ծախսերում:

8. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի՝ ընտրական գրավների հատուկ հաշվեհամարում առկա միջոցների մինչև 30 տոկոսը՝ յուրաքանչյուր տարվա համար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ հաստատված նախահաշվին համապատասխան, կարող է օգտագործվել ընտրական վարչարարության փորձի ուսումնասիրման, ընտրական վարչարարության բարձրացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացման, ընտրական հանձնաժողովների տեխնիկական վերազինման և ընտրական օրենսդրությանը վերաբերող նյութերի պատրաստման և հրատարակման համար: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի՝ ընտրական գրավների հատուկ հաշվեհամարում մնացած մյուս միջոցները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ կարող են օգտագործվել ընտրական հանձնաժողովների տեխնիկական վերազինման և ընտրական օրենսդրությանը վերաբերող նյութերի պատրաստման և հրատարակման համար:

Գ Լ ՈՒ Խ 8

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 41. Ընտրական հանձնաժողովներ կազմավորելու հիմունքները

1. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովների կազմում կարող են ընդգրկվել սույն օրենսգրքի՝ համապատասխանաբար 42-րդ և 43-րդ հոդվածների պահանջներին համապատասխանող ընտրական իրավունք ունեցող Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները:

2. Ընտրական հանձնաժողովի անդամ չեն կարող լինել Լեռնային Ղարաբաղի–Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 147-158-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների, դիտավորությամբ կատարված միջին ծանրության, ծանր կամ առանձնապես ծանր հանցանքների համար դատվածություն ունեցող անձինք, ինչպես նաև Ազգային ժողովի պատգամավորները, Արցախի Հանրապետության պետական նախարարը, նախարարները և նրանց տեղակալները, համայնքների ղեկավարներն ու համայնքի ավագանու անդամները, շրջանների վարչակազմերի ղեկավարները (Ստեփանակերտի քաղաքապետը) և նրանց տեղակալները, դատավորները, դատախազները, քննչական կոմիտեում ծառայողները, ոստիկանությունում, ազգային անվտանգության, դատական ակտերի հարկադիր

կատարման, արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայություններում ծառայողները, զինծառայողները, վստահված անձինք, Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի լիազոր ներկայացուցիչները, դիտորդները, Հանրապետության նախագահի, համայնքի ղեկավարի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուները:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմում կարող են ընդգրկվել ընտրական իրավունք ունեցող և ընտրական հանձնաժողովում ընդգրկվելու որակավորման վկայական ունեցող անձինք, բացառությամբ Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական կամ հյուպատոսական ներկայացուցչություններում կազմավորվող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների:

4. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովների կազմավորումից հետո Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իրականացնում է այդ հանձնաժողովների անդամների ուսուցումը:

5. Ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացներ ընտրական հանձնաժողովների անդամության թեկնածուների համար կազմակերպում և անցկացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ իր սահմանած կարգին համապատասխան: Դասընթացները կազմակերպվում են Ստեփանակերտ քաղաքում և Արցախի Հանրապետության շրջաններում՝ Արցախի Հանրապետության քաղաքացիների դիմումների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ներկայացրած ցուցակների հիման վրա: Ներկայացված ցուցակներում ընդգրկված, ինչպես նաև դիմում ներկայացրած անձինք մասնակցում են մասնագիտական դասընթացներին՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից նախապես հրապարակված գրաֆիկին (օր, ժամ, վայր) համապատասխան: Որակավորման վկայականները տրվում են ստուգարքի հիման վրա:

6. Արցախի Հանրապետության քաղաքացին միաժամանակ կարող է ընդգրկվել միայն 1 ընտրական հանձնաժողովի կազմում:

7. Ընտրական հանձնաժողովների կազմերի վերաբերյալ տեղեկությունները հրապարակվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

Հոդված 42. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով կազմավորելու կարգը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կազմավորվում է՝

1) Հանրապետության նախագահի նշանակած 3 անդամից.

2) Ազգային ժողովում խմբակցություն ունեցող յուրաքանչյուր կուսակցության մշտական գործող ղեկավար մարմնի որոշմամբ, իսկ կուսակցության դաշինքի դեպքում՝ կուսակցության դաշինքի անդամ կուսակցությունների մշտական գործող ղեկավար մարմինների համատեղ՝ ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ նշանակված 1-ական անդամից: Եթե Ազգային ժողովում խմբակցություն ունեցող կուսակցությունների և դաշինքների թիվը չի գերազանցում 3-ը, ապա յուրաքանչյուր կուսակցություն և կուսակցությունների դաշինք նշանակում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2-ական անդամ: Եթե մինչև Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ձևավորման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետում, սույն կետի 1-2-րդ նախադասությունների պահանջներին համապատասխան, որևէ կուսակցություն (կուսակցության դաշինք) թեկնածու չի նշանակում, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի թափուր տեղը լրացնում է համապատասխան խմբակցությունը:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների թեկնածուների տվյալները Հանրապետության նախագահի աշխատակազմ ներկայացվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների ավարտի

Ժամկետի մասին սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված պաշտոնատար անձանց և մարմիններին տեղեկացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների ավարտից ոչ ուշ, քան 50 օր առաջ: Նոր Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կազմավորվում է նորընտիր Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանին հաջորդող հերթական նստաշրջանի բացման օրվանից հետո՝ 60-րդ օրը: Նոր Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը համարվում է կազմավորված, եթե նշանակվել է նրա անդամների ընդհանուր թվի առնվազն 2/3-ը: Եթե մինչև նոր Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման վերջին օրը, սույն հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին համապատասխան, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար անհրաժեշտ անդամների նվազագույն թիվը չի նշանակվել, ապա այն մինչև սահմանված նվազագույն թիվը լրանալը նշանակում է Հանրապետության նախագահը:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման կամ դադարեցման դեպքում թափուր տեղը համալրվում է սույն հոդվածով սահմանված կարգով՝ 21-օրյա ժամկետում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նոր անդամը նշանակվում է լիազորությունները վաղաժամկետ դադարած կամ դադարեցված անդամի պաշտոնավարման համար սահմանված ժամկետի մնացած ժամանակահատվածի համար:

4. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված պաշտոնատար անձանց և մարմինների առաջարկությունների հիման վրա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմը՝ առաջարկությունը ներկայացնելուց հետո՝ 10-օրյա ժամկետում, սահմանվում է Հանրապետության նախագահի հրամանագրով:

5. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին ընտրում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իր կազմից:

6. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի թեկնածուների առաջադրման իրավունքը պատկանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներին:

7. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկությամբ ընտրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստը կայանում է Հանրապետության նախագահի համապատասխան հրամանագրի հրապարակման հաջորդ օրը՝ ժամը 12:00-ին, և կարող է ընթանալ մինչև նույն օրվա ժամը 24:00-ն՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վարչական շենքում: Առաջին նիստը վարում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի տարիքով ավագ անդամը: Եթե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի կամ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի պաշտոնի համար քվեարկվել է 1 թեկնածու, ապա նա ընտրվում է, եթե ստացել է քվեարկության մասնակիցների ձայների կեսից ավելին: Եթե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի կամ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի պաշտոնի համար քվեարկվել է 1-ից ավելի թեկնածու, ապա ընտրվում է առավել թվով կողմ ձայներ ստացած թեկնածուն: Ձայների հավասարության դեպքում առավել թվով կողմ ձայներ ստացած թեկնածուների միջև անցկացվում է վիճակահանություն:

8. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ առաջին նիստում սահմանված կարգով չընտրվելու դեպքում՝ 3-օրյա ժամկետում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահին նշանակում է Հանրապետության նախագահը՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներից:

Հոդված 43. Տարածքային ընտրական հանձնաժողով կազմավորելու կարգը

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները նշանակվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 1 անդամ՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի մեկ անդամ սկզբունքով: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը կազմավորվում և իր լիազորությունները ստանձնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից իր լիազորությունները ստանձնելու պահից 15 օր հետո: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը համարվում է կազմավորված, եթե նշանակվել է նրա անդամների ընդհանուր թվի առնվազն 2/3-ը: Եթե մինչև տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար սահմանված ժամկետում սույն մասով սահմանված կարգով տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար անհրաժեշտ անդամների նվազագույն թիվը չի նշանակվել, ապա այն մինչև սահմանված նվազագույն թիվը լրանալը նշանակում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Տարածքային ընտրական հանձնաժողով կազմավորող մարմինների առաջարկությունների հիման վրա տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմը՝ առաջարկությունը ներկայացնելուց հետո՝ 10-օրյա ժամկետում, հրապարակում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

2. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման կամ դադարեցման դեպքում թափուր տեղը համալրում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման՝ սույն հոդվածով սահմանված կարգով՝ 21-օրյա ժամկետում:

3. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները ղեկավարում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը:

4. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին, տարածքային ընտրական հանձնաժողովների նախագահների տեղակալներին և տարածքային ընտրական հանձնաժողովների քարտուղարներին ընտրում են համապատասխան հանձնաժողովներն իրենց կազմերից՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրության համար սահմանված կարգով, տարածքային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստում: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստը կայանում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորումից հետո՝ երկօրյա ժամկետում, տարածքային ընտրական հանձնաժողովի վարչական շենքում: Նիստը հրավիրում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ վարում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի տարիքով ավագ անդամը:

5. Սահմանված կարգով և ժամկետում տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ չընտրվելու դեպքում տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին նշանակում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ սլյալ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամներից, 3-օրյա ժամկետում:

Հոդված 44. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով կազմավորելու կարգը

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներին նշանակում են համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի 1 անդամ՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի 1 անդամ սկզբունքով:

2. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով կազմավորելու համար տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները հայտերն իրենց հանձնաժողովի նախագահին են ներկայացնում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն, իսկ արտահերթ

ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 20 և ոչ ուշ, քան 18 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման կամ դադարեցման դեպքում թափուր տեղը համալրվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով՝ 7-օրյա ժամկետում, բայց քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ:

4. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները նշված կարգով չկազմավորվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի թափուր տեղերը եռօրյա ժամկետում համալրում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Քվեարկության օրը՝ ժամը 08:00-ին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների թիվը 2/3-ից պակաս լինելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն այդ մասին կապի ցանկացած առկա միջոցի կիրառմամբ ծանուցում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը մասնագիտական դասընթացներ անցած և որակավորման վկայականներ ստացած անձանց թվից նշանակում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամ՝ հաշվի առնելով վարչատարածքային պատկանելությունը:

5. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստը կայանում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորումից հետո՝ 2-օրյա ժամկետում, տեղամասային կենտրոնում: Նիստը հրավիրում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ վարում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի տարիքով ավագ անդամը:

6. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն առաջին նիստում իր կազմից ընտրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար:

7. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահների, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահների տեղակալների և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների քարտուղարների ընտրություններն անցկացվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրության համար սահմանված կարգով՝ 2-օրյա ժամկետում:

8. Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը նախատեսված ժամկետում հանձնաժողովի նախագահ չի ընտրում, ապա համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նախագահին նշանակում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ սույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված ժամկետից ոչ ուշ, քան 2 օր հետո՝ համապատասխան հանձնաժողովի կազմից:

9. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները դադարում են քվեարկության օրվանից 5 օր հետո, եթե ընտրության արդյունքները չեն բողոքարկվել: Ընտրության արդյունքները բողոքարկվելու և վերաքվեարկություն անցկացվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները դադարում են վերաքվեարկության օրվանից 5 օր հետո:

10. Առանձին ընտրական տեղամասերում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին որոշում ընդունվելու կամ այդ ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն նշանակվելու դեպքում այդ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների լիազորությունները համարվում են վաղաժամկետ դադարած, և նրանք չեն կարող ընդգրկվել վերաքվեարկություն անցկացնող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կազմերում: Այս դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները կազմավորվում են առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն նշանակվելու մասին որոշում ընդունելուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Հոդված 45. Ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին, ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին պաշտոնանկ անելու և ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարելու կարգը

1. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, նախագահի տեղակալը և հանձնաժողովի քարտուղարը կարող են պաշտոնանկ արվել հանձնաժողովի անդամների ձայների ընդհանուր թվի առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ, եթե պատշաճ չեն իրականացնում իրենց վերապահված լիազորությունները:

2. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի կամ հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները համարվում են դադարած, եթե նա ներկայացրել է այդ պաշտոնից ինքնաբացարկի մասին դիմում:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, նախագահի տեղակալը և հանձնաժողովի քարտուղարը հանձնաժողովի անդամների ձայների ընդհանուր թվի առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ կարող են պաշտոնանկ արվել միայն, եթե քվեարկության նախորդ օրը կամ քվեարկության օրը ցուցաբերում են ակնհայտ անգործություն, որի հետևանքով կարող է վտանգվել քվեարկության նախապատրաստումը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը կամ քվեարկության արդյունքների ամփոփումը: Այդ դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար նշանակում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի այլ անդամներից:

4. Ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարում են՝

1) եթե չունի հանձնաժողովում նշանակվելու իրավունք.

2) եթե դատապարտվել է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 147-158-րդ հոդվածներով, կամ նրա նկատմամբ որպես պատիժ կիրառվել է կալանք կամ ազատազրկում.

3) եթե ներկայացրել է հանձնաժողովի անդամի պաշտոնից ինքնաբացարկի մասին դիմում: Այդ դիմումը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամը ներկայացնում է Հանրապետության նախագահին, իսկ մյուս հանձնաժողովների անդամները՝ վերադաս ընտրական հանձնաժողովի նախագահին.

4) եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը ներկայացրել է այդ պաշտոնից ինքնաբացարկի մասին դիմում: Նման դիմում կարող է ներկայացվել քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ մինչև ժամը 18:00-ն՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին.

5) եթե զորակոչվել է.

6) եթե նա մահացել է.

7) սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ դեպքերում:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 1-6-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման փաստը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի դեպքում արձանագրում է Հանրապետության նախագահը, իսկ մյուս հանձնաժողովների անդամների դեպքում՝ վերադաս ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

6. Արցախի Հանրապետության ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանը (այսուհետ՝ վարչական դատարան) կարող է վաղաժամկետ դադարեցնել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները՝ սույն օրենսգրքի դրույթները խախտելու դեպքում: Նման պահանջով վարչական դատարան դիմելու իրավունք ունի Հանրապետության նախագահը: Վարչական դատարանը

կարող է վաղաժամկետ դադարեցնել տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները՝ սույն օրենսգրքի դրույթները խախտելու դեպքում: Նման պահանջով վարչական դատարան դիմելու իրավունք ունի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 5 օր առաջ կարող է վաղաժամկետ դադարեցնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները՝ սույն օրենսգրքի դրույթները խախտելու դեպքում: Նման պահանջով տարածքային ընտրական հանձնաժողով կարող է դիմել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում նրան նշանակած տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ նրան առաջարկած տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամը: Սույն մասով սահմանված կարգը Կենտրոնական կամ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի հերթական նիստերից անհարգելի բացակայության հիմքով կարող է գործադրվել, եթե հանձնաժողովի անդամը 3 օրացուցային ամսվա ընթացքում ունի 3 կամ ավելի անհարգելի բացակայություն հերթական նիստերից: Սույն մասով սահմանված կարգը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հերթական նիստերից անհարգելի բացակայության հիմքով չի կիրառվում:

7. 3 օրացուցային ամսվա ընթացքում Կենտրոնական կամ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի հերթական նիստերից 3 կամ ավելի անհարգելի բացակայության դեպքում այդ հանձնաժողովն իր անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ իրավունք ունի վաղաժամկետ դադարեցնելու հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները:

Հոդված 46. Ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքների կազմակերպումը

1. Ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները ղեկավարում է հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա հանձնարարության կամ բացակայության դեպքում՝ նախագահի տեղակալը:

2. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովների նախագահները սահմանում են հերթական նիստերի անցկացման ժամանակացույցը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները հերթական նիստեր գումարում են սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում:

3. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովի արտահերթ նիստ հրավիրում է հանձնաժողովի նախագահը՝ իր նախաձեռնությամբ կամ հանձնաժողովի անդամների առնվազն 1/3-ի գրավոր պահանջով նրանց նշած ժամկետում՝ այդ մասին կապի հնարավոր միջոցներով տեղեկացնելով հանձնաժողովի անդամներին: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի արտահերթ նիստ հրավիրում է հանձնաժողովի նախագահը՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով:

4. Ընտրական հանձնաժողովի նիստն իրավագոր է, եթե նիստին ներկա է հանձնաժողովի անդամների կեսից ավելին, բացառությամբ համապետական ընտրություններ նշանակվելու օրվանից սկսած մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ որոշում ընդունելը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածում կայացող հերթական նիստերի: Համապետական ընտրություններ նշանակվելու օրվանից սկսած մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ որոշում ընդունելը ներառյալ հերթական նիստերն իրավագոր են՝ անկախ նիստին ներկա անդամների թվից, եթե սպառված են հանձնաժողովի՝ նիստ գումարելու համար անհրաժեշտ թվով անդամներին նիստին մասնակից դարձնելու բոլոր հնարավորությունները:

5. Ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է մասնակցել քվեարկությանը: Որոշումն ընդունվում է, եթե կողմ է քվեարկել նիստին ներկա հանձնաժողովի անդամների թվի կեսից ավելին, բացառությամբ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերի: Համապետական ընտրություններ նշանակվելու օրվանից սկսած՝ մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ որոշում ընդունելը ներառյալ, որոշումը համարվում է ընդունված, եթե դրա օգտին կողմ քվեարկած հանձնաժողովի անդամների թիվը մեծ է դեմ քվեարկած հանձնաժողովի անդամների թվից: Համապետական

ընտրությունների ժամանակահատվածում հերթական նիստերի իրավագործության վերաբերյալ սույն հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ նախադասությամբ և սույն մասի 2-րդ նախադասությամբ սահմանված դրույթները չեն տարածվում հանձնաժողովների նախագահ, նախագահի տեղակալ և հանձնաժողովի քարտուղար ընտրելու դեպքերի վրա: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նիստի օրակարգում, հանձնաժողովի անդամներից բացի, հարցեր կարող է ներկայացնել Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության ղեկավարը՝ Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությանը վերապահված իրավասության շրջանակներում:

6. Ընտրության արդյունքների վերաբերյալ որոշում ընդունելիս ձայների հավասարության դեպքում հանձնաժողովի նախագահի ձայնը վճռորոշ է:

7. Ընտրական հանձնաժողովներն ստանում են համարակալված էջերով՝ վերադաս հանձնաժողովի կնքած գործավարության մատյան (այսուհետ՝ գրանցամատյան): Գրանցամատյանին ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև այն լրացնելու կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

8. Գրանցամատյանում նշվում է նիստերին հանձնաժողովի անդամների մասնակցության մասին: Այդ գրառման տակ ստորագրում են հանձնաժողովի նիստին ներկա անդամները:

9. Ընտրական հանձնաժողովների անդամները, հանձնաժողովի նիստին (ներառյալ՝ քվեարկության օրը՝ քվեարկության սենյակում) ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձինք (բացառությամբ քվեարկողների և տեղամասային կենտրոնում ծառայություն իրականացնող ոստիկանության ծառայողների) վերնազգեստի վրա պարտադիր կարգով տեսանելի ձևով կրում են ներկա լինելու իրավունքը հավաստող վկայական: Հանձնաժողովի նախագահն արգելում է ընտրական հանձնաժողովներում, իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաև քվեարկության սենյակում ներկա լինելու իրավունք չունեցող անձանց, ինչպես նաև վերնազգեստի վրա առանց համապատասխան վկայականի անձանց ներկայությունն ընտրական հանձնաժողովում (ընտրական տեղամասում):

10. Ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են մասնակցել հանձնաժողովի նիստերին:

11. Ընտրական հանձնաժողովների որոշումների, արձանագրությունների, գրանցամատյանների գրառումների պատճենները և քաղվածքները (բացառությամբ ընտրողների ստորագրած ցուցակներից քաղվածքների) կնքում և ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովից ստացված փաստաթղթերը կնքվում են միայն քվեարկության օրը:

Հոդված 47. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովներում վարչական վարույթի առանձնահատկությունները

1. Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովներում վարչական վարույթն իրականացվում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքին համապատասխան, սույն օրենսգրքով սահմանված առանձնահատկություններով և ժամկետներում:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում դիմումի կամ բողոքի (այսուհետ՝ դիմում) քննարկման մասին դիմումատուն կամ բողոք ներկայացնողը (այսուհետ՝ դիմումատու) ծանուցվում է դիմումի քննարկման օրվա և ժամի մասին: Եթե դիմումում նշված է էլեկտրոնային կապի որևէ միջոց՝ հեռախոսահամար, էլեկտրոնային փոստային հասցե (այսուհետ՝ էլեկտրոնային կապի միջոց), ապա դիմումատուն տեղեկացվում է այդ միջոցով, ըստ հնարավորության՝ նաև կարճ հաղորդագրություն ուղարկելու միջոցով: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովում դիմումի քննարկման մասին դիմումատուն համարվում է ծանուցված դիմումի քննարկման օրվա և ժամի մասին տարածքային ընտրական հանձնաժողովում բոլորի համար տեսանելի տեղում ծանուցում փակցնելու միջոցով, իսկ եթե դիմումում նշված է հեռախոսահամար, ապա դիմումատուն տեղեկացվում է նաև այդ միջոցով, ըստ հնարավորության՝ նաև կարճ հաղորդագրություն ուղարկելու միջոցով:

3. Վարչական վարույթն իրականացնող ընտրական հանձնաժողովի կազմին կամ հանձնաժողովի անդամին վարույթի մասնակիցները չեն կարող բացարկ հայտնել, իսկ վարչական վարույթն իրականացնող ընտրական հանձնաժողովի անդամն ինքնաբացարկ հայտնելու իրավունք չունի:

4.Ընտրությունների ժամանակահատվածում, աշխատանքային ծանրաբեռնվածությունից ելնելով, վարչական վարույթի մասնակիցները վարչական վարույթի նյութերին ծանոթանում են վարույթն իրականացնող ընտրական հանձնաժողովում՝ այդ վարույթով հրավիրված նիստից առաջ: Հանձնաժողովի նիստը համառոտ արձանագրվում է:

5. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վարչական ակտն ուժի մեջ է մտնում նիստում հրապարակելու պահից: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վարչական ակտը տեղադրվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում սույն օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում:

6. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վարչական ակտն ուժի մեջ է մտնում նիստում հրապարակելու պահից: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վարչական ակտը փակցվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում, ակտն ընդունելուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում:

7. Ընտրական հանձնաժողովի վարչական ակտն ընդունելուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, ուղարկվում է վարչական վարույթի մասնակիցներին՝ առաքման անդորրագիրը կցելով գործին, եթե այդ ակտը վարույթի մասնակիցները հանձնաժողովում չեն ստացել: Եթե դիմումը ներկայացվել է 1-ից ավելի դիմումատուների կողմից համատեղ, ապա ընդունված վարչական ակտն ուղարկվում է դիմումում առաջինը նշված դիմումատուին:

8. Ընտրությունների ժամանակահատվածում վարչական վարույթը չի կասեցվում:

Հոդված 48. Ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, գործողությունները և անգործությունը բողոքարկելը, ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու կամ ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմում ներկայացնելը

1. Ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, գործողությունները (անգործությունը) կարող են բողոքարկվել վարչական կամ դատական կարգով: Եթե ընտրական հանձնաժողովի որոշումը, գործողությունը (անգործությունը) բողոքարկվել է ն՝ վարչական, ն՝ դատական կարգով, ապա վարչական վարույթը կարճվում է:

2. Դատական կարգով ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, գործողությունները (անգործությունը) բողոքարկելու կարգը սահմանվում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով և «Սահմանադրական դատավարության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով:

3. Ընտրական հանձնաժողովի որոշումը, գործողությունը (անգործությունը) կարող է բողոքարկել՝

1) յուրաքանչյուր ոք, ով գտնում է, որ խախտվել կամ կարող է խախտվել իր՝ սույն օրենսգրքով սահմանված սուբյեկտիվ ընտրական իրավունքը.

2) վստահված անձը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր կամ իր վստահորդի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքը.

3) դիտորդը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքը.

4) զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքը.

5) Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի լիազոր ներկայացուցիչը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր կամ իր

վատահորդ թեկնածուի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքը, ինչպես նաև Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) լիազոր ներկայացուցիչը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր կամ իր վատահորդ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի՝ սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքը:

4. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշումների, գործողությունների կամ անգործության մասին բողոքները, բացառությամբ սույն մասի 3-րդ նախադասությամբ նախատեսված դեպքի, ներկայացվում են համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով՝ 2 օրվա ընթացքում այն օրվանից, երբ դիմողն իմացել է կամ ողջամտորեն պարտավոր էր իմանալ խախտման մասին: Սույն մասի 1-ին նախադասությամբ նշված բողոքները համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով կարող են ներկայացվել աշխատանքային օրերին՝ ժամը 09:00-ից մինչև 18:00-ն, իսկ քվեարկության նախորդ օրը՝ ժամը 09:00-ից մինչև 19:00-ն: Քվեարկության օրվա ընթացքում կամ քվեարկության հաջորդ օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշումների, գործողությունների կամ անգործության մասին բողոքները ներկայացվում են համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով՝ քվեարկության օրը ժամը 08:00-ից մինչև ժամը 22:00-ն, կամ քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12:00-ից մինչև ժամը 18:00-ն, կամ քվեարկությունից հետո երկրորդ օրը՝ ժամը 09:00-ից մինչև ժամը 11:00-ն:

5. Ընտրությունների արդյունքներով տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշումները կարող են բողոքարկվել վարչական դատարան: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի այլ որոշումները, ինչպես նաև գործողությունները (անգործությունը) կարող են բողոքարկվել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով 3 օրացուցային օրվա ընթացքում այն օրվանից, երբ դիմողն իմացել է կամ ողջամտորեն պարտավոր էր իմանալ խախտման մասին: Սույն մասում նշված բողոքները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով կարող են ներկայացվել աշխատանքային օրերին՝ ժամը 09:00-ից մինչև 18:00-ն, իսկ քվեարկության նախորդ օրը՝ ժամը 09:00-ից մինչև 19:00-ն, քվեարկության օրը՝ ժամը 08:00-ից մինչև ժամը 22:00-ն, քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12:00-ից մինչև ժամը 18:00-ն: Եթե օրացուցային 3-րդ օրը լրանում է ոչ աշխատանքային օրը, բացառությամբ քվեարկության նախորդ, քվեարկության կամ քվեարկության հաջորդ օրերի, ապա բողոքը կարող է ներկայացվել հաջորդ աշխատանքային օրը՝ ժամը 09:00-ից մինչև 18:00-ն:

6. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի՝ համապետական ընտրությունների արդյունքներով ընդունված որոշումները կարող են բողոքարկվել Արցախի Հանրապետության Գերագույն դատարան (այսուհետ՝ Գերագույն դատարան): Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի այլ որոշումները, ինչպես նաև գործողությունները (անգործությունը) կարող են բողոքարկվել վարչական դատարան:

7. Տարածքային և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովներն ընտրությունները նշանակվելուց հետո՝ մինչև քվեարկության նախորդ օրը, ստացված դիմումներին պատասխանում, իսկ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում դրանց վերաբերյալ որոշումներ ընդունում են 5-օրյա ժամկետում, բայց ոչ ուշ, քան մինչև քվեարկության սկիզբը: Քվեարկության օրվանից սկսած՝ մինչև արդյունքների ամփոփման համար սահմանված ժամկետից 2 օր առաջ՝ ժամը 18:00-ն, ստացված դիմումներին տարածքային և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովները պատասխանում, իսկ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում դրանց վերաբերյալ որոշումներ ընդունում են մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփումը, իսկ համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովը՝ մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար սահմանված ժամկետից 1 օր առաջ:

8. Սույն հոդվածի 9-15-րդ մասերով սահմանված են բացառություններ սույն հոդվածի 1-7-րդ մասերով սահմանված նորմերից:

9. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի և Ազգային ժողովի

ընտրություններին մասնակցած կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչելու վերաբերյալ դիմում կարող է ներկայացնել համապատասխանաբար միայն Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը):

10. Համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչելու վերաբերյալ դիմում կարող է ներկայացնել համապատասխանաբար համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն:

11. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին դիմում կարող է ներկայացվել միայն գրանցումն իրականացրած ընտրական հանձնաժողով: Դիմումը պետք է ներկայացվի ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչելու վերաբերյալ դիմումը ընտրական հանձնաժողովը քննարկում և դրա վերաբերյալ որոշում է ընդունում դիմումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, սակայն ոչ ուշ, քան քվեարկության նախորդ օրը՝ մինչև ժամը 12:00-ն: Սույն մասի 3-րդ նախադասությամբ նշված որոշումը կարող է բողոքարկվել վարչական դատարան 3 օրացուցային օրվա ընթացքում այն օրվանից, երբ դիմողն իմացել է կամ ողջամտորեն պարտավոր էր իմանալ խախտման մասին, սակայն ոչ ուշ, քան քվեարկության նախորդ օրը՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Վարչական դատարանը որոշում է կայացնում 5 օրվա ընթացքում, բայց ոչ ուշ, քան քվեարկության նախորդ օրը:

12. Ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմում ներկայացնելու իրավունք ունեն միայն՝

1) Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը), Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուն, համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն:

2) վստահված անձը, եթե քվեարկության օրը ներկա է գտնվել քվեարկության սենյակում կամ ներկա է գտնվել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի արդյունքների ամփոփման նիստին:

3) համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը, եթե արձանագրությունում կատարել է գրառում հատուկ կարծիք ունենալու մասին:

13. Ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմում իրավունք ունեն ներկայացնելու Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը), համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն:

14. Ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու դիմում կարող է ներկայացվել միայն համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով իրավասու անձի կողմից՝ քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12:00-ից մինչև ժամը 18:00-ն, կամ քվեարկությունից հետո 2-րդ օրը՝ ժամը 09:00-ից մինչև ժամը 11:00-ն: Եթե դիմումի քննարկման արդյունքով տարածքային ընտրական հանձնաժողովը հանգում է այն եզրակացության, որ քվեարկության ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի պահանջների այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին էապես ազդել քվեարկության արդյունքների վրա, և եթե հնարավոր չէ պարզել քվեարկության իրական արդյունքները, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովն այդ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր է ճանաչում: Այդ դեպքում նյութերն ուղարկվում են Արցախի Հանրապետության դատախազություն:

15. Ընտրության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմում ընտրությունների արդյունքներն ամփոփող ընտրական հանձնաժողով կարող է ներկայացվել ընտրության արդյունքներն ամփոփելու համար սույն օրենսգրքով սահմանված համապատասխան ժամկետից առնվազն 2 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Ընտրության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմումների քննարկումը կատարվում է ընտրությունների արդյունքների ամփոփման շրջանակում, և դրանց վերաբերյալ առանձին որոշում չի կայացվում:

Հոդված 49. Դիմումներին ներկայացվող պահանջները: Ընտրական հանձնաժողովներում դիմումների քննարկման կարգը: Ապացուցման բեռը

1. Ընտրական հանձնաժողովներ ներկայացված դիմումը պետք է ստորագրված լինի դիմողի կողմից, ներառի նրա անունը, ազգանունը, դիմողի հասցեն, տրման ամսաթիվը: Դիմումը կարող է ներառել նաև դիմումատուի հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն: Դիմումում պետք է սահմանված լինի դիմումատուի պահանջը, բերված լինեն դիմումատուի հիմնավորումները: Հնարավոր ապացույցները պետք է կցված լինեն դիմումին: Եթե դիմումը ներկայացվում է ներկայացուցչի միջոցով, ապա պետք է ներկայացվի նաև օրենքով սահմանված կարգով տրված լիազորագիր: Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի, վստահված անձի, դիտորդի, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչի, ընտրական հանձնաժողովի անդամի, լիազոր ներկայացուցչի կողմից ներկայացված դիմումներին կից պետք է ներկայացվի դիմումատուի կարգավիճակը հավաստող փաստաթղթի (սահմանված նմուշի վկայականի) պատճենը: Դիմումատուի վերաբերյալ տվյալներ չներառող կամ կեղծ տվյալներ ներառող դիմումները, իրավունքի չարաշահմամբ ներկայացված դիմումները, ոչ իրավասու անձի կողմից ներկայացված դիմումները, ինչպես նաև սույն մասի 6-րդ նախադասությամբ սահմանված պահանջների խախտմամբ ներկայացված դիմումները չեն քննարկվում, դրանցով վարչական վարույթներ չեն հարուցվում, և ընտրական հանձնաժողովները որոշում են կայացնում վարչական վարույթի հարուցումը մերժելու մասին: Այդ դեպքում ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի սեփական նախաձեռնությամբ իրականացնելու վարչական վարույթ:

2. Եթե դիմումում առկա են ձևական սխալներ, որոնք կարող են շտկվել, ապա ընտրական հանձնաժողովը կամ ինքն է շտկում դրանք՝ նախապես կամ հետագայում դիմողին իրազեկելով այդ մասին, կամ դիմողին հնարավորություն է ընձեռում շտկելու այդ սխալները՝ սահմանելով ողջամիտ ժամկետ: Եթե դիմումին կից փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ, ապա ընտրական հանձնաժողովը համալրման համար սահմանում է ողջամիտ ժամկետ: Նշված ժամկետում սխալները չվերացնելու կամ փաստաթղթերը չլրացնելու դեպքում դիմումները չեն քննարկվում, դրանցով վարչական վարույթներ չեն հարուցվում, և ընտրական հանձնաժողովները որոշում են կայացնում վարչական վարույթի հարուցումը մերժելու մասին: Այդ դեպքում ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի սեփական նախաձեռնությամբ իրականացնելու վարչական վարույթ:

3. Դիմողը դիմումը հասցեագրում է այն ընտրական հանձնաժողովին, որի իրավասության սահմաններում է բարձրացված հարցի լուծումը: Եթե դիմում տալու համար սույն օրենսգրքով նախատեսված է վերջնաժամկետ, ապա դիմումը համարվում է պատշաճ ժամկետում ներկայացված, եթե այն մինչև վերջնաժամկետը մուտքագրվել է համապատասխան ընտրական հանձնաժողով: Ոչ իրավասու ընտրական հանձնաժողով ներկայացված դիմումները կամ վերջնաժամկետից ուշ ներկայացված դիմումները չեն քննարկվում և գրությամբ վերադարձվում են դիմումատուին՝ նշելով պատճառը:

4. Հանձնաժողովի նախագահը պատշաճ ժամկետում ներկայացված դիմումը հասցեագրում է հանձնաժողովի անդամին, իսկ դիմումի պատճենը տրամադրվում է հանձնաժողովի մյուս անդամներին: Դիմումում բարձրացված հարցերն ուսումնասիրում են հանձնաժողովի անդամները: Հանձնաժողովի

յուրաքանչյուր անդամ իրավունք ունի դիմումի վերաբերյալ որոշման նախագիծ ներկայացնելու՝ հարցը հանձնաժողովի նիստում քննարկելու համար: Եթե հանձնաժողովի որևէ անդամ վարչական վարույթի հարուցումը մերժելու մասին որոշման նախագիծ չի ներկայացնում, ապա վարչական վարույթը համարվում է հարուցված: Վարչական վարույթի հարուցումը մերժելու դեպքում դիմումի պատասխանը դիմումատուին ուղարկվում է հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությամբ:

5. Վարչական վարույթի հարուցման դեպքում դիմումատուն իրավունք ունի մասնակցելու հանձնաժողովի նիստում իր դիմումի քննարկմանը, ներկայացնելու հիմնավորումներ, ունենալու ելույթ:

6. Ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, գործողությունները (անգործությունը) վերադաս ընտրական հանձնաժողով բողոքարկելու դեպքում բողոք ներկայացնող կողմը կրում է իր ներկայացրած փաստական հանգամանքների ապացուցման բեռը, իսկ ընտրական հանձնաժողովը՝ իր կայացրած որոշման հիմքում ընկած փաստական հանգամանքների ապացուցման բեռը: Բողոքը քննող ընտրական հանձնաժողովն ի պաշտոնե կարող է ապացույցներ հայթայթել: Սույն մասով սահմանված կանոնները վերաբերում են նաև ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու կամ ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմումներին:

7. Տեղեկատվություն ստանալու մասին դիմումի պատասխանը դիմումատուին ուղարկվում է հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությամբ: Եթե պահանջվող տեղեկատվությունը կամ փաստաթղթի օրինակը տեղադրված է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում, ապա այդ մասին տեղեկացվում է դիմողը, և նրան դրանցից պատճեններ կամ քաղվածքներ չեն տրամադրվում:

8. Օպերատիվ լուծում պահանջող հարցերի վերաբերյալ ընտրական հանձնաժողովները ձեռնարկում են համապատասխան միջոցներ: Նման դեպքերում առանձին ակտի տեսքով որոշումների ընդունումը պարտադիր չէ:

Հոդված 50. Քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուն, համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն, Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի), համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի վստահված անձը, եթե նրանք ներկա են եղել ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփմանը, ինչպես նաև տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը՝ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունում քվեարկության արդյունքների ամփոփման կարգի վերաբերյալ հատուկ կարծիք ունենալու մասին գրառում կատարելու դեպքում, իրավունք ունեն սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում բողոքարկելու տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքները՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնելով ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի մասին (այսուհետ՝ վերահաշվարկ) դիմում: Ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի դիմում կարող է ներկայացվել միայն համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12:00-ից մինչև ժամը 18:00-ն, կամ քվեարկությունից հետո 2-րդ օրը՝ ժամը 09:00-ից մինչև ժամը 11:00-ն:

2. Վերահաշվարկի դիմումը պետք է ներառի դիմողի անունը, ազգանունը, դիմողի հասցեն և այն ընտրական տեղամասի համարը, որում պահանջվում է կատարել վերահաշվարկ, ինչպես նաև այն քվեարկության արդյունքները (եթե միաժամանակ կայացել է մի քանի քվեարկություն), որոնց վերաբերյալ պահանջվում է վերահաշվարկ անցկացնել: Դիմումին կարող են կցվել քվեարկության արդյունքների սխալ ամփոփման ապացույցներ: Վերահաշվարկի դիմումը պետք է ստորագրված լինի դիմումատուի կողմից:

3. Եթե միաժամանակ կայացել է մի քանի քվեարկություն, ապա տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը վերահաշվարկի դիմում կարող է ներկայացնել միայն այն քվեարկության արդյունքի վերաբերյալ, որի արձանագրությունում կատարել է հատուկ կարծիք ունենալու մասին գրառում:
4. Միաժամանակ մեկից ավելի քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում յուրաքանչյուր քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի համար ներկայացվում է առանձին դիմում:
5. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը վերահաշվարկի դիմումները գրառում է գրանցամատյանում՝ նշելով ստացման ժամանակը:
6. Վերահաշվարկի աշխատանքներն սկսվում են վերահաշվարկի դիմումների ընդունման համար սահմանված վերջնաժամկետի օրը՝ ժամը 14:00-ից, և դադարեցվում են քվեարկության օրվանից հետո՝ 5-րդ օրը՝ ժամը 14:00-ին (այսուհետ՝ վերահաշվարկի վերջնաժամկետ): Վերահաշվարկ իրականացնելիս ընտրական հանձնաժողովն աշխատում է առանց հանգստյան օրերի՝ ժամը 09:00-ից (բացառությամբ սույն մասով սահմանված դեպքի) մինչև ժամը 18:00-ն: Ընտրական հանձնաժողովը շարունակում է վերահաշվարկը ժամը 18:00-ից հետո, եթե չի ավարտել ընտրական տեղամասի՝ արդեն սկսած վերահաշվարկը, ինչպես նաև այն դեպքերում, եթե մինչև ժամը 18:00-ն աշխատելու պայմաններում մինչև վերահաշվարկի վերջնաժամկետը հնարավոր չէ ավարտել սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված՝ առաջին հերթին իրականացվող ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկը:
7. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովն առաջին հերթին վերահաշվարկում է բոլոր այն ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները, որոնց վերաբերյալ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կարծիքով ներկայացված են քվեարկության արդյունքների սխալ ամփոփման հիմնավոր ապացույցներ, ինչպես նաև վերահաշվարկում է բոլոր այն ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները, որոնց արձանագրությունների ուսումնասիրմամբ (այդ թվում՝ անճշտությունների ուսումնասիրմամբ) տարածքային ընտրական հանձնաժողովում ծագել են արդյունքների սխալ ամփոփման վերաբերյալ կասկածներ: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը 2-րդ հերթին վերահաշվարկում է բոլոր այն ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները, որոնց վերաբերյալ ներկայացվել է վերահաշվարկի դիմում: Յուրաքանչյուր հերթի համար տարածքային ընտրական հանձնաժողովը վիճակահանությամբ որոշում է, թե ինչ հերթականությամբ է վերահաշվարկելու ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքները:
8. Եթե սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկն ավարտվել է մինչև վերահաշվարկի վերջնաժամկետը, կամ այդպիսիք չեն եղել, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովը վերահաշվարկի առկա դիմումների հիման վրա վիճակահանությամբ որոշում է, թե ինչ հերթականությամբ են վերահաշվարկելու ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքները:
9. Դիմողի՝ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկից հրաժարվելը հիմք չէ վերահաշվարկ չիրականացնելու համար:
10. Վերահաշվարկն իրականացվում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված պահանջներին համապատասխան: Վերահաշվարկ կատարելիս քվեաթերթիկի վավերականությունը որոշվում է սույն օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան: Հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց պահանջով նրանց տրամադրվում են ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի արձանագրությունների պատճենները:
11. Կախված ծանրաբեռնվածությունից՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկ կարող է իրականացնել հանձնաժողովի առնվազն 3 անդամի կազմով, զուգահեռ: Հանձնաժողովի առնվազն 3 անդամի կազմով վերահաշվարկ իրականացնելիս քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար սույն օրենսգրքով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի համար սահմանված պարտականություններն իրականացնում է

տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կամ հանձնաժողովի քարտուղարը, իսկ եթե նրանք ընդգրկված չեն այդ կազմում, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի նշանակած անդամը:

12. 1 ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի տևողությունը չի կարող գերազանցել 4 ժամը:

13. Ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի աշխատանքներին կարող են ներկա գտնվել համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները, ընտրական հանձնաժողովի նիստերին ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք, Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուն, համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն:

14. Ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի ժամանակ Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուն, համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն, վստահված անձը և վերահաշվարկի դիմում ներկայացրած անձը այլ փաստաթղթերի հետ իրավունք ունեն ծանոթանալու ընտրողների ստորագրած ցուցակներին, ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ՝ առանց դրանք լուսապատճենահանելու, լուսանկարահանելու և տեսանկարահանելու իրավունքի: Վստահված անձինք, դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները կարող են լուսանկարել, տեսանկարահանել վերահաշվարկի աշխատանքները:

15. Քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի դիմում ներկայացնողի բացակայությունը հիմք չէ վերահաշվարկ չանցկացնելու կամ այն դադարեցնելու համար:

16. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը մերժում է ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի դիմումը և վերահաշվարկ չի իրականացնում, եթե պահանջվել է քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի իրականացում սույն հոդվածի դրույթների խախտումով:

ԳԼՈՒԽ 9

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 51. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի գործառույթները և լիազորությունները

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը մշտական հիմունքներով գործող անկախ պետական մարմին է, որը կազմակերպում է համապետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները, ինչպես նաև վերահսկողություն է իրականացնում դրանց օրինականության նկատմամբ:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝

1) վերահսկողություն է իրականացնում ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման համար հատկացված պետական բյուջեի միջոցների օգտագործման նկատմամբ.

2) ընդունում է իր և ստորադաս ընտրական հանձնաժողովների կանոնակարգերը.

3) կազմակերպում և անցկացնում է ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացները, սահմանում դասընթացներ կազմակերպելու և որակավորում շնորհելու կարգը.

4) վերահսկողություն է իրականացնում սույն օրենսգրքի միատեսակ կիրառման նկատմամբ.

5) սահմանում է քվեաթերթիկների, արձանագրությունների և ընտրական այլ փաստաթղթերի ձևերը, նմուշները, դրանց լրացման և պահպանման կարգը, ընտրական հանձնաժողովներին ապահովում է անհրաժեշտ ընտրական փաստաթղթերով.

- 6) սահմանում է Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի օրինակելի ձևերը.
- 7) իր լիազորությունների շրջանակներում ընդունում է որոշումներ, որոնք պարտադիր են կատարման Արցախի Հանրապետության ողջ տարածքում.
- 8) վերացնում, ուժը կորցրած, անվավեր կամ չեղյալ է ճանաչում ընտրական հանձնաժողովների՝ սույն օրենսգրքին հակասող որոշումները.
- 9) լսում է ընտրական հանձնաժողովների և պետական մարմինների հաղորդումները ընտրությունների նախապատրաստման ու անցկացման մասին.
- 10) հավատարմագրում է զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին, դիտորդներին.
- 11) գրանցում է Ազգային ժողովի ընտրված պատգամավորներին, Ազգային ժողովի պատգամավորներին տալիս է պատգամավորի վկայական.
- 12) ընդունում է սույն օրենսգրքով նախատեսված որոշումներ, Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տալիս է ընտրական գործընթացների հետ կապված յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ պարզաբանումներ այն դեպքերում, երբ համապատասխան գործառույթը վերապահված չէ պատասխանատու այլ մարմինների, ինչպես նաև ընտրական գործընթացները կանոնակարգելու նպատակով ընդունում է սույն օրենսգրքին չհակասող որոշումներ.
- 13) մշակում և հրապարակում է ուսումնական նյութեր՝ ընտրական հանձնաժողովների անդամների, մասնագետների, Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) վստահված անձանց, դիտորդների և ընտրողների համար.
- 14) սահմանում է ընտրական հանձնաժողովներում վիճակահանություններ անցկացնելու կարգը.
- 15) հաստատում է քվեատուփի նմուշը (չափսերը) (քվեատուփերի նմուշները (չափսերը)).
- 16) գրանցում է Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակները, Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին և Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուներին տալիս է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած նմուշի վկայական.
- 17) օրենքով սահմանված կարգով կարող է ստեղծել հիմնարկներ.
- 18) տալիս է սույն օրենսգրքի կատարումն ապահովող պարտադիր կատարման ենթակա հրահանգներ.
- 19) ուժը կորցրած է ճանաչում ընտրական հանձնաժողովում ընդգրկվելու որակավորման վկայականը, եթե համապատասխան որակավորման վկայական ստացած անձի կողմից խախտվել են սույն օրենսգրքի պահանջները.
- 20) սահմանում է քաղաքացիություն չունեցող ընտրողների անձը հաստատող այն փաստաթղթերի տեսակները, որոնք կարող են օգտագործվել տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ.
- 21) սահմանում է քրեակատարողական հիմնարկում գտնվող ընտրողների անձը հաստատող փաստաթղթերի տեսակները.
- 22) իրականացնում է սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ:
3. Համապետական ընտրությունների արդյունքների հրապարակումից հետո՝ 3 ամսվա ընթացքում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկն ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման,

Արցախի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի խախտումների վերլուծության վերաբերյալ հաղորդագրությամբ և առաջարկություններով հանդես է գալիս Ազգային ժողովում:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կարող է դիմել Արցախի Հանրապետության նախագահին, Ազգային ժողովին՝ ընտրական գործընթացի կազմակերպման բարելավմանն ուղղված օրենսդրական փոփոխությունների մասին առաջարկություններով:

Հոդված 52. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը մշտական հիմունքներով գործող պետական մարմին է: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը՝

1) վերահսկողություն է իրականացնում իր կողմից սպասարկվող տարածքում սույն օրենսգրքի պահանջների կատարման նկատմամբ.

2) սահմանում է ընտրական տեղամասերի հերթական համարները՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգին համապատասխան, և այդ տվյալները երկօրյա ժամկետում ներկայացնում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով.

3) իր և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններ է հաղորդում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով.

4) քննարկում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների որոշումների, գործողությունների և անգործության վերաբերյալ ստացված դիմումները, վերանայում կամ վերացնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների՝ սույն օրենսգրքին հակասող որոշումները.

5) ըստ ընտրական տեղամասերի՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների արձանագրությունների տվյալների հիման վրա սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում հրապարակում է քվեարկության նախնական արդյունքները.

6) հետևում է ընտրողների ցուցակները կազմելուն և համընդհանուր ծանոթացման համար դրանք ընտրական տեղամասերում ներկայացնելուն.

7) վերահսկում է քվեարկության սենյակների՝ սույն օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան կահավորումը.

8) գրանցում է համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուներին: Համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուներին տալիս է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած նմուշի վկայական.

9) վերահսկողություն է իրականացնում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կողմից սույն օրենսգրքի պահանջների կատարման նկատմամբ.

10) անվավեր է ճանաչում ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքները.

11) իրականացնում է սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ:

Հոդված 53. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝

1) կազմակերպում է ընտրությունների քվեարկությունը, ամփոփում քվեարկության արդյունքներն ընտրական տեղամասում.

2) կազմում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրություն, արձանագրության օրինակը փակցնում է տեղամասային կենտրոնում.

3) հանձնաժողովի կնիքը, գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության 2 օրինակը, ընտրական փաստաթղթերի ընդհանուր փաթեթը (այսուհետ՝ ընդհանուր փաթեթ) և քվեատուփը (քվեատուփերը) ներկայացնում է տարածքային ընտրական հանձնաժողով.

4) իրականացնում է սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ:

Հոդված 54. Ընտրական փաստաթղթեր և այլ պարագաներ հանձնելը և ընդունելն ընտրական հանձնաժողովներում

1. Ընտրական փաստաթղթերը և այլ պարագաները ընտրական հանձնաժողովներում հանձնվում են հանձնողի ու ընդունողի կողմից ստորագրվելու և ստացական տալու միջոցով:

2. Ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման համար ընտրական հանձնաժողովներին հատկացվում են քվեաթերթիկներ, ձևաթղթեր, այլ փաստաթղթեր, գրենական պիտույքներ և այլ պարագաներ, որոնց պահպանման պատասխանատուներն ընտրական հանձնաժողովների նախագահներն են:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընտրական փաստաթղթերը քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուց հետո պահպանության են հանձնվում Արցախի Հանրապետության պետական արխիվ՝ սահմանված կարգով պահպանվելու համար:

Հոդված 55. Ընտրական հանձնաժողովների և ոստիկանության համագործակցությունը

1. Ոստիկանությունը պարտավոր է ապահովել ընտրությունների անցկացման բնականոն ընթացքը, ընտրական հանձնաժողովների ու դրանց անդամների անկաշկանդ գործունեությունը: Ոստիկանությունը ընտրությունների հետ կապված միջոցառումներում ապահովում է պատշաճ կարգ ու կանոն, ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով աջակցում հանձնաժողովներին, ապահովում է ընտրական փաստաթղթերի անվտանգ տեղափոխումն ու դրանց պահպանումն ընտրական հանձնաժողովներում:

ԲԱԺԻՆ 3

**ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՄԸ**

ԳԼՈՒԽ 10

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Հոդված 56. Քվեարկության տեղը և ժամանակը

1. Քվեարկությունն անցկացվում է միայն Արցախի Հանրապետության տարածքում կազմավորված տեղամասային կենտրոններում ժամը 08:00-ից մինչև 20:00-ն, բացառությամբ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերի: Ժամը 20:00-ին քվեարկության սենյակում գտնվող, բայց դեռևս չքվեարկած ընտրողները քվեարկելու իրավունք ունեն:

2. Համապետական ընտրությունների ժամանակ ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատություններում ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող, քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոն ինքնուրույն ներկայանալու հնարավորություն չունեցող ընտրողների համար քվեարկությունը կազմակերպվում է ստացիոնար բժշկական հաստատությունում՝ շրջիկ արկղի (արկղերի) միջոցով: Քվեարկությունն անցկացվում է քվեարկության գաղտնիության պահպանմամբ՝ Կենտրոնական ընտրական

հանձնաժողովի սահմանած կարգով: Ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատություններում քվեարկողների քվեարկության կազմակերպմանը կարող են ներկա լինել նաև վստահված անձինք, դիտորդները, գանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները: Ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատություններում քվեարկությունը կազմակերպվում է այն հաշվարկով, որ ավարտվի մինչև ժամը 18:00-ն:

Հոդված 57. Քվեարկության սենյակը

1. Քվեարկությունն անցկացվում է այդ նպատակով կահավորված սենյակում՝ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասում 1 սենյակ հաշվարկով:

2. Քվեարկության սենյակը պետք է լինի հնարավորինս ընդարձակ և բավարարի հետևյալ պահանջները.

1) հնարավորություն ընձեռի քվեարկության ողջ ընթացքում ապահովելու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց կանոնավոր աշխատանքը.

2) հնարավորություն ընձեռի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներին, ինչպես նաև քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց իրենց տեսադաշտում պահելու քվեատուփը (քվեատուփերը), քվեարկության խցիկները (պայմանով, որ չխախտվի քվեարկության գաղտնիությունը), քվեարկության խցիկներից մինչև քվեատուփն (քվեատուփերն) ընկած հատվածը:

3. Քվեարկության սենյակի կահավորումը պետք է ավարտվի քվեարկության նախորդ օրը՝ մինչև ժամը 24:00-ն:

Հոդված 58. Քվեարկության խցիկները

1. Քվեարկության համար հատկացվում են խցիկներ՝ յուրաքանչյուր 750 ընտրողի հաշվարկով առնվազն 1 խցիկ:

2. Քվեարկության խցիկը պատրաստվում է այնպես, որ ընտրողը կարողանա քվեարկության սենյակում գտնվող անձանցից գաղտնի քվեարկել, ունենա բավարար լուսավորվածություն, տեղադրված լինի գրիչ:

3. Քվեարկության խցիկները տեղադրվում են միմյանցից առնվազն 1 մետր հեռավորությամբ և այն դիրքով, որ ընտրողը քվեարկելիս լինի հանձնաժողովին դեմքով և թիկունքով դեպի պատը:

Հոդված 59. Քվեաթերթիկը

1. Միաժամանակ տարբեր քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում քվեաթերթիկները պատրաստվում են այնպես, որ ակնհայտ տարբերվեն միմյանցից: Միաժամանակ Հանրապետության նախագահի և Ազգային ժողովի քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում յուրաքանչյուր քվեարկության համար պատրաստվում են առանձին քվեաթերթիկներ, որոնք գույներով ակնհայտորեն տարբերվում են միմյանցից:

2. Քվեաթերթիկի նմուշը սահմանվում է այնպես, որ հնարավոր լինի ապահովել քվեարկության գաղտնիությունը: Քվեաթերթիկը պետք է ներառի ծանուցում քվեաթերթիկի լրացման կարգի մասին:

3. Քվեաթերթիկների տպագրումն ապահովում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

4. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, Ազգային ժողովի ընտրություններին

մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) անվանումները քվեաթերթիկում նշվում են ձախ կողմում, իսկ աջ կողմում նախատեսվում են դատարկ քառանկյուններ՝ քվեարկողի կողմից նշում կատարելու համար: Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, համայնքի ղեկավարի թեկնածուների, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների անունների, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) անվանումների հերթականությունը որոշվում է վիճակահանությամբ:

5. 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում քվեաթերթիկում թեկնածուի ազգանվան տողի ներքևում նշվում են «կողմ եմ» և «դեմ եմ» բառերը՝ յուրաքանչյուրի դիմաց աջ կողմում՝ նշումի համար նախատեսված դատարկ քառանկյունում:

6. Քվեաթերթիկները տպագրվում են քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 10, և ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ՝ լիազոր մարմնի՝ ընտրողների թվի վերաբերյալ քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ տրամադրված տեղեկանքի հիման վրա:

7. Ընտրությունների ժամանակ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին քվեաթերթիկները հատկացվում են քվեարկության նախորդ օրը՝ ընտրական տեղամասում ընտրողների թվի մինչև 3 տոկոս ավելի քանակով, բայց ոչ պակաս, քան ընտրողների թվից 2 թվեաթերթիկ ավելին:

8. Քվեաթերթիկները տպագրելուց հետո Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչվելու դեպքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, համայնքի ղեկավարի թեկնածուի, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի անունները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվանումը քվեաթերթիկներից հանվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

Հոդված 60. Կնիքը, քվեատուփերը

1. Ընտրական հանձնաժողովների կնիքների նմուշները հաստատում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Դրանք պատրաստվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի պատվերով:

2. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը պետք է ունենա քառանիշ համար:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կնիքները քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 5, և ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ հանձնում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին՝ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասին 1 կնիք հաշվարկով՝ կատարելով հանձնվող կնիքների բացառապես քանակական հաշվառում:

4. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության նախորդ օրը կնիքը հանձնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին՝ յուրաքանչյուրին 1 կնիք:

5. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կնիքները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացվում են քվեարկության ավարտից հետո՝ 3-օրյա ժամկետում: Վերաքվեարկություն, նոր հերթական, նոր ընտրություն, Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլ անցկացվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին տրվում են նոր կնիքներ:

6. Յուրաքանչյուր տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատկացվում է առնվազն 1 քվեատուփ: Համապետական ընտրությունների դեպքում, յուրաքանչյուր տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի, հատկացվում են Հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկների և Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված առանձին առնվազն մեկական քվեատուփեր: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դեպքում, յուրաքանչյուր տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի, հատկացվում են համայնքի ղեկավարի ընտրությունների քվեաթերթիկների և համայնքի ավագանու անդամի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված առանձին

առնվազն մեկական քվեատուփեր: Սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերից բացի, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում կարող են օգտագործվել մեկից ավելի քվեատուփեր՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

Հոդված 61. Քվեարկության նախապատրաստումը

1. Քվեարկությունը նախապատրաստում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները:
2. Քվեաթերթիկները, կնիքը պահվում են քվեարկության սենյակում գտնվող չհրկիզվող պահարանում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված ընտրական փաստաթղթերի և այլ պարագաների պահպանման կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:
3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է քվեարկության ընթացքում ապահովել սույն օրենսգրքով նախատեսված պահանջների կատարումը և անհրաժեշտ կարգ ու կանոն հաստատել տեղամասային կենտրոնում:
4. Ընտրողների գրանցման, ընտրողներին քվեաթերթիկներ հատկացնելու և քվեաթերթիկները կնքելու համար տեղամասային կենտրոններում տեղադրվում են աշխատանքային սեղաններ:
5. Քվեատուփը (քվեատուփերը), հանձնաժողովի անդամների աշխատասեղանները տեղադրվում են քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց համար տեսանելի տեղում:
6. Քվեարկության սենյակում կամ դրա մուտքի մոտ փակցվում են քվեաթերթիկների նմուշները, Հանրապետության նախագահի թեկնածուների կենսագրություններով ու լուսանկարներով պաստառը, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակները:
7. Քվեարկության նախորդ օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իր նիստում վիճակահանությամբ որոշում է քվեաթերթիկներն ստորագրող հանձնաժողովի 3 անդամի, որոնք պարտավոր են այդ օրը՝ մինչև ժամը 24:00-ն, ստորագրել բոլոր քվեաթերթիկները (ստորագրությունները դրվում են քվեաթերթիկների հակառակ կողմում)՝ գրանցամատյանում համապատասխան գրառում կատարելով:

Հոդված 62. Դիվանագիտական և հյուպատոսական ներկայացուցչություններում քվեարկության կազմակերպումը

1. Այլ պետություններում բնակվող կամ գտնվող Արցախի Հանրապետության ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիները համապետական ընտրություններին կարող են մասնակցել Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական կամ հյուպատոսական ներկայացուցչություններում: Քվեարկությունից 7 օր առաջ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն արտաքին գործերի բնագավառում Արցախի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի միջոցով Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչություններ կամ հյուպատոսական հիմնարկներ է ուղարկում Հանրապետության նախագահի՝ գրանցված թեկնածուների տվյալները և Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող գրանցված կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակները, քվեաթերթիկներին, ընտրական այլ փաստաթղթերի նմուշները: Արցախի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչության կամ հյուպատոսական հիմնարկի ղեկավարը՝

- 1) ապահովում է քվեաթերթիկների պատրաստումը՝ սույն օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան.

2) հիմնարկի ղեկավարը, սույն օրենսգրքով և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով, նախապատրաստում, կազմակերպում և անցկացնում է ընտրությունները, ամփոփում է քվեարկության արդյունքները, կազմում է արձանագրություն և դրա տվյալները պաշտոնապես անհապաղ ուղարկում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետում նշված արձանագրությունը՝ ընտրական փաստաթղթերի հետ միասին, կնքված վիճակում, հատուկ փոստով ուղարկվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 63. Ձերբակալված անձանց և քրեակատարողական հիմնարկներում քվեարկության կազմակերպումը

1. Ձերբակալված անձինք քվեարկությանը մասնակցում են իրենց հաշվառման վայրում կազմավորված տեղամասում: Ձերբակալված անձանց՝ քվեարկությանը մասնակցելու կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2. Քրեակատարողական հիմնարկում քվեարկությունը սույն օրենսգրքով և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով նախապատրաստում, կազմակերպում է քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը: Քրեակատարողական հիմնարկում քվեարկությունը անցկացվում է ժամը 09:00-ից հետո՝ կախված ընտրելու իրավունք ունեցող անձանց թվից: Քրեակատարողական հիմնարկի համար քվեարկության սկիզբը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը այն հաշվարկով, որ քվեարկությունն ավարտված լինի ժամը 20:00-ին:

3. Քրեակատարողական հիմնարկում քվեարկությունն անցկացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

ԳԼՈՒԽ 11

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 64. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործողությունները քվեարկությունից առաջ

1. Քվեարկության օրը՝ ժամը 07:00-ին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը տեղամասային կենտրոնում կայացած նիստում վիճակահանությամբ որոշում է՝

1) ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամներին՝ մինչև 1 000 ընտրողի հաշվարկով առնվազն 1 անդամի.

2) քվեաթերթիկներ հատկացնող հանձնաժողովի անդամներին՝ մինչև 1 000 ընտրողի հաշվարկով առնվազն 1 անդամի.

3) քվեաթերթիկների կնքման համար պատասխանատու առնվազն 1 անդամի.

4) քվեատուփի համար պատասխանատու առնվազն մեկ անդամի (քվեատուփերի համար պատասխանատու առնվազն մեկական անդամների).

5) շրջիկ արկղի (արկղերի) միջոցով քվեարկություն անցկացնող առնվազն մեկ (մեկական) անդամի, եթե տվյալ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պետք է կազմակերպի շրջիկ արկղով (արկղերով) քվեարկություն.

6) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների՝ 2 ժամը մեկ պարբերականությամբ գործառույթների հերթափոխը:

2. Հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված վիճակահանությանը չեն մասնակցում:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ բացում է չիրկիզվող պահարանը, հանում է քվեաթերթիկները, ընտրողների ցուցակները, կնիքը և գրանցամատյանում կնիք դնելով՝ հայտարարում է կնիքի համարը, ստուգում է քվեատուփի (քվեատուփերի) դատարկ լինելը, փակում և կնքում է քվեատուփը (քվեատուփերը), ընտրողների ցուցակները հանձնում է ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու անդամներին, քվեաթերթիկները հարյուրական փաթեթով հատկացնում է քվեաթերթիկներ հատկացնող անդամներին, կնիքը և ընտրական տեղամասում ընդգրկված բնակելի շենքերի (տների) հասցեները՝ քվեաթերթիկների կնքման համար պատասխանատու անդամին: Կատարված գործողությունների մասին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը համապատասխան գրառումներ են կատարում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

Հոդված 65. Քվեարկության սկիզբը և կարգը

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրը՝ ժամը 08:00-ին, հայտարարում է քվեարկության սկիզբը և թույլատրում ընտրողների մուտքը քվեարկության սենյակ:

2. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կազմակերպում և վերահսկում է քվեարկության անցկացումը, անհրաժեշտության դեպքում օժանդակում գործառույթ իրականացնող անդամներին, փոխարինում նրանց ժամանակավոր բացակայության դեպքում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը գրառումներ է կատարում գրանցամատյանում, օժանդակում գործառույթ իրականացնող անդամներին, փոխարինում նրանց ժամանակավոր բացակայության դեպքում:

3. Արգելվում է տեղամասային կենտրոն զենք, զինամթերքով մուտք գործելը, բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված դեպքի:

4. Զինձառայողները, ազգային անվտանգության և ոստիկանության զորքերում ծառայողները տեղամասային կենտրոն մուտք են գործում ոչ շարային կարգով, առանց զենքի, զինամթերքի: Քվեարկության բնականոն ընթացքի վտանգման դեպքում տեղամասային կենտրոն զենքով մուտք գործել կարող են միայն ոստիկանության ծառայողները՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ:

5. Եթե քվեարկության սենյակում գտնվող ընտրողների թիվն այնքան է, որ ակնհայտորեն խաթարվում է քվեարկության բնականոն ընթացքը, ապա տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն իրավունք ունի սահմանափակելու քվեարկության սենյակում միաժամանակ գտնվող ընտրողների թիվը, բայց ոչ պակաս, քան 15 ընտրող՝ ընտրողներին քվեարկության սենյակ թողնելով հերթով՝ մեկ-մեկ: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից սույն մասի կատարման ապահովելու անհնարինության դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով այն իրականացվում է ոստիկանության օժանդակությամբ:

6. Քվեարկության սենյակում իրավունք ունի միաժամանակ ներկա գտնվել յուրաքանչյուր զանգվածային լրատվության միջոցը ներկայացնող 1 լրագրող և 1 լուսանկարիչ կամ տեսաձայնագրման 1 օպերատոր: Ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, իսկ քվեարկության ընթացքում նաև տեղամասային կենտրոնում (քվեարկության սենյակում) կարող են ներկա գտնվել յուրաքանչյուր միջազգային կազմակերպությունից մինչև 2 դիտորդ՝ թարգմանչի ուղեկցությամբ, իսկ տեղական դիտորդների դեպքում՝ յուրաքանչյուր կազմակերպությունից 1 դիտորդ:

7. Եթե քվեարկության սենյակում գտնվող դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների թիվն այնքան է, որ ակնհայտորեն խաթարում է քվեարկության բնականոն ընթացքը, ապա տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավասու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ սահմանելու քվեարկության սենյակում միաժամանակյա գտնվելու իրավունք ունեցող դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների առավելագույն թիվը: Որոշումը պետք է համապատասխանի համաչափության սկզբունքին, և ամեն դեպքում այդ որոշմամբ սահմանված թիվը չի կարող նվազ լինել 15-ից: Այդ սահմանափակումը չի տարածվում միջազգային դիտորդների և վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող հեռուստառադիոընկերությունների ներկայացուցիչների վրա: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից սույն մասի կատարումն ապահովելու անհնարինության դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով այն իրականացվում է ոստիկանության օժանդակությամբ:

8. Քվեարկությանը մասնակցելու դժվարություններ ունեցող ընտրողների համար քվեարկությունը մատչելի դարձնելու նպատակով Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է սահմանել լրացուցիչ հնարավորություններ՝ ապահովելով քվեարկողի կամքի ազատ արտահայտման հնարավորությունը և քվեարկության գաղտնիությունը:

Հոդված 66. Ընտրողների գրանցումը

1. Ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է անձամբ. լիազորված քվեարկությունն արգելվում է: Յուրաքանչյուր ընտրող գրանցվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի՝ գրանցման համար պատասխանատու անդամի մոտ գտնվող ընտրողների ցուցակում:

2. Ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամն ստուգում է ընտրողի ինքնությունը, ընտրողների ցուցակում գտնում է նրա անուն-ազգանունը, դրա դիմացի դատարկ սյունակում լրացնում է անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, և ընտրողը ստորագրում է այդ տվյալների դիմաց՝ ընտրողի ստորագրության համար նախատեսված սյունակում: Ընտրողի գրանցումն իրականացնող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամն ստորագրում է ընտրողի ստորագրության դիմաց՝ համապատասխան սյունակում: Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն ստորագրել ընտրողների ցուցակում, ապա նա իրավունք ունի դիմելու այլ քաղաքացու օգնության, բացառությամբ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների և վստահված անձանց:

3. Անձը հաստատող փաստաթուղթ է համարվում անձնագիրը, անձնագրին փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթը՝ տրված լիազոր մարմնի կողմից, իսկ զինծառայողների համար՝ զինվորական վկայականը կամ զինվորական գրքույկը, եթե գրանցվում են (քվեարկում են) զինվորական մասի կազմած ընտրողների ցուցակում: Պարտադիր ժամկետային զինծառայողները ծառայությունից Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ժամանակավոր արձակված լինելու դեպքում իրենց մշտական բնակության վայրերում քվեարկում են զինվորական գրքույկներով՝ ներկայացնելով նաև ծառայությունից ժամանակավոր արձակված լինելու մասին փաստաթղթի պատճենը: Ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթի վավերականության ժամկետի ավարտը հիմք չէ նրան քվեարկության չթողնելու համար:

Հոդված 67. Քվեարկությունը

1. Քվեարկության ժամանակ յուրաքանչյուր ընտրող ստանում է քվեարկության 1 քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում):

2. Գրանցվելուց անմիջապես հետո ընտրողը մոտենում է քվեաթերթիկների տրամադրման համար պատասխանատու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) հանձնում է ընտրողին:

3. Ընտրողը մոտենում է քվեաթերթիկներ կնքող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը կարող է համոզվել ընտրողի՝ տվյալ տեղամասում հաշվառված լինելու մեջ, կնքում է քվեաթերթիկը: Ընտրողն անցնում է քվեարկության խցիկ՝ քվեարկելու:

4. Ընտրողը քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) լրացնում է գաղտնի՝ քվեարկության խցիկում: Արգելվում է որևէ ձևով տեղեկանալ, թե ընտրողն ինչպես է քվեարկում:

5. Քվեաթերթիկն (քվեաթերթիկներն՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) ինքնուրույն լրացնելու հնարավորություն չունեցող ընտրողն իրավունք ունի հանձնաժողովի նախագահին տեղեկացնելուց հետո քվեարկության խցիկ հրավիրելու այլ անձի, ով չպետք է լինի ընտրական հանձնաժողովի անդամ, վստահված անձ, դիտորդ, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչ: Անձն իրավունք ունի օգնելու քվեաթերթիկն (քվեաթերթիկներն՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) ինքնուրույն լրացնելու հնարավորություն չունեցող միայն 1 ընտրողի: Բացի նշված դեպքից, քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) լրացնելիս քվեարկության խցիկում այլ անձի ներկայությունն արգելվում է: Քվեաթերթիկն (քվեաթերթիկներն՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) ինքնուրույն լրացնելու հնարավորություն չունեցող ընտրողին օգնող անձի տվյալները գրառվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

6. Եթե ընտրողը կարծում է, որ քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) սխալ է լրացրել կամ վնասել է, ապա կարող է դիմել հանձնաժողովի նախագահին՝ նոր քվեաթերթիկ ստանալու համար: Հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ ընտրողին հատկացվում է նոր քվեաթերթիկ, ընտրողների ցուցակում կատարվում է համապատասխան նշում տվյալ ընտրողի անվան, ազգանվան դիմաց: Սխալ լրացված (վնասված) քվեաթերթիկն անհապաղ մարվում է:

7. Տեղամասային կենտրոնում արգելվում է կատարած քվեարկության մասին տեղեկություններ հայտնելը: Քվեարկելուց հետո ընտրողն անհապաղ պետք է դուրս գա տեղամասային կենտրոնից: Քվեարկության ընթացքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուին, համայնքի ղեկավարի թեկնածուին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություննրին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուին արգելվում է գտնվել տեղամասային կենտրոնում կամ տեղամասային կենտրոնին հարող՝ մինչև 50 մետր շառավղով տարածքում, բացառությամբ քվեարկությանը մասնակցելու դեպքի:

Հոդված 68. Քվեաթերթիկը լրացնելու կարգը

1. Քվեաթերթիկում (քվեաթերթիկներում՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) ընտրողը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ձևով միատեսակ նշում է կատարում Հանրապետության նախագահի, համայնքի ղեկավարի, համայնքի ավագանու անդամի այն թեկնածուի անվան, Ազգային ժողովի ընտրությունների մասնակցող այն կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվանման դիմացի քառանկյունում, ում կողմ է քվեարկում:

2. 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում ընտրողը, եթե կողմ է քվեարկելու, նշում է կատարում «կողմ եմ» բառերի, եթե դեմ՝ «դեմ եմ» բառերի դիմաց:

3. Քվեաթերթիկում (քվեաթերթիկներում՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) քվեարկության մասին նշում կատարելուց հետո ընտրողը քվեարկության խցիկում քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) ծալում է և մոտենում քվեատուփին:

4. Քվեատուփի համար պատասխանատու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը բացում է քվեատուփի ճեղքը և ընտրողին հնարավորություն է ընձեռում քվեաթերթիկը քվեատուփի մեջ գցելու համար: Քվեատուփի համար պատասխանատու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամն իր նախաձեռնությամբ կամ հանձնաժողովի այլ անդամի կամ վստահված անձի պահանջով կարող է ստուգել (տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի այլ անդամին կամ վստահված անձին ներկայացնել) ընտրողի անձը հաստատող փաստաթուղթը:

5. Եթե հանձնաժողովի անդամը կամ վստահված անձը գտնում է, որ քվեարկության ընթացքում տեղի է ունեցել սույն օրենսգրքով նախատեսված քվեարկության կարգի խախտում, ապա իրավունք ունի պահանջելու, որ իր գնահատականն արձանագրվի գրանցամատյանում:

ԳԼՈՒԽ 12

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՆ ԱՍՓՈՓԵԼՈՒ ԵՎ ԱՐՅՈՒՍԱԿԱՎՈՐԵԼՈՒ, ԱՆՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ԵՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՆ ԱՍՓՈՓԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 69. Ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու կարգը

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրը ժամը 20:00-ին հայտարարում է քվեարկության ավարտի մասին և արգելում ընտրողների մուտքը քվեարկության սենյակ: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության սենյակում գտնվող ընտրողներին քվեարկելու հնարավորություն է տալիս, որից հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը փակում է քվեատուփի ճեղքը:

2. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ (նիստին կարող է մասնակցել նաև Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուն, համայնքի ղեկավարի թեկնածուն, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն) սկսում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստը: Այդ նպատակով՝

1) հաշվարկում է չօգտագործված, ընտրողների կողմից ոչ ճիշտ լրացված (վնասված) և հետ տրված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով մարում է չօգտագործված քվեաթերթիկները, փաթեթավորում, կնքում է փաթեթը և տեղադրում ընդհանուր փաթեթում:

2) հաշվարկում է ընտրողների յուրաքանչյուր լրացուցիչ ցուցակի (այդ թվում՝ քվեարկության օրն ընտրական տեղամասում կազմված լրացուցիչ ցուցակի) ընտրողների թիվը՝ առանձին-առանձին, լրացուցիչ ցուցակների ընտրողների թվերի գումարին ավելացնելով ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողների թիվը՝ ստանում է ընտրական տեղամասում ընտրողների ընդհանուր թիվը:

3) ընտրողների ցուցակներում (այդ թվում՝ լրացուցիչ ցուցակներում) ընտրողների ստորագրությունների հիման վրա հաշվարկում է քվեարկության մասնակիցների (քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների) թիվը, փաթեթավորում է ցուցակները, կնքում փաթեթը և տեղադրում ընդհանուր փաթեթում:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված գործողությունների արդյունքները հրապարակվում են և արձանագրվում գրանցամատյանում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը գրանցամատյանում արձանագրված՝ ընտրական տեղամասում քվեարկության մասնակիցների թիվը կապի հնարավոր միջոցներով անհապաղ հայտնում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Վստահված անձի պահանջով նրան տրվում է գրանցամատյանից քաղվածք ընտրությունների մասնակիցների թվի վերաբերյալ՝ վավերացված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով ու հանձնաժողովի կնիքով:

4. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը բացում է քվեատուփը (համապետական ընտրությունների դեպքում՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը սկզբում բացում է Հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված քվեատուփը, այնուհետ՝ Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված քվեատուփը), քվեատուփից հանում մեկ քվեաթերթիկ, բարձրաձայն հայտարարում քվեաթերթիկի վավեր, անվավեր կամ չսահմանված նմուշի լինելու մասին, վավեր քվեաթերթիկի դեպքում հայտարարում նաև, թե ինչպես է քվեարկված, ապա ցուցադրում այնպես, որ այն տեսանելի լինի ներկայների համար: Պահանջի դեպքում քվեաթերթիկը փոխանցվում է հանձնաժողովի մյուս անդամներին: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի արտահայտած կարծիքին համաձայն չլինելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը ներկայացնում է առարկություն: Առարկության դեպքում քվեարկության արդյունքով (քվեարկության է դրվում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի առաջարկությունը, և եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի առաջարկությունը քվեարկությամբ չի ընդունվում, ապա ընդունված է համարվում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի առաջարկությունը), իսկ առարկություն չլինելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իր հայտարարության համաձայն, ըստ քվեաթերթիկում կատարված քվեարկության նշումի, քվեաթերթիկը դնում է համապատասխան թեկնածուի, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) օգտին, 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում՝ թեկնածուին կողմ կամ դեմ քվեարկված կամ անվավեր քվեաթերթիկների փաթեթի մեջ, որից հետո քվեատուփից հանում է հաջորդ քվեաթերթիկը: Այդ գործողությունը կրկնվում է քվեատուփում առկա բոլոր քվեաթերթիկների համար: Քվեաթերթիկների տեսակավորումն իրականացնելու ժամանակ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներին արգելվում է նշումներ կատարել, ինչպես նաև իրենց մոտ ունենալ գրիչներ, մատիտներ կամ նշումներ կատարելու այլ առարկաներ:

5. Քվեատուփում առկա բոլոր քվեաթերթիկները տեսակավորելուց հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ներկայությամբ մեկ առ մեկ հաշվարկում է անվավեր ճանաչված քվեաթերթիկների, ինչպես նաև յուրաքանչյուր թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը, իսկ 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում՝ թեկնածուին կողմ կամ դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը: Հաշվարկված թվերը հրապարակվում են և արձանագրվում գրանցամատյանում:

6. Արդյունքներն ամփոփելիս չսահմանված նմուշի քվեաթերթիկները հաշվի չեն առնվում և չեն հաշվարկվում:

7. Հաշվարկված և տեսակավորված քվեաթերթիկները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով փաթեթավորվում են, իսկ փաթեթները կնքվում և տեղադրվում են ընդհանուր փաթեթում: Փաթեթների վրա պետք է առկա լինի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությունը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի մյուս անդամները և վստահված անձինք ևս իրավունք ունեն ստորագրելու փաթեթների վրա: Գրանցամատյանում գրառվում են ստորագրողների անուն-ազգանունները, դրվում ստորագրության նմուշները:

8. Վստահված անձինք, դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները կարող են լուսանկարահանել, տեսանկարահանել քվեարկության արդյունքների ամփոփման գործընթացը:

9. Միաժամանակ մի քանի ընտրություն անցկացվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն առաջին հերթին ամփոփում է համապետական ընտրության քվեարկության արդյունքները, ընդ որում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն առաջին հերթին ամփոփում է Հանրապետության նախագահի ընտրության քվեարկության արդյունքները, իսկ տեղական ինքնակառավարման ընտրությունների դեպքում՝ համայնքի ավագանու ընտրության քվեարկության արդյունքները:

10. Համապետական ընտրությունների ժամանակ, Հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված քվեատուփում Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկ հայտնաբերելու կամ Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված քվեատուփում Հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկ հայտնաբերելու դեպքերում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է լրացուցիչ արձանագրություն, որը ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը և անդամները, այն կնքում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ, համայնքի ղեկավարի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված քվեատուփում համայնքի ավագանու ընտրությունների քվեաթերթիկ հայտնաբերելու կամ համայնքի ղեկավարի ընտրությունների քվեաթերթիկ հայտնաբերելու դեպքերում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է լրացուցիչ արձանագրություն, որը ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը և անդամները, այն կնքում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Սույն մասով նախատեսված դեպքերի համար քվեաթերթիկների հաշվարկման կարգը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Հոդված 70. Քվեաթերթիկների վավերականությունը

1. Սահմանված նմուշի քվեաթերթիկն անվավեր է, եթե՝

1) մեկից ավելի թեկնածուի, կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) օգտին նշումներ է ներառում.

2) 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում միաժամանակ «կողմ եմ» և «դեմ եմ» բառերի դիմաց նշումներ է ներառում.

3) որևէ նշում չի ներառում.

4) բացի քվեարկության համար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կամ դրան նմանվող նշանից ներառում է այլ նշում.

5) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի կողմից ստորագրված կամ կնքված չէ.

6) ակնհայտ խախտված է քվեաթերթիկում նշում կատարելու սահմանված ձևը: Սահմանված ձևի ոչ էական խախտումը չի կարող համարվել քվեաթերթիկի անվավերության հիմք, եթե ընտրողի մտադրությունը հստակ է և աներկբա:

2. Քվեաթերթիկը վավեր է, եթե այն անվավեր չէ:

Հոդված 71. Չսահմանված նմուշի քվեաթերթիկները

1. Չսահմանված նմուշի է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից սահմանված նմուշից տարբերվող քվեաթերթիկը:

Հոդված 72. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի՝ քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, հիմք ընդունելով սույն օրենսգրքի 69-րդ հոդվածով սահմանված կարգով կատարված հաշվարկները, կազմում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրություն, դրանում նշելով՝

1) յուրաքանչյուր լրացուցիչ ցուցակի (այդ թվում՝ քվեարկության օրն ընտրական տեղամասում կազմված լրացուցիչ ցուցակի) ընտրողների թիվը՝ առանձին-առանձին.

2) ընտրական տեղամասում ընտրողների ընդհանուր թիվը, որը հավասար է լրացուցիչ ցուցակների ընտրողների թվերի և հիմնական ցուցակում ընդգրկված ընտրողների թվի գումարին.

3) քվեարկության մասնակիցների թիվը (լրացվում է գրանցված և քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների ստորագրությունների թիվը).

4) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը.

5) մարված քվեաթերթիկների (չօգտագործված և ընտրողների կողմից ոչ ճիշտ լրացված կամ վնասված և հետ տված քվեաթերթիկներ) ընդհանուր թիվը.

6) անվավեր քվեաթերթիկների թիվը.

7) յուրաքանչյուր թեկնածուին, կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը.

8) թեկնածուին դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը (տողը նշվում է մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում).

9) անճշտությունների գումարային չափը:

2. Արձանագրությունն ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, տեղամասային ընտրական նախագահի տեղակալը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը և անդամները, այն կնքում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է ստորագրել արձանագրությունը: Եթե նա արձանագրության տվյալների վերաբերյալ ունի առարկություն (հատուկ կարծիք), ապա այդ մասին գրառում է կատարում արձանագրությունում՝ դրա համար նախատեսված հատուկ տեղում:

4. Քվեարկության ավարտից հետո՝ մինչև ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն կազմելը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը չի կարող ընդհատվել:

5. Նիստի վերջում, բայց ոչ ուշ, քան քվեարկության ավարտից 10 ժամ հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն ավարտում է արձանագրության կազմումը, իսկ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հրապարակում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ կազմված արձանագրությունը:

6. Արձանագրությունը կազմվում է 4 օրինակից. 1 օրինակը փակցվում է տեղամասային կենտրոնում՝ ընտրողների ցուցակների կողքին, 1 օրինակը տեղադրվում է ընտրական փաստաթղթերի ընդհանուր փաթեթում:

7. Ընդհանուր փաթեթի վրա պետք է առկա լինի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությունը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի մյուս անդամները և վստահված անձինք ևս իրավունք ունեն ստորագրելու ընդհանուր փաթեթի վրա: Գրանցամատյանում գրառվում են ստորագրողների անուն-ազգանունները, դրվում ստորագրության նմուշները: Ընտրական փաստաթղթերի ընդհանուր փաթեթը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում պետք է փակվի: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում այդ փաթեթը սահմանված կարգով փակելու համար պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

8. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց պահանջով նրանց տրվում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունից քաղվածք՝ վավերացված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով:

9. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարն ընդհանուր փաթեթը, քվեարկության արդյունքների արձանագրության 2 օրինակը, գրանցամատյանը և հանձնաժողովի կնիքը քվեարկության ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան 12 ժամվա ընթացքում, ներկայացնում են տարածքային ընտրական հանձնաժողով՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

Հոդված 73. Անճշտությունները որոշելու կարգը

1. Ընտրական տեղամասում անճշտությունների չափը հաշվարկելու համար՝

1) համադրվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը մարված քվեաթերթիկների թվի, քվեատուփի վավեր և անվավեր քվեաթերթիկների թվի գումարի հետ: Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը փոքր է մարված քվեաթերթիկների թվի, քվեատուփի վավեր և անվավեր քվեաթերթիկների թվի գումարից, ապա տարբերությունը՝ թվի բացարձակ արժեքով, նշվում է որպես առաջին անճշտության չափ: Հակառակ դեպքում առաջին անճշտության չափը նշվում է զրո:

2) համադրվում է ընտրողների ցուցակում ստորագրությունների թիվը քվեատուփի վավեր և անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարի հետ: Եթե քվեատուփի վավեր և անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարը մեծ է ընտրողների ցուցակում ստորագրությունների թվից, ապա տարբերությունը՝ թվի բացարձակ արժեքով, նշվում է որպես երկրորդ անճշտության չափ: Հակառակ դեպքում երկրորդ անճշտության չափը նշվում է զրո:

3) սույն մասի 1-ին և 2-րդ կետերում նշված թվերի գումարը համարվում է ընտրական տեղամասում անճշտությունների գումարային չափ:

2. Ընտրական տեղամասում անճշտությունների չափը հաշվարկում և արձանագրում է ընտրության արդյունքներն ամփոփող ընտրական հանձնաժողովը:

3. Ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչվելու դեպքում այդ տեղամասում քվեարկության մասնակիցների թիվն արձանագրվում է որպես տեղամասում անճշտությունների գումարային չափ:

4. Քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը կազմելիս մնացած տեղամասերի քվեարկության արդյունքներին համապատասխանաբար գումարվում են քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչված տեղամասի ընտրողների թիվը՝ նաև ըստ լրացուցիչ ցուցակների, քվեարկության մասնակիցների թիվը, հատկացված քվեաթերթիկների թիվը, իսկ որպես մարված քվեաթերթիկների թիվ արձանագրվում է այդ տեղամասին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը: Քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչված ընտրական տեղամասի արձանագրության մյուս արդյունքները (թվերը), բացառությամբ անճշտությունների չափի, արձանագրվում են զրո:

Հոդված 74. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի գործողությունները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների արձանագրություններն ստանալուց հետո

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովում ստուգվում է ընտրական տեղամասերում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունների կազմման վավերականությունը, իսկ թվաբանական սխալների առկայության դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը վերացնում են այդ սխալներն՝ ուղղումները վավերացնելով իրենց ստորագրություններով:

Ելակետային տվյալների փոփոխություն չի կատարվում: Ելակետային են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից հատ-հատ հաշվելու միջոցով ստացված տվյալները:

2. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրության տվյալները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով պարբերաբար, բայց ոչ ուշ, քան երեք ժամը մեկ աղյուսակավորում է ըստ ընտրական տեղամասերի: Ընտրական տեղամասերում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունների տվյալների աղյուսակավորումը տարածքային ընտրական հանձնաժողովն ավարտում է քվեարկության ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան 18 ժամվա ընթացքում:

3. Տարածքում քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորման օրինակը՝ վավերացված տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) և քարտուղարի ստորագրություններով և հանձնաժողովի կնիքով, անհապաղ փակցվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց պահանջով նրանց տրվում է տեղամասում քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորման օրինակ՝ վավերացված տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) և քարտուղարի ստորագրություններով ու տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով: Համապետական ընտրությունների ժամանակ տարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրության 1 օրինակը քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան 24 ժամվա ընթացքում ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

4. Համապետական ընտրությունների ժամանակ տարածքային ընտրական հանձնաժողովը տարածքում քվեարկության արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ արձանագրություն չի կազմում, քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում ուսումնասիրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումները, ուսումնասիրության արդյունքներն ամփոփում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նիստում և այդ մասին ընդունած որոշումը ներկայացնում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 75. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելու կարգը

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական տեղամասերում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունների հիման վրա քվեարկության ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան 18 ժամվա ընթացքում, սույն հոդվածի պահանջներին համապատասխան՝ ամփոփում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների քվեարկության նախնական արդյունքները և արձանագրությամբ վավերացնում դրանք:

2. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան 48 ժամվա ընթացքում, իսկ քվեարկության արդյունքների հետ կապված բողոք լինելու դեպքում քվեարկության օրվանից հետո՝ 5-րդ օրը, հիմք ընդունելով ընտրական տեղամասերում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունները, վերահաշվարկի արդյունքները, քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ ընդունած որոշումները, կազմում է արձանագրություն տարածքում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ:

3. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների քվեարկության արդյունքների արձանագրությունում նշվում են՝

1) համայնքի ընտրական տեղամասերի յուրաքանչյուր լրացուցիչ ցուցակների (այդ թվում՝ քվեարկության օրն ընտրական տեղամասերում կազմված լրացուցիչ ցուցակների), ընտրողների ընդհանուր թվերը՝ առանձին-առանձին.

2) համայնքի ընտրողների ընդհանուր թիվը (հավասար է համայնքի՝ ընտրության համար կազմավորված բոլոր ընտրական տեղամասերի ընտրողների ընդհանուր թվերի գումարին)։

3) քվեարկության մասնակիցների ընդհանուր թիվը (լրացվում է գրանցված և քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների ստորագրությունների թիվը)։

4) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հասկացված քվեաթերթիկների թիվը։

5) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում մարված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը։

6) անվավեր քվեաթերթիկների թիվը։

7) համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու անդամի յուրաքանչյուր թեկնածուին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը։

8) համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը (տողը նշվում է 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում)։

9) անճշտությունների գումարային չափը: Համայնքում անճշտությունների գումարային չափը հավասար է համայնքում ընդգրկված ընտրական տեղամասերի անճշտությունների գումարային չափերի գումարին:

4. Արձանագրությունն ստորագրում են հանձնաժողովի անդամները, կնքում է հանձնաժողովի նախագահը:

5. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հրապարակում է կազմված արձանագրությունը:

6. Արձանագրության մեկ օրինակը փակցվում է հանձնաժողովում՝ տեսանելի տեղում՝ սույն հոդվածով նախատեսված գործողություններն ավարտվելուց անմիջապես հետո:

7. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց պահանջով նրանց տրվում է քվեարկության արդյունքների արձանագրության պատճենը՝ վավերացված տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով ու հանձնաժողովի կնիքով:

8. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, հիմք ընդունելով համայնքում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը, դատարանի վճիռները, տարածքային ընտրական հանձնաժողովում ստացված դիմումների (բողոքների) քննարկման արդյունքով ընդունած որոշումները, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումների վերաբերյալ ընդունած որոշումը, ամփոփում է համայնքում քվեարկության արդյունքները և ընդունում որոշում ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ:

9. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովն արձանագրության և որոշման օրինակները 2-օրյա ժամկետում ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 76. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում Հանրապետության նախագահի և Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքների ամփոփման կարգը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը, տարածքային ընտրական հանձնաժողովներից ստացված՝ ընտրական տեղամասերում քվեարկությունների արդյունքների հիման վրա, քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան 24 ժամ հետո, սույն հոդվածի պահանջներին համապատասխան, ամփոփում է համապետական ընտրությունների քվեարկության նախնական արդյունքները, արձանագրությամբ վավերացնում ու Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերով պաշտոնապես հրապարակում դրանք:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը, քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան 72 ժամվա ընթացքում, իսկ քվեարկության արդյունքների հետ կապված բողոք լինելու դեպքում քվեարկության

օրվանից հետո՝ 7-րդ օրը, հիմք ընդունելով ընտրական տեղամասերում քվեարկությունների արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունները, վերահաշվարկի արդյունքները, քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ ընդունած որոշումները, կազմում է արձանագրություն՝ քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ:

3. Քվեարկության արդյունքների մասին արձանագրությունում նշվում են՝

1) ընտրական տեղամասերի յուրաքանչյուր լրացուցիչ ցուցակների (այդ թվում՝ քվեարկության օրն ընտրական տեղամասերում կազմված լրացուցիչ ցուցակների) ընտրողների ընդհանուր թվերը՝ առանձին-առանձին.

2) ընտրողների ընդհանուր թիվը (հավասար է ընտրության համար կազմավորված բոլոր ընտրական տեղամասերի ընտրողների ընդհանուր թվերի գումարին).

3) քվեարկության մասնակիցների թիվը (լրացվում է գրանցված և քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների ստորագրությունների թիվը).

4) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը.

5) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում մարված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը.

6) անվավեր քվեաթերթիկների թիվը.

7) Հանրապետության նախագահի յուրաքանչյուր թեկնածուին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցած կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը.

8) Հանրապետության նախագահի թեկնածուին դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը (տողը նշվում է 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում).

9) անճշտությունների գումարային չափը: Համապետական ընտրությունների դեպքում անճշտությունների գումարային չափը հավասար է կազմավորված բոլոր ընտրական տեղամասերի անճշտությունների գումարային չափերի գումարին:

4. Արձանագրությունն ստորագրում են հանձնաժողովի անդամները, կնքում է հանձնաժողովի նախագահը:

5. Ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց պահանջով նրանց տրվում է քվեարկության արդյունքների արձանագրության պատճենը՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով ու հանձնաժողովի կնիքով:

6. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից հետո՝ 7-րդ օրը, հիմք ընդունելով քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը, դատարանի վճիռները, հանձնաժողովներում ստացված դիմումների (բողոքների) քննարկման արդյունքով ընդունած որոշումները, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումների վերաբերյալ տարածքային ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ ընդունած որոշումները, ամփոփում է ընտրության արդյունքները և ընդունում որոշում ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ:

ԲԱԺԻՆ 4

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 13

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 77. Ընտրական համակարգը

1. Հանրապետության նախագահի ընտրության ժամանակ Արցախի Հանրապետության ամբողջ տարածքը 1 մեծամասնական ընտրատարածք է:
2. Հանրապետության նախագահին ընտրվում է բացարձակ մեծամասնական ընտրակարգով, իսկ 2-րդ փուլում՝ հարաբերական մեծամասնական ընտրակարգով:

Հոդված 78. Հանրապետության նախագահի թեկնածուին առաջադրվող պահանջները

1. Հանրապետության նախագահ կարող է ընտրվել 35 տարին լրացած, վերջին 10 տարում միայն Արցախի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող, վերջին 10 տարում Արցախի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող, ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք:
2. Նույն անձը չի կարող ավելի քան 2 անգամ ընտրվել Հանրապետության նախագահի պաշտոնում:

ԳԼՈՒԽ 14

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒՄԸ ԵՎ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

Հոդված 79. Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելու իրավունքը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) և Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները՝ ինքնաառաջադրման միջոցով:

Հոդված 80. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի առաջադրումը

1. Կուսակցությունը Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրում է իր համագումարի որոշմամբ: Յուրաքանչյուր կուսակցություն իրավունք ունի առաջադրելու Հանրապետության նախագահի 1 թեկնածու: Կուսակցությունների դաշինքը Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրում է կուսակցությունների մշտապես գործող ղեկավար մարմինների համատեղ որոշմամբ: Յուրաքանչյուր կուսակցության դաշինք իրավունք ունի առաջադրելու Հանրապետության նախագահի 1 թեկնածու:
2. Ինքնաառաջադրման դեպքում Արցախի Հանրապետության քաղաքացին ներկայացնում է դիմում ինքնաառաջադրման մասին՝ վավերացված նոտարական կարգով:

3. Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելու մասին կուսակցության համագումարի որոշումը (կուսակցությունների դաշինքների դեպքում՝ կուսակցությունների մշտապես գործող ղեկավար մարմնի որոշումը), Արցախի Հանրապետության քաղաքացու ինքնաառաջադրման մասին դիմումը՝ ներառում են թեկնածուի՝

- 1) ազգանունը, անունը, հայրանունը.
- 2) ծննդյան ամսաթիվը.
- 3) բնակության վայրը.
- 4) աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (զբաղմունքը).
- 5) կուսակցական պատկանելությունը:

4. Կուսակցության համագումարի որոշմանը (կուսակցությունների դաշինքների դեպքում՝ կուսակցությունների մշտապես գործող ղեկավար մարմինների համատեղ որոշմանը), Արցախի Հանրապետության քաղաքացու ինքնաառաջադրման մասին դիմումին կից ներկայացվում են՝

1) թեկնածուի լիազոր ներկայացուցչի տվյալները (նշվում են ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (զբաղմունքը)).

2) ընտրական գրավի վճարման անդորրագիրը.

3) տեղեկանք թեկնածուի՝ վերջին 10 տարում միայն Արցախի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսանալու և վերջին 10 տարում Արցախի Հանրապետությունում մշտապես բնակվելու մասին.

4) կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կողմից առաջադրվելու դեպքում՝ թեկնածուի գրավոր հայտարարությունը՝ Հանրապետության նախագահի թեկնածու գրանցվելու համաձայնության մասին.

5) թեկնածուի անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը.

6) կուսակցության կողմից առաջադրվելու դեպքում՝ կուսակցության կանոնադրությունը, իսկ կուսակցության դաշինքի կողմից առաջադրվելու դեպքում՝ կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների կանոնադրությունները:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված տեղեկանքի ձևը հաստատում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Նշված տեղեկանքը տրամադրում է լիազոր մարմինը դիմելուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, բայց ոչ շուտ, քան մինչև Հանրապետության նախագահի ընտրության օրվա մասին հաղորդագրության հրապարակումը: Լիազոր մարմինն իր որոշմամբ մերժում է դիմումատուին նշված ձևի տեղեկանք տրամադրելը, եթե նրա վերաբերյալ տվյալները չեն բավարարում սույն օրենսգրքի 78-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պահանջները:

6. Նշված փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացվում միայն թեկնածուի կամ լիազոր ներկայացուցչի միջոցով՝ սույն օրենսգրքի 98-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետում:

7. Հանրապետության նախագահի թեկնածու գրանցվելու համար ներկայացրած փաստաթղթերում սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ հայտնաբերելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն այդ փաստաթղթերը ներկայացնողների ուշադրությունը հրավիրում է դրանց վրա՝ շտկելու նպատակով, ինչպես նաև նրանց ներկայությամբ ինքնուրույն ուղղում է ներկայացված փաստաթղթերում առկա ակնհայտ սխալները, վրիպակները:

8. Հանձնաժողովն իրավունք չունի չընդունելու ներկայացված փաստաթղթերը միայն այն պատճառով, որ դրանք պարունակում են նման սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ կամ վրիպակներ: Սույն մասի դրույթները չեն կիրառվում փաստաթղթերում տեղ գտած այնպիսի սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ շտկելու կամ այլ թերություններ վերացնելու նկատմամբ, որի իրավունքն օրենքով վերապահված է այդ փաստաթղթերն ընդունած կամ տրամադրած մարմիններին:

9. Ներկայացված փաստաթղթերում սույն հոդվածի 8-րդ մասում նշված անճշտությունների կամ դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերը թերի լինելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական

հանձնաժողովը 48 ժամ է տալիս նշված անճշտությունները վերացնելու, կից ներկայացված փաստաթղթերը լրացնելու համար: Այդ ժամանակահատվածում անճշտությունները չվերացնելու կամ փաստաթղթերը չլրացնելու դեպքում թեկնածուի գրանցումը մերժվում է:

Հոդված 81. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի ընտրական գրավը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները Արցախի Հանրապետության տարածքում գործող որևէ առևտրային բանկում բացված Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հաշվեհամարին վճարում են ընտրական գրավ՝ «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածով սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի (այսուհետ՝ նվազագույն աշխատավարձ) 1 000-ապատիկի չափով:

Հոդված 82. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն կարող է գրանցվել միայն 1 կուսակցության կամ 1 կուսակցությունների դաշինքի առաջադրմամբ:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն գրանցվում է առանց քվեարկության, եթե նրա գրանցման վերաբերյալ հանձնաժողովի անդամներն առարկություն չեն ներկայացրել:

3. Մինչև Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նիստերին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցելու իրավունք ունեն Հանրապետության նախագահի թեկնածուն և նրա լիազոր ներկայացուցիչը:

4. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների գրանցման մասին հաղորդագրությունը հրապարակում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ 3-օրյա ժամկետում:

Հոդված 83. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը մերժելը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը մերժում է, եթե՝

- 1) չունի ընտրվելու իրավունք.
- 2) չեն ներկայացվել բոլոր փաստաթղթերը, կամ գրանցման համար ներկայացված փաստաթղթերը թերի են կամ կեղծված:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցման վերաբերյալ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի առարկության դեպքում առարկությունը դրվում է քվեարկության: Գրանցումը մերժվում է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով:

Հոդված 84. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումն անվավեր ճանաչելը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ձայների ընդհանուր թվի առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ անվավեր է ճանաչվում, եթե գրանցումից հետո հայտնի են դառնում փաստեր, ըստ որոնց՝ թեկնածուն չունի ընտրվելու իրավունք, կամ գրանցման համար ներկայացված փաստաթղթերը կեղծված են:

Հոդված 85. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած է ճանաչվում՝

1) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ, եթե նա ներկայացրել է դիմում ինքնաբացարկի մասին կամ մահացել է.

2) դատարանի վճռի հիման վրա, եթե նա խախտել է սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 7-րդ մասի կամ սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի դրույթները:

Հոդված 86. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը մերժելու, անվավեր ճանաչելու, ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշումների բողոքարկման կարգը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը մերժելու, գրանցումն անվավեր ճանաչելու, գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը կարող է բողոքարկվել վարչական դատարան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցումը մերժելու, գրանցումն անվավեր ճանաչելու, գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումն անվավեր ճանաչելու մասին դատարանի վճռով թեկնածուն համարվում է գրանցված կամ վերագրանցված:

ԳԼՈՒԽ 15

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Հոդված 87. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների իրավահավասարությունը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուներն ունեն Հանրապետության նախագահի թեկնածուի կարգավիճակից բխող հավասար իրավունքներ և պարտականություններ:

Հոդված 88. Հանրապետության նախագահի թեկնածուների իրավունքները և պարտականությունները

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն իր կարգավիճակը ձեռք է բերում գրանցումից հետո: Սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքները և պարտականությունները Հանրապետության նախագահի թեկնածուի վրա տարածվում են մինչև Հանրապետության նախագահ ընտրվելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշման վիճարկման համար սահմանված ժամկետի ավարտը, իսկ այդ որոշման վիճարկման դեպքում՝ մինչև Գերագույն դատարանի որոշում ընդունելը:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, բացառությամբ քաղաքական պաշտոն գրադեցնողների, որպես թեկնածու գրանցվելուց հետո՝ մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփումը, ազատվում են իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելուց: Հանրապետության նախագահի թեկնածուներն իրավունք չունեն օգտագործելու իրենց պաշտոնեական դիրքը նախընտրական քարոզչության ժամանակ առավելություն ստանալու համար:

3. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն ազատվում է գորահավաքներից և ուսումնավարժական հավաքներից:

4. Արգելվում է Հանրապետության նախագահի թեկնածուին գործատուի նախաձեռնությամբ ազատել աշխատանքից, տեղափոխել այլ աշխատանքի կամ գործուղել:

5. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն, դիմում ներկայացնելու դեպքում իրավունք ունի հանելու իր թեկնածությունը: Ինքնաբացարկի մասին դիմումը վավերացվում է նոտարական կարգով, կամ թեկնածուն ինքնաբացարկի մասին իր դիմումը հաստատում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նիստում: Ինքնաբացարկի դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը թեկնածուի գրանցումը ճանաչում է ուժը կորցրած, իսկ թեկնածուն պարտավոր է հատուցել իր նախընտրական քարոզչության համար պետության կատարած ֆինանսական ծախսերը:

6. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն, ընտրված նախագահը մինչև Հանրապետության նախագահի պաշտոնն ստանձնելը կարող է ձերբակալվել կամ կալանավորվել կամ նրա նկատմամբ դատական պատասխանատվության ենթարկելու հարց հարուցվել միայն Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համաձայնությամբ: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նշված հարցի վերաբերյալ որոշումն ընդունում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով: Սույն մասով սահմանված դրույթը չի տարածվում մինչև թեկնածու գրանցվելը ձերբակալված կամ կալանավորված Արցախի Հանրապետության քաղաքացիների, ինչպես նաև ձերբակալությունը կալանքով փոխելու և կալանավորված թեկնածուի կալանքի ժամկետը երկարաձգելու դեպքերի վրա:

ԳԼՈՒԽ 16

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 89. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի նախընտրական հիմնադրամը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար Արցախի Հանրապետության տարածքում գործող որևէ առևտրային բանկում բացում է նախընտրական հիմնադրամ, որը համալրվում է սույն օրենսգրքի 26-րդ հոդվածում նշված կամավոր մուծումներից:

2. Թեկնածուի՝ նախընտրական հիմնադրամ կատարած անձնական մուծումների չափը չպետք է գերազանցի նվազագույն աշխատավարձի 3 000-ապատիկը:

3. Թեկնածուին առաջադրած կուսակցության՝ նախընտրական հիմնադրամ կատարած մուծումների չափը չի կարող գերազանցել նվազագույն աշխատավարձի 10 000-ապատիկը, իսկ կուսակցությունների դաշինքներինը՝ նվազագույն աշխատավարձի 15 000-ապատիկը:

4. Յուրաքանչյուր ֆիզիկական անձ կարող է թեկնածուի նախընտրական հիմնադրամ կատարել նվազագույն աշխատավարձի մինչև 300-ապատիկի չափով կամավոր մուծում:

5. Նախընտրական հիմնադրամից զանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու, նախընտրական ժողովներ և ընտրողների հետ հանդիպումներ կազմակերպելու նպատակով դահլիճների, տարածքների վարձակալման (բացառությամբ ընտրական շտաբների), քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի պատրաստման (տեղադրման), ձեռքբերման, ընտրողներին տրամադրվող քարոզչական բոլոր տեսակի նյութերի (ներառյալ՝ տպագիր նյութերի) պատրաստման ֆինանսավորման համար թեկնածուների կատարած ծախսերի չափը չի կարող գերազանցել նվազագույն աշխատավարձի 30 000-ապատիկը:

Հոդված 90.

Հանրապետության նախագահի թեկնածուի նախընտրական քարոզչությունը

1. Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից Հանրապետության նախագահի թեկնածուների անվճար և վճարովի նախընտրական քարոզչությունն իրականացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն իրավունք ունի անվճար օգտվելու Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից ոչ ավելի, քան 30-ական րոպե:

3. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն իրավունք ունի իր նախընտրական հիմնադրամի հաշվին վճարովի հիմունքներով օգտվելու Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից ոչ ավելի, քան 80-ական րոպե:

4. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածում, Արցախի հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերում, միմյանց հետ մասնակցում են մինչև 60 րոպե տևողությամբ հեռուստաբանավեճերի: Հանրապետության նախագահի թեկնածուներից յուրաքանչյուրին տրվում է հարցեր տալու ու հարցերին պատասխանելու հավասար ժամանակ: Հեռուստաբանավեճերի անցկացման մանրամասները սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդը:

5. Հանրապետության նախագահի ընտրությունների 2-րդ փուլի, ինչպես նաև արտահերթ ընտրությունների ժամանակ Հանրապետության նախագահի թեկնածուն իրավունք ունի հանրային հեռուստատեսության և հանրային ռադիոյի եթերաժամերից անվճար օգտվելու ոչ ավելի, քան 15-ական րոպե, իսկ թեկնածուի նախընտրական հիմնադրամի հաշվին՝ վճարովի հիմունքներով՝ 30-ական րոպե:

6. Հանրապետության նախագահի ընտրությունների 2-րդ փուլի ընթացքում, Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածում, Արցախի հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերում, միմյանց հետ մասնակցում են մինչև 60 րոպե տևողությամբ հեռուստաբանեճերի: Հանրապետության նախագահի թեկնածուներից յուրաքանչյուրին տրվում է հարցեր տալու ու հարցերին պատասխանելու հավասար ժամանակ: Հեռուստաբանավեճերի անցկացման մանրամասները սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդը:

ԳԼՈՒԽ 17

ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԸ:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՄԸ

Հոդված 91.

Քվեաթերթիկները

1. Հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկում նշվում են թեկնածուների ազգանունները՝ վիճակահանությամբ, անունները, հայրանունները և առաջադրող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների անվանումները), իսկ ինքնաառաջադրման դեպքում՝ «ինքնաառաջադրում» բառը:

Հոդված 92.**Ընտրությունների արդյունքների ամփոփումը**

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սույն օրենսգրքի 76-րդ հոդվածով սահմանված կարգով և ժամկետում ամփոփում է ընտրությունների արդյունքները և ընդունում հետևյալ որոշումներից մեկը.

- 1) Հանրապետության նախագահ ընտրվելու մասին.
- 2) ընտրության 2-րդ փուլ անցկացնելու մասին.
- 3) ընտրությունն անվավեր ճանաչելու և Հանրապետության նախագահ չընտրվելու մասին.
- 4) ընտրությունը չկայացած ճանաչելու և Հանրապետության նախագահ չընտրվելու մասին:

2. Հանրապետության նախագահի ընտրությունների արդյունքով ընդունված որոշման վիճարկման մասին դիմում Գերագույն դատարան կարող է ներկայացվել ընտրությունների արդյունքի պաշտոնական հրապարակման պահից 7-օրյա ժամկետում:

Հոդված 93.**Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը Հանրապետության նախագահ ընտրվելու մասին**

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում այն թեկնածուի՝ Հանրապետության նախագահ ընտրվելու մասին, որին կողմ է քվեարկել թեկնածուներին կողմ քվեարկած ընտրողների թվի կեսից ավելին:

2. 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում նա ընտրվում է, եթե կողմ է քվեարկել քվեարկության մասնակիցների կեսից ավելին:

3. Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլում Հանրապետության նախագահ է ընտրվում այն թեկնածուն, որին կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ:

Հոդված 94.**Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլ անցկացնելու մասին**

1. Եթե քվեարկվել է 2-ից ավելի թեկնածու, և նրանցից ոչ մեկին կողմ չի քվեարկել թեկնածուներին կողմ քվեարկած ընտրողների թվի կեսից ավելին, ապա քվեարկությունից հետո՝ 14-րդ օրը, անցկացվում է Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլի քվեարկություն: Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլին կարող են մասնակցել այն 2-րդ թեկնածուները, որոնց կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ:

Հոդված 95.**Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը Հանրապետության նախագահի ընտրությունն անվավեր ճանաչելու մասին**

1. Հանրապետության նախագահի ընտրությունը ցանկացած փուլում անվավեր է ճանաչվում, եթե ընտրության նախապատրաստման և անցկացման ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրության արդյունքի վրա:

Հոդված 96.**Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը Հանրապետության նախագահի ընտրությունը չկայացած ճանաչելու մասին**

1. Հանրապետության նախագահի ընտրությունը չկայացած է ճանաչվում, եթե՝
 - 1) քվեարկված միակ թեկնածուին կողմ չեն քվեարկել անհրաժեշտ թվով ընտրողներ.

2) ընտրվելու համար անհրաժեշտ թվով կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած թեկնածուն մահացել է մինչև ընտրության արդյունքներն ամփոփելը:

ԳԼՈՒԽ 18

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼԸ

Հոդված 97. Հանրապետության նախագահի ընտրությունն անցկացնելու ժամկետը

1. Հանրապետության նախագահի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից 50 օր առաջ:

2. Հանրապետության նախագահի ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 70 օր առաջ:

3. Հանրապետության նախագահի ընտրության ժամանակ քվեարկության օրը հայտարարվում է ոչ աշխատանքային օր:

Հոդված 98. Հանրապետության նախագահի թեկնածու գրանցելու ժամկետները

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 55 և ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

2. Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 45 և ոչ ուշ, քան 35 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

Հոդված 99. Հանրապետության նախագահի նոր ընտրությունը

1. Եթե սույն օրենսգրքի 95-րդ և 96-րդ հոդվածներով նախատեսված դեպքերում Հանրապետության նախագահ չի ընտրվում, ինչպես նաև ընտրությունից հետո՝ մինչև լիազորությունների ստանձնումը, ընտրված նախագահի հրաժարականի կամ մահվան դեպքում նշանակվում է նոր ընտրություն, իսկ քվեարկությունն անցկացվում է նոր ընտրություն նշանակվելուց հետո՝ 40-րդ օրը:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուներից մեկի համար անհաղթահարելի խոչընդոտներ առաջանալու դեպքում Հանրապետության նախագահի ընտրությունը հետաձգվում է 2-շաբաթյա ժամկետով: Անհաղթահարելի ճանաչված խոչընդոտները չվերանալու դեպքում նշանակվում է նոր ընտրություն, իսկ քվեարկությունն անցկացվում է նշված երկշաբաթյա ժամկետը լրանալուց հետո՝ 40-րդ օրը:

3. Մինչև քվեարկության օրը թեկնածուներից մեկի մահվան դեպքում 3-օրյա ժամկետում նշանակվում է նոր ընտրություն, իսկ քվեարկությունն անցկացվում է նոր ընտրություն նշանակելուց հետո՝ 40-րդ օրը:

4. Հանրապետության նախագահի նոր ընտրությունն անցկացվում է թեկնածուների նոր առաջադրմամբ՝ արտահերթ ընտրության համար սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Հոդված 100. Հանրապետության նախագահի արտահերթ ընտրությունը: Հանրապետության նախագահի ընտրություններ չանցկացնելը

1. Հանրապետության նախագահի հրաժարականի, մահվան, լիազորությունների դադարեցման կամ նրան անվստահություն հայտնելու, պաշտոնանկ անելու, ինչպես նաև Ազգային ժողովը արձակվելու դեպքերում նշանակվում է Հանրապետության նախագահի արտահերթ ընտրություն, իսկ քվեարկությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 40-րդ օրը:

2. Պաշտոնանկ արված Հանրապետության նախագահը չի կարող մասնակցել արտահերթ ընտրություններին:

3. Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ժամանակ Հանրապետության նախագահի ընտրություններ չեն անցկացվում: Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են արտակարգ դրության կամ պատերազմի պատճառով տեղի չունեցած՝ Հանրապետության նախագահի նոր հերթական ընտրություններ: Նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

4. Ռազմական դրության ժամանակ Հանրապետության նախագահի ընտրություններ կարող են չանցկացվել, եթե Հանրապետության նախագահը ընդունել է համապատասխան հրամանագիր, և Ազգային ժողովը Սահմանադրությամբ սահմանված ժամկետում այն չի վերացրել: Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ Հանրապետության նախագահի ընտրություններ չանցկացնելու հիմքը վերանալուց ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական դրության պատճառով տեղի չունեցած՝ Հանրապետության նախագահի նոր հերթական ընտրություններ: Նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու պահանջը վերացվելուց ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

Հոդված 101. Հանրապետության նախագահի նոր և արտահերթ ընտրության օրը հայտարարելը

1. Հանրապետության նախագահի նոր և արտահերթ ընտրության մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 39 օր առաջ:

Հոդված 102. Հանրապետության նախագահի նոր և արտահերթ ընտրությունների ժամանակ Հանրապետության նախագահի թեկնածուներ առաջադրելը և գրանցելը, ընտրական տեղամասեր կազմավորելը, տեղամասային կենտրոններ սահմանելը և ընտրողների ցուցակները հրապարակելը

1. Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

2. Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 25 և ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

3. Ընտրական տեղամասերը կազմավորվում և տեղամասային կենտրոնները սահմանվում են քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ: Լիազոր մարմինն ընտրողների ցուցակները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ հանձնում է տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին, որը դրանք փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում:

ԲԱԺԻՆ 5

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 19

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 103. Ազգային ժողովի կազմը

1. Ազգային ժողովը կազմված է _____ պատգամավորներից:

Հոդված 104. Ընտրական համակարգը

1. Ազգային ժողովի ընտրություններն անցկացվում են համամասնական ընտրակարգով՝ 1 բազմամանդատ ընտրատարածքից՝ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակներով առաջադրված Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուների թվից:

Հոդված 105. Ընտրելու իրավունքը

1. Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ յուրաքանչյուր ընտրող ունի 1 ձայն:

Հոդված 106. Ընտրվելու իրավունքը

1. Ազգային ժողովի պատգամավոր կարող է ընտրվել 25 տարին լրացած, վերջին 5 տարում միայն Արցախի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող, վերջին 5 տարում Արցախի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող, ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք:

ԳԼՈՒԽ 20

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒՄԸ ԵՎ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

Հոդված 107. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու առաջադրելու իրավունքը

1. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները): Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուն կարող է առաջադրվել միայն 1 կուսակցության ընտրական ցուցակով:

2. Կուսակցությունների դաշինքները կարող են կազմավորվել առնվազն 2 կուսակցության նախընտրական դաշինք կազմավորելու դեպքում:

3. Կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններն ընտրությունների ընթացքում չեն կարող ընդգրկվել այլ կուսակցությունների դաշինքում:

4. Կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկվելու որոշումն ընդունվում է կուսակցության մշտական գործող ղեկավար մարմնի որոշմամբ:

5. Կուսակցությունների դաշինքների ընտրական ցուցակները կազմվում են կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններից յուրաքանչյուրի ներկայացրած առանձին ցուցակից: Կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակում Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուների հերթականությունը որոշվում է դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների համատեղ խորհրդակցությունների ընթացքում և հաստատվում դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններից յուրաքանչյուրի մշտական գործող ղեկավար մարմնի որոշմամբ:

6. Կուսակցությունների դաշինքից որևէ կուսակցության դուրս գալու դեպքում կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակից հանվում են այդ կուսակցության ներկայացրած Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուների անունները:

Հոդված 108. Առաջադրման սահմանափակումները

1. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու չեն կարող առաջադրվել դատավորները, դատախազները, քննչական կոմիտեի, ոստիկանության, ազգային անվտանգության, դատական ակտերի հարկադիր կատարման, արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայություններում, հարկային մարմնում ծառայողները, զինծառայողները:

2. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատակիցներն ու պաշտոնատար այն անձինք, որոնց նկատմամբ չեն տարածվում սույն հոդվածով նախատեսված սահմանափակումները, Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու գրանցվելուց հետո մինչև նախընտրական քարոզչության ավարտը ժամանակավորապես ազատվում են իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելուց, բացառությամբ քաղաքական պաշտոն զբաղեցնող անձանց:

Հոդված 109. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներ առաջադրելը

1. Կուսակցություններն Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցելու մասին դիմումը ներկայացնում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով՝ իրենց մշտական գործող ղեկավար մարմնի որոշման հիման վրա, իսկ դիմումն ստորագրում է կուսակցության ղեկավարը: Կուսակցությունների դաշինքներն Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցելու դիմումը ներկայացնում են կուսակցությունների դաշինքի անդամ կուսակցությունների մշտական գործող ղեկավար մարմինների որոշումների հիման վրա, իսկ դիմումն ստորագրում են կուսակցությունների դաշինքի անդամ կուսակցությունների ղեկավարները:

2. Յուրաքանչյուր կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) իրավունք ունի առաջադրելու թեկնածուների միայն 1 ընտրական ցուցակ: Կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունը չունի իր անունից առանձին ընտրական ցուցակ առաջադրելու իրավունք: Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի և կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններից յուրաքանչյուրի) ընտրական ցուցակի 2-րդ համարից սկսած ցանկացած ամբողջ թվով հնգյակներում (2-6, 2-11, 2-16 և այդպես շարունակ՝ մինչև ցուցակի ավարտը) յուրաքանչյուր սեռի ներկայացուցիչների թիվը չպետք է գերազանցի 80 տոկոսը: Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկվում է առնվազն 5 թեկնածու: Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների թիվը չի կարող գերազանցել Ազգային ժողովի պատգամավորների մանդատների թվի համար սույն օրենսգրքով սահմանված թվի 3-ապատիկը: Կուսակցության ընտրական

ցուցակում կարող են ընդգրկվել նաև այդ կուսակցության անդամ չհանդիսացող անձինք (կուսակցությունների դաշինքների ընտրական ցուցակում կարող են ընդգրկվել նաև կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների անդամ չհանդիսացող անձինք):

3. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցելու մասին կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) դիմումին կցվում են՝

1) կուսակցության կանոնադրությունը (կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների կանոնադրությունները):

2) կուսակցության մշտական գործող ղեկավար մարմնի որոշումը (կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ կուսակցությունների դաշինքի անդամ կուսակցությունների մշտական գործող ղեկավար մարմինների որոշումները) ընտրական ցուցակ առաջադրելու վերաբերյալ, ընտրական ցուցակը, որում համարակալմամբ նշվում են թեկնածուների ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը, կուսակցական պատկանելությունը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, հաշվառման վայրը, աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (զբաղմունքը):

3) կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների գրավոր հայտարարությունը Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու գրանցվելու համաձայնության մասին:

4) կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների առանձին ընտրական ցուցակները:

5) կուսակցության դեպքում՝ նվազագույն աշխատավարձի 1 000-ապատիկի չափով (կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ նվազագույն աշխատավարձի 1 250-ապատիկի չափով) ընտրական գրավի մուծման անդորրագիրը:

6) տեղեկանք՝ կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների՝ վերջին 5 տարում միայն Արցախի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսանալու և վերջին 5 տարում Արցախի Հանրապետությունում մշտապես բնակվելու մասին:

7) կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների անձը հաստատող փաստաթղթերի պատճենները:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 6-րդ կետով սահմանված տեղեկանքի ձևը հաստատում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Նշված տեղեկանքը տրամադրում է լիազոր մարմինը դիմելուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, բայց ոչ շուտ, քան մինչև ընտրությունների նշանակումը: Լիազոր մարմինն իր որոշմամբ մերժում է դիմումատուին նշված ձևի տեղեկանք տրամադրելը, եթե նրա վերաբերյալ տվյալները չեն բավարարում սույն օրենսգրքի 106-րդ հոդվածի պահանջները:

5. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցելու մասին կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) դիմումում նշվում են նաև մինչև 2 լիազոր ներկայացուցչի տվյալները (ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (զբաղմունքը)):

6. Գրանցման փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացվում են միայն կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) լիազոր ներկայացուցչի միջոցով՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում: Գրանցման համար փաստաթղթերի ներկայացման ժամկետի ավարտից հետո կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքն) ընտրական ցուցակում փոփոխություններ չի կարող կատարել:

7. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցելու համար ներկայացրած փաստաթղթերում սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ հայտնաբերելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն այդ փաստաթղթերը ներկայացնողների ուշադրությունը հրավիրում է դրանց վրա՝ շտկելու նպատակով, ինչպես նաև նրանց ներկայությամբ ինքնուրույն ուղղում է ներկայացված փաստաթղթերում առկա ակնհայտ սխալները, վրիպակները: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իրավունք չունի չընդունելու ներկայացված փաստաթղթերը միայն այն պատճառով, որ

դրանք պարունակում են նման սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ կամ վրիպակներ: Սույն մասի դրույթները չեն կիրառվում փաստաթղթերում տեղ գտած այնպիսի սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ շտկելու կամ այլ թերություններ վերացնելու նկատմամբ, որի իրավունքն օրենքով վերապահված է այդ փաստաթղթերն ընդունած կամ տրամադրած մարմիններին:

8. Ներկայացված փաստաթղթերում սույն հոդվածի 7-րդ մասում նշված անճշտությունների կամ դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերի թերի լինելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը 48 ժամ է տալիս նշված անճշտությունները վերացնելու, կից ներկայացված փաստաթղթերը լրացնելու համար: Այդ ժամանակահատվածում կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի, ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի վերաբերյալ անճշտությունները չվերացնելու կամ փաստաթղթերը չլրացնելու դեպքում կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցումը մերժվում է, իսկ ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի դեպքում՝ նրա անունը հանվում է կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակից:

Հոդված 110. Ազգային ժողովի ընտրություններին կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակները գրանցելը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցման վերաբերյալ առարկություն չլինելու դեպքում ընտրական ցուցակը գրանցվում է առանց քվեարկության:

2. Գրանցման համար սահմանված ժամկետն ավարտվելուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հրապարակում է կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակները:

3. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցման հարցը քննարկելիս հանձնաժողովի նիստին իրավունք ունեն ներկա լինելու կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) լիազոր ներկայացուցիչները:

Հոդված 111. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը մերժելը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը մերժում է կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցումը, եթե՝

1) չեն ներկայացվել բոլոր փաստաթղթերը, կամ ներկայացված փաստաթղթերը թերի են կամ կեղծված:

2) ընտրական ցուցակը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պահանջներին:

3) կուսակցությունը լուծարվել է:

4) կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների թիվը նվազել է 2-ից:

5) կուսակցության գործունեությունը կասեցվել կամ արգելվել է:

2. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցման վերաբերյալ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի առարկության դեպքում առարկությունը դրվում է քվեարկության: Ընտրական ցուցակի գրանցումը մերժվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը մերժում է կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը, եթե՝

1) նա չունի ընտրվելու իրավունք:

2) նրա վերաբերյալ չեն ներկայացվել բոլոր փաստաթղթերը, կամ նրա վերաբերյալ ներկայացրած փաստաթղթերը թերի են կամ կեղծված:

4. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցման վերաբերյալ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի առարկության դեպքում առարկությունը դրվում է քվեարկության: Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը մերժվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ:

Հոդված 112. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն անվավեր ճանաչելը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցումը ճանաչում է անվավեր, եթե գրանցումից հետո հայտնի են դառնում փաստեր, որ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) վերաբերյալ ներկայացված փաստաթղթերը կեղծված են:

2. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչելու հետևանքով կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցումն անվավեր չի ճանաչվում, եթե անգամ խախտվում են սույն օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ և 4-րդ նախադասություններով սահմանված պահանջները:

3. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն անվավեր է ճանաչվում, եթե գրանցումից հետո հայտնի են դառնում փաստեր, որոնց ուժով`

1) նա չունի ընտրվելու իրավունք.

2) նրա վերաբերյալ ներկայացված փաստաթղթերը կեղծված են:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված դեպքերում թեկնածուն հանվում է ցուցակից:

5. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն անվավեր է ճանաչվում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ:

Հոդված 113. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելը

1. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցումը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ ուժը կորցրած է ճանաչվում, եթե`

1) ներկայացվել է դիմում ինքնաբացարկի մասին.

2) կուսակցությունը լուծարվել է.

3) կուսակցության գործունեությունը կասեցվել կամ արգելվել է.

4) կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունների թիվը նվազել է 2-ից:

2. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցումը դատարանի վճռի հիման վրա ուժը կորցրած է ճանաչվում, եթե խախտվել են սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 7-րդ մասի կամ սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի դրույթները:

3. Ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ ուժը կորցրած է ճանաչվում, եթե նա ներկայացրել է դիմում ինքնաբացարկի մասին կամ մահացել է:

4. Ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը դատարանի վճռի հիման վրա ուժը կորցրած է ճանաչվում, եթե նա խախտել է սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 7-րդ մասի կամ սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի դրույթները:

Հոդված 114. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը մերժելու, անվավեր ճանաչելու, ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշումների բողոքարկման կարգը

1. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը մերժելու, գրանցումն անվավեր ճանաչելու, գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը կարող է վիճարկվել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

2. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը մերժելու, գրանցումն անվավեր ճանաչելու, գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումն անվավեր ճանաչելու մասին դատարանի վճռով կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը կամ դրանում ընդգրկված թեկնածուն համարվում է գրանցված կամ վերագրանցված:

ԳԼՈՒԽ 21

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Հոդված 115. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուների իրավահավասարությունը

1. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներն ունեն Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուի կարգավիճակից բխող հավասար իրավունքներ և պարտականություններ:

Հոդված 116. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուների իրավունքները, պարտականությունները և գործունեության երաշխիքները

1. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուն իր կարգավիճակը ձեռք է բերում ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցման պահից: Սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքներն ու պարտականություններն Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուի վրա տարածվում են մինչև Ազգային ժողով ընտրվելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշման վիճարկման համար սահմանված ժամկետի ավարտը, իսկ այդ որոշման վիճարկման դեպքում՝ մինչև Գերագույն դատարանի որոշում ընդունելը: Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուն կորցնում է թեկնածուի կարգավիճակի հետ կապված իր իրավունքները և ազատվում է պարտականություններից նաև սույն օրենսգրքի 112-րդ և 113-րդ հոդվածներով սահմանված դեպքերում՝ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումը համապատասխանաբար անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչվելու պահից: Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի կամ ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը դատական կարգով բողոքարկվելու դեպքում

թեկնածուն կորցնում է Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուի կարգավիճակի հետ կապված իր իրավունքները և ազատվում է պարտականություններից դատական ակտի ուժի մեջ մտնելու պահից:

2. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներն ազատվում են գորահավաքներից, ժամկետային զինվորական ծառայությունից և ուսումնավարժական հավաքներից մինչև ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումը:

3. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն, ինչպես նաև քվեարկության օրվանից հետո դիմում ներկայացնելու դեպքում իրավունք ունեն հանելու իրենց թեկնածությունը: Ինքնաբացարկի մասին դիմումը վավերացվում է նոտարական կարգով, կամ թեկնածուն ինքնաբացարկի մասին իր դիմումը հաստատում է հանձնաժողովի նիստում: Կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված Արցախի Հանրապետության քաղաքացու անուն-ազգանունը ցուցակից հանվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

4. Կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները կամ կուսակցությունների դաշինքի անդամ կուսակցությունները) քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն, իրավունք ունեն դիմում ներկայացնելու ինքնաբացարկի մասին՝ կցելով համապատասխանաբար կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի անդամ բոլոր կուսակցությունների) մշտական գործող ղեկավար մարմնի որոշումը (մշտական գործող ղեկավար մարմինների որոշումները):

5. Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուի՝ մինչև պատգամավորի լիազորություններն ստանձնելն ընտրված պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում կարող է հարուցվել միայն Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համաձայնությամբ: Առանց Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համաձայնության՝ նա չի կարող զրկվել ազատությունից, բացառությամբ, երբ նա բռնվել է հանցանք կատարելու պահին կամ անմիջապես դրանից հետո: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նշված հարցի վերաբերյալ որոշում ընդունում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով: Սույն մասով սահմանված դրույթը չի տարածվում մինչև թեկնածու գրանցվելը ձերբակալված կամ կալանավորված Արցախի Հանրապետության քաղաքացիների, ինչպես նաև ձերբակալված անձի նկատմամբ կալանքը որպես խափանման միջոց ընտրելու և նշված անձանց կալանքի ժամկետը երկարաձգելու դեպքերի վրա:

ԳԼՈՒԽ 22

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Հոդված 117. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական հիմնադրամը

1. Նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) բացում է նախընտրական հիմնադրամ, որը ձևավորվում է սույն օրենսգրքի 26-րդ հոդվածում նշված կամավոր մուծումներից:

2. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունները միասին) իրավունք ունեն կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) հիմնադրամում մուծումներ կատարելու նվազագույն աշխատավարձի մինչև 5 000-ապատիկի չափով գումար, իսկ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուն՝ նվազագույն աշխատավարձի մինչև 7 000-ապատիկի չափով գումար:

3. Յուրաքանչյուր ֆիզիկական անձ կարող է կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական հիմնադրամում մուծում կատարել մինչև նվազագույն աշխատավարձի 100-ապատիկի չափով գումար:

4. Նախընտրական քարոզչության ընթացքում Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) զանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու, նախընտրական ժողովներ և ընտրողների հետ հանդիպումներ կազմակերպելու նպատակով դահլիճների, տարածքների վարձակալման (բացառությամբ ընտրական շտաբների), քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի պատրաստման (տեղադրման), ձեռքբերման, ընտրողներին տրամադրվող քարոզչական բոլոր տեսակի նյութերի (ներառյալ՝ տպագիր նյութերի) պատրաստման ֆինանսավորման համար իրավունք ունի ծախսելու նվազագույն աշխատավարձի 30 000-ապատիկը չզերազանցող գումար:

Հոդված 118. Նախընտրական քարոզչությունը

1. Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ Արցախի հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվճար և վճարովի նախընտրական քարոզչությունն իրականացնելու նպատակով եթերային ժամանակ տրամադրվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

2. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինքն) իրավունք ունի անվճար օգտվելու Արցախի հանրային ռադիոյի եթերաժամից՝ ոչ ավելի, քան 120 րոպե. իսկ հանրային հեռուստատեսության եթերաժամից ոչ ավելի, քան 60 րոպե:

3. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինքն) իրավունք ունի իր նախընտրական հիմնադրամի հաշվին վճարովի հիմունքներով օգտվելու Արցախի հանրային ռադիոյի եթերաժամից՝ ոչ ավելի, քան 180 րոպե, իսկ հանրային հեռուստատեսության եթերաժամից ոչ ավելի, քան 120 րոպե:

4. Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրությունների կամ ընտրություններն անվավեր ճանաչելու և վերաքվեարկություն անցկացնելու ժամանակ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունն իրավունք ունի հանրային ռադիոյի եթերաժամից օգտվելու՝ ոչ ավելի, քան 60 րոպե և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամից ոչ ավելի, քան 30 րոպե, իսկ նախընտրական հիմնադրամի հաշվին վճարովի հիմունքներով՝ հանրային ռադիոյի եթերաժամից՝ ոչ ավելի, քան 90 րոպե և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամից ոչ ավելի, քան 60 րոպե: Ընտրություններն անվավեր ճանաչելու և վերաքվեարկություն անցկացնելու վերաբերյալ որոշումն ընդունելուց հետո՝ ոչ ուշ, քան 5 օրվա ընթացքում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իրականացնում է եթերաժամանակի բաշխումը:

ԳԼՈՒԽ 23

ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԸ:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՄԸ

Հոդված 119. Քվեաթերթիկները

1. Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկում նշվում են կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) անվանումները՝ վիճակահանությամբ, ինչպես նաև ընտրական ցուցակի առաջին 3 թեկնածուների ազգանունները, անունները և հայրանունները:

Հոդված 120. Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սույն օրենսգրքի 76-րդ հոդվածով սահմանված կարգով և ժամկետում ամփոփում է Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքները և ընդունում հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) Ազգային ժողով ընտրվելու և մանդատների բաշխման մասին.

2) առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն նշանակելու մասին.

3) Ազգային ժողովի ընտրություններն անվավեր ճանաչելու և Ազգային ժողովի ընտրությունների վերաքվեարկություն նշանակելու մասին:

2. Ազգային ժողովի մանդատները բաշխվում են այն կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների միջև, որոնք ստացել են կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի համապատասխանաբար առնվազն՝ կուսակցության դեպքում՝ 5, իսկ կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ 7 տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ: Եթե կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի համապատասխանաբար առնվազն 5 կամ 7 տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացել է ընդամենը 1 կուսակցության կամ կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակ, ապա մանդատների բաշխմանը մասնակցում են հաջորդ 2՝ համապատասխանաբար առավելագույն կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները): Եթե կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի համապատասխանաբար առնվազն 5 կամ 7 տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացել են 2 կուսակցության կամ կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակներ, ապա մանդատների բաշխմանը մասնակցում է հաջորդ՝ համապատասխանաբար առավելագույն կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը): Եթե Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեարկությանը մասնակցում է մինչև երեք կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք), ապա մանդատների բաշխմանը մասնակցում են բոլոր կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները):

3. Ազգային ժողովի մանդատները բաշխվում են կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների միջև՝ նրանցից յուրաքանչյուրին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվին համամասնորեն: Յուրաքանչյուր կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակին հասանելիք մանդատների թվի հաշվարկը կատարվում է հետևյալ կերպ. յուրաքանչյուր ցուցակին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը բազմապատկվում է ընտրական ցուցակներին հասանելիք մանդատների թվով, արդյունքը բաժանվում է մանդատների բաշխմանը մասնակցող ընտրական ցուցակներին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի վրա, և առանձնացվում են ամբողջ թվերը, որոնք յուրաքանչյուր ընտրական ցուցակին հասանելիք մանդատների թվերն են:

4. Մնացած մանդատներն ընտրական ցուցակների միջև բաշխվում են ըստ մնացորդների մեծության հերթականության՝ յուրաքանչյուրին մեկական մանդատ սկզբունքով: Մնացորդների մեծության հավասարության դեպքում վիճարկվող մանդատը տրվում է այն ցուցակին, որին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվն ամենամեծն է, իսկ դրանց հավասարության դեպքում հարցը լուծվում է վիճակահանությամբ:

5. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակից ընտրվում է այն թեկնածուն, որի հերթական համարն ընտրական ցուցակում փոքր կամ հավասար է այդ ընտրական ցուցակին հասանելիք մանդատների թվին:

6. Ազգային ժողովի ընտրություններին կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակներով առաջադրված և ընտրված թեկնածուի՝ Հանրապետության նախագահ ընտրվելու դեպքում՝ թեկնածուի անունը հանվում է կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակից:

7. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների միջև մանդատների բաշխումն իրականացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արձանագրությամբ՝ գրանցելով յուրաքանչյուր ընտրական ցուցակից ընտրված Ազգային ժողովի պատգամավորներին: Եթե կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների թիվը փոքր է մանդատների բաշխմամբ հասանելիք մանդատների թվից, ապա այդ մանդատները բաշխվում են մանդատների բաշխմանը մասնակցելու իրավունք ստացած մյուս կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) (կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների)) ընտրական ցուցակի (ցուցակների) միջև՝ ըստ մնացորդների մեծության հերթականության՝ յուրաքանչյուրին մեկական մանդատ սկզբունքով:

8. Ազգային ժողովի ընտրված և լիազորությունները վաղաժամկետ դադարած պատգամավորի մանդատը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արձանագրությամբ այդ մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին իրազեկելուց հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում, տրվում է այդ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի հերթական հաջորդ թեկնածուին: Եթե ընտրական ցուցակում այլ թեկնածու չկա, ապա մանդատը բաշխվում է սույն հոդվածի 7-րդ մասի 2-րդ նախադասությամբ սահմանված սկզբունքով:

9. Եթե քվեարկության ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու մասին, եթե այդ միջոցով հնարավոր է շտկել այդ խախտումների հետևանքները: Եթե այդ միջոցով հնարավոր չէ շտկել այդ խախտումները, ապա Ազգային ժողովի ընտրություններն անվավեր են ճանաչվում և նշանակվում է Ազգային ընտրությունների վերաքվեարկություն:

10. Եթե ընտրությունների նախապատրաստման ընթացքում կամ առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում Ազգային ժողովի ընտրություններն անվավեր ճանաչելու մասին և նշանակում է Ազգային ժողովի ընտրությունների վերաքվեարկություն:

11. Եթե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու մասին, ապա վերաքվեարկությունն անցկացվում է այդ որոշումն ընդունելուց հետո՝ 7-րդ օրը: Այս դեպքում Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետները հաշվարկվում են վերաքվեարկության օրվանից:

12. Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքով ընդունված որոշման վիճարկման մասին դիմում Գերագույն դատարան կարող է ներկայացվել ընտրությունների արդյունքի պաշտոնական հրապարակման պահից 7-օրյա ժամկետում:

13. Ազգային ժողովի ընտրությունն անվավեր ճանաչելու վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց ոչ շուտ, քան 15 և ոչ ուշ, քան 30 օր հետո սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նույն կազմով անցկացվում է վերաքվեարկություն:

14. Ազգային ժողովի ընտրությունների վերաքվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչվելու դեպքում այդ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 70 օր հետո անցկացվում է նոր ընտրություն: Նոր ընտրության դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրը նշանակելու մասին որոշում ընդունում է Ազգային ժողովի ընտրությունն անվավեր ճանաչելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց հետո՝ 7-րդ օրը:

15. Նոր ընտրությունն անցկացվում է նոր առաջադրմամբ և արտահերթ ընտրությունների համար սահմանված կարգով և ժամկետներում:

ԳԼՈՒԽ 24

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՆՇԱՆԱԿԵԼԸ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼԸ

Հոդված 121. Ազգային ժողովի հերթական ընտրություններ նշանակելու, անցկացնելու և Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներ առաջադրելու և գրանցելու ժամկետները

1. Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի ընտրությունների հետ միաժամանակ՝ Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից 50 օր առաջ:

2. Ազգային ժողովի ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 70 օր առաջ:

3. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) գրանցման համար փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 55 և ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

4. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 45 և ոչ ուշ, քան 35 օր առաջ՝ մինչև 18:00-ն:

Հոդված 122. Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններ նշանակելը և անցկացնելը: Ազգային ժողովի ընտրություններ չանցկացնելը

1. Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններն անցկացվում են Հանրապետության նախագահի հրաժարականի, մահվան, լիազորությունների դադարեցման կամ նրան անվստահություն հայտնելու, պաշտոնանկ անելու, ինչպես նաև Ազգային ժողովը արձակվելու դեպքերում:

2. Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրության մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 39 օր առաջ:

3. Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ժամանակ Ազգային ժողովի ընտրություններ չեն անցկացվում: Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են արտակարգ դրության կամ պատերազմի պատճառով տեղի չունեցած՝ Ազգային ժողովի նոր հերթական ընտրություններ: Ազգային ժողովի նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

4. Ռազմական դրության ժամանակ Ազգային ժողովի ընտրություններ կարող են չանցկացվել, եթե Հանրապետության նախագահը ընդունել է համապատասխան հրամանագիր, և Ազգային ժողովը Սահմանադրությամբ սահմանված ժամկետում այն չի վերացրել: Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու հիմքը վերանալուց ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական դրության պատճառով տեղի չունեցած՝

Ազգային ժողովի նոր հերթական ընտրություններ: Ազգային ժողովի նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու պահանջը վերացվելուց ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

5. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

6. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 25 և ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

7. Ընտրական տեղամասերը կազմավորվում և տեղամասային կենտրոնները սահմանվում են քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ: Լիազոր մարմինն ընտրողների ցուցակները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ հանձնում է տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին, որն այն փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում:

ԲԱԺԻՆ 6

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 25

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 123. Ընտրական համակարգը

1. Համայնքի ղեկավարի ընտրության ժամանակ համայնքի տարածքում կազմավորվում է միամանդատ մեծամասնական ընտրատարածք:

2. Համայնքի ավագանու ընտրության ժամանակ համայնքի տարածքում կազմավորվում է 1 բազմամանդատ մեծամասնական ընտրատարածք:

3. Համայնքի ավագանին բաղկացած է՝

- 1) 5 անդամից՝ մինչև 1 000 ընտրող ունեցող համայնքում.
- 2) 7 անդամից՝ 1 000-ից մինչև 3 000 ընտրող ունեցող համայնքում.
- 3) 11 անդամից՝ 3 000-ից մինչև 20 000 ընտրող ունեցող համայնքում.
- 4) 15 անդամից՝ 20 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքում:

Հոդված 124. Ընտրական իրավունքը

1. Յուրաքանչյուր ընտրող ունի 1 ձայնի իրավունք՝

- 1) համայնքի ղեկավարի ընտրության ժամանակ.
- 2) համայնքի ավագանու անդամի ընտրության ժամանակ:

Հողված 125. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին առաջադրվող պահանջները

1. Համայնքի ղեկավար կարող են ընտրվել 25 տարին լրացած, տվյալ համայնքում առնվազն վերջին 1 տարվա հաշվառում ունեցող, սույն օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրության ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող անձինք:

2. Համայնքի ավագանու անդամ կարող են ընտրվել 25 տարին լրացած, տվյալ համայնքում առնվազն վերջին մեկ տարվա հաշվառում ունեցող, սույն օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրության ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող անձինք:

3. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածու չեն կարող առաջադրվել դատավորները, դատախազները, քննչական կոմիտեի, ոստիկանության, ազգային անվտանգության, դատական ակտերի հարկադիր կատարման, արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայություններում, հարկային մարմնում ծառայողները, զինծառայողները, ընտրական հանձնաժողովի անդամները:

ԳԼՈՒԽ 26

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԱՆԴԱՄԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒՄԸ ԵՎ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

Հողված 126. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներ առաջադրելը

1. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներ կարող են առաջադրել կուսակցությունները, ինչպես նաև ընտրվելու իրավունք ունեցող Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները՝ ինքնաառաջադրման կարգով, այդ մասին ներկայացնելով դիմում, որի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Կուսակցությունը կարող է համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածու առաջադրել նաև իր կուսակցության անդամ չհանդիսացող անձի:

2. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածու առաջադրելու մասին կուսակցության որոշումը, ինքնաառաջադրման դեպքում դիմումը ներառում են համայնքի անվանումը և թեկնածուի վերաբերյալ հետևյալ տեղեկությունները՝

- 1) ազգանունը, անունը, հայրանունը.
- 2) ծննդյան ամսաթիվը.
- 3) հաշվառման վայրը.
- 4) աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (գրադմունքը).
- 5) կուսակցական պատկանելությունը, ինչպես նաև կարող են ներառել թեկնածուի մինչև 2 լիազոր ներկայացուցչի վերաբերյալ տվյալներ (նրանց ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (գրադմունքը):

3. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները կուսակցության որոշմանը կամ ինքնաառաջադրման մասին դիմումին կից տարածքային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնում են՝

1) ընտրական գրավի գումարի վճարման անդորրագիրը: Մինչև 1 000 ընտրող ունեցող համայնքի դեպքում համայնքի ղեկավարի թեկնածուն վճարում է նվազագույն աշխատավարձի 20-ապատիկի, համայնքի ավագանու անդամը՝ նվազագույն աշխատավարձի, 1 000-ից մինչև 3000 ընտրող ունեցող համայնքի դեպքում համայնքի ղեկավարի թեկնածուն՝ 30-ապատիկի, համայնքի ավագանու անդամը՝ կրկնապատիկի, 3 000-ից մինչև 20 000 ընտրող ունեցող համայնքի դեպքում համայնքի ղեկավարի թեկնածուն՝ 50-ապատիկի, համայնքի ավագանու անդամը՝ 3-ապատիկի, իսկ 20 000-ից ավելի ընտրող

ունեցող համայնքի դեպքում համայնքի ղեկավարի թեկնածուն՝ 200-ապատիկի, համայնքի ավագանու անդամը՝ հնգապատիկի չափով ընտրական գրավ:

2) տեղեկանք՝ վերջին 1 տարում տվյալ համայնքում հաշվառված լինելու մասին:

3) անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով սահմանված տեղեկանքի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Նշված տեղեկանքը տրամադրում է լիազոր մարմինը դիմելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, բայց ոչ շուտ, քան մինչև ընտրությունների նշանակումը: Լիազոր մարմինն իր որոշմամբ մերժում է դիմումատուին նշված ձևի տեղեկանք տրամադրելը, եթե նրա վերաբերյալ տվյալները չեն բավարարում սույն օրենսգրքի 125-րդ հոդվածի համապատասխանաբար 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված պահանջները:

5. Գրանցման փաստաթղթերը ներկայացվում է միայն թեկնածուի կամ լիազոր ներկայացուցչի միջոցով՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում:

6. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածու գրանցվելու համար ներկայացրած փաստաթղթերում սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ հայտնաբերելու դեպքում տարածքային ընտրական հանձնաժողովն այդ փաստաթղթերը ներկայացնողների ուշադրությունը հրավիրում է դրանց վրա՝ շտկելու նպատակով, ինչպես նաև նրանց ներկայությամբ ինքնուրույն ուղղում է ներկայացված փաստաթղթերում առկա ակնհայտ սխալները, վրիպակները: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովն իրավունք չունի չընդունելու ներկայացված փաստաթղթերը միայն այն պատճառով, որ դրանք պարունակում են նման սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ կամ վրիպակներ: Սույն մասի դրույթները չեն կիրառվում փաստաթղթերում տեղ գտած այնպիսի սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ շտկելու կամ այլ թերություններ վերացնելու նկատմամբ, որի իրավունքն օրենքով վերապահված է այդ փաստաթղթերն ընդունած կամ տրամադրած մարմիններին:

7. Ներկայացված փաստաթղթերում սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված անճշտությունների կամ դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերի թերի լինելու դեպքում տարածքային ընտրական հանձնաժողովը 48 ժամ է տալիս նշված անճշտությունները վերացնելու, կից ներկայացված փաստաթղթերը լրացնելու համար: Այդ ժամանակահատվածում անճշտությունները չվերացնելու կամ փաստաթղթերը չլրացնելու դեպքում թեկնածուի գրանցումը մերժվում է:

Հոդված 127. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին գրանցելը

1. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները գրանցվում են տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից գրանցման վերաբերյալ առարկություն չլինելու դեպքում թեկնածուն գրանցվում է:

2. Թեկնածուի գրանցման հարցը քննարկելիս տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նիստին իրավունք ունեն ներկա լինելու թեկնածուն և լիազոր ներկայացուցիչը:

Հոդված 128. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցումը մերժելը

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը թեկնածուի գրանցումը մերժում է, եթե՝

1) նա չունի ընտրվելու իրավունք:

2) նրա վերաբերյալ չեն ներկայացվել բոլոր փաստաթղթերը, կամ ներկայացված փաստաթղթերը թերի են կամ կեղծված:

2. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցման վերաբերյալ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի առարկության դեպքում առարկությունը դրվում է քվեարկության: Գրանցումը մերժվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով:

Հոդված 129. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցումն անվավեր ճանաչելը

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումը ճանաչում է անվավեր, եթե գրանցումից հետո հայտնի են դառնում փաստեր, որոնց ուժով`

- 1) չունի ընտրվելու իրավունք.
- 2) ներկայացված փաստաթղթերը կեղծված են:

2. Թեկնածուի գրանցումը ճանաչվում է անվավեր տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ:

Հոդված 130. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելը

1. Համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած է ճանաչվում`

- 1) տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ, եթե նա ներկայացրել է դիմում ինքնաբացարկի մասին կամ մահացել է.
- 2) դատարանի վճռի հիման վրա, եթե նա խախտել է սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 7-րդ մասի կամ սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի դրույթները:

Հոդված 131. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների գրանցումը մերժելու, անվավեր ճանաչելու, ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշումների բողոքարկման կարգը

1. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումը մերժելու, գրանցումն անվավեր ճանաչելու, գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշումը կարող է վիճարկվել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

2. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի գրանցումը մերժելու, գրանցումն անվավեր ճանաչելու, գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշումն անվավեր ճանաչելու մասին դատարանի վճռով թեկնածուն համարվում է գրանցված կամ վերագրանցված:

ԳԼՈՒԽ 27

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԱՆՂԱՄԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Հոդված 132. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների կարգավիճակը, իրավահավասարությունը

1. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներն իրենց կարգավիճակը ձեռք են բերում գրանցումից հետո: Սույն օրենսգրքով սահմանված իրավունքները և պարտականությունները համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների վրա տարածվում են մինչև համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանու անդամներ ընտրվելու մասին տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշման վիճարկման համար սահմանված ժամկետի ավարտը, իսկ այդ որոշման վիճարկման դեպքում՝ մինչև վարչական դատարանի որոշում ընդունելը: Թեկնածուներն ունեն համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի կարգավիճակից բխող հավասար իրավունքներ և պարտականություններ:

2. Համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն ինքնաբացարկի մասին դիմում կարող է ներկայացնել քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

ԳԼՈՒԽ 28

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԱՆՂԱՄԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՆԱԽՐՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 133. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամը

1. Նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն կարող է բացել նախընտրական հիմնադրամ:

2. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուի կողմից նախընտրական հիմնադրամ բացելու դեպքում նախընտրական հիմնադրամը համալրվում է սույն օրենսգրքի 26-րդ հոդվածում նշված կամավոր մուծումներից, ընդ որում, համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն իրավունք ունի իր հիմնադրամում մուծում կատարելու նվազագույն աշխատավարձի մինչև 500-ապատիկի չափով, համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուին առաջադրած կուսակցությունը՝ նվազագույն աշխատավարձի մինչև 2 000-ապատիկի չափով, իսկ յուրաքանչյուր ֆիզիկական անձ՝ 100-ապատիկի չափով գումար:

3. Նախընտրական հիմնադրամից նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման համար համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուների կատարած ծախսերի չափը չի կարող գերազանցել նվազագույն աշխատավարձի 6 000-ապատիկը:

Հոդված 134. Նախընտրական քարոզչությունը

1. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններում նախընտրական քարոզչությունն իրականացվում է սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

**ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԸ:
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՍԸ**

Հոդված 135. Քվեաթերթիկները

1. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամների քվեաթերթիկներում համապատասխանաբար նշվում են թեկնածուների ազգանունները, անունները և հայրանունները՝ վիճակահանությամբ, առաջադրող կուսակցության անվանումը, ինքնաառաջադրման դեպքում՝ Որինքնաառաջադրում» բառը: Թեկնածուների ազգանունները, անունները և հայրանունները համընկնելու դեպքում նշվում է նաև ծննդյան ամսաթիվը:

2. Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամների քվեաթերթիկները պատրաստվում են այնպես, որ միմյանցից ակնհայտ տարբերվեն գույներով:

Հոդված 136. Համայնքի ղեկավարի ընտրության արդյունքներն ամփոփելը

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը սույն օրենսգրքի 75-րդ հոդվածով սահմանված կարգով և ժամկետում ամփոփում է ընտրության արդյունքները և ընդունում հետևյալ որոշումներից մեկը.

- 1) համայնքի ղեկավար ընտրվելու մասին.
- 2) առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն նշանակելու մասին.
- 3) համայնքի ղեկավարի ընտրությունն անվավեր ճանաչելու մասին.
- 4) համայնքի ղեկավարի ընտրությունը չկայացած ճանաչելու մասին:

2. Համայնքի ղեկավար է ընտրվում այն թեկնածուն, որին կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ: 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում նա ընտրվում է, եթե կողմ է քվեարկել քվեարկության մասնակիցների կեսից ավելին: Եթե հավասար թվով առավելագույն կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացել են 2 և ավելի թեկնածուներ, ապա ընտրված թեկնածուին որոշելու համար նրանց միջև անցկացվում է վիճակահանություն:

3. Եթե քվեարկության ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու մասին, եթե այդ միջոցով հնարավոր է շտկել այդ խախտումները: Եթե այդ միջոցով հնարավոր չէ շտկել այդ խախտումները, ապա ընտրություններն անվավեր են ճանաչվում և նշանակվում է վերաքվեարկություն:

4. Եթե ընտրությունների նախապատրաստման ընթացքում կամ առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում ընտրություններն անվավեր ճանաչելու մասին և նշանակում է վերաքվեարկություն:

5. Եթե տարածքային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու մասին, ապա վերաքվեարկությունն անցկացվում է այդ որոշումն ընդունելուց հետո՝ 7-րդ օրը: Այս դեպքում համայնքի ղեկավարի ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետները հաշվարկվում են վերաքվեարկության օրվանից:

6. Համայնքի ղեկավարի ընտրությունը համարվում է չկայացած, եթե՝

- 1) քվեարկված միակ թեկնածուին կողմ չեն քվեարկել անհրաժեշտ թվով ընտրողներ.

2) սույն օրենսգրքով թեկնածուների գրանցման համար սահմանված ժամկետում և կարգով թեկնածու չի գրանցվել:

3) սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված դեպքերում:

4) վերաքվեարկության արդյունքների հիման վրա ընտրություններն անվավեր են ճանաչվել:

7. Մինչև քվեարկության ավարտը թեկնածուներից մեկի մահվան դեպքում նշանակվում է նոր ընտրություն: Առավելագույն թվով կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած թեկնածուի՝ մինչև ընտրության արդյունքներն ամփոփելը կամ ընտրությունից հետո՝ մինչև լիազորությունների ստանձնումը, ընտրված համայնքի ղեկավարի մահվան դեպքում նշանակվում է նոր ընտրություն:

8. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը համայնքի ղեկավարի ընտրության մասին որոշումն ընդունելուց հետո՝ երկօրյա ժամկետում, այն ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով և շրջանի վարչակազմի ղեկավարին (Ստեփանակերտի քաղաքապետին):

9. Համայնքի ղեկավարի ընտրություններն անվավեր ճանաչվելու դեպքում քվեարկության օրվանից 21 օր հետո թեկնածուների նույն կազմով անցկացվում է վերաքվեարկություն: Թեկնածուների նույն կազմով վերաքվեարկություն կարող է անցկացվել միայն մեկ անգամ:

10. Համայնքի ղեկավարի ընտրությունների արդյունքով տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշման վիճարկման մասին դիմում վարչական դատարան կարող է ներկայացվել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

Հոդված 137. Համայնքի ավագանու անդամների ընտրության արդյունքներն ամփոփելը

1. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը սույն օրենսգրքի 75-րդ հոդվածով սահմանված կարգով և ժամկետում ամփոփում է ընտրության արդյունքները և ընդունում հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) համայնքի ավագանու անդամներ ընտրվելու մասին.

2) առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն նշանակելու մասին.

3) համայնքի ավագանու ընտրությունն անվավեր ճանաչելու մասին.

4) համայնքի ավագանու ընտրությունը չկայացած ճանաչելու մասին:

2. Համայնքում ընտրվում են առավելագույն թվով կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած, սույն օրենսգրքի 123-րդ հոդվածի 3-րդ մասում նշված համապատասխան թվով համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները: Կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների հավասարության դեպքում ընտրված թեկնածուին որոշելու համար նրանց միջև անցկացվում է վիճակահանություն՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

3. Եթե քվեարկության ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու մասին, եթե այդ միջոցով հնարավոր է շտկել այդ խախտումները: Եթե այդ միջոցով հնարավոր չէ շտկել այդ խախտումները, ապա ընտրություններն անվավեր են ճանաչվում, և նշանակվում է վերաքվեարկություն:

4. Եթե ընտրությունների նախապատրաստման ընթացքում կամ առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում ընտրություններն անվավեր ճանաչելու մասին և նշանակում է վերաքվեարկություն:

5. Եթե տարածքային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում առանձին ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն անցկացնելու մասին, ապա վերաքվեարկությունն անցկացվում է այդ որոշումն ընդունելուց հետո՝ 7-րդ օրը: Այս դեպքում համայնքի ավագանու ընտրությունների արդյունքների

ամփոփման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետները հաշվարկվում են վերաքվեարկության օրվանից:

6. Համայնքի ավագանու անդամների ընտրություններն անվավեր ճանաչվելու դեպքում քվեարկության օրվանից 21 օր հետո թեկնածուների նույն կազմով անցկացվում է վերաքվեարկություն: Թեկնածուների նույն կազմով վերաքվեարկություն կարող է անցկացվել միայն մեկ անգամ:

7. Համայնքի ավագանու անդամների ընտրությունը համարվում է չկայացած, եթե սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետում և կարգով գրանցումից հետո թեկնածուների թիվը նվազում է սույն օրենսգրքի 123-րդ հոդվածի 3-րդ մասում նշված՝ համայնքի ավագանու անդամների թվի կեսից, կամ վերաքվեարկության արդյունքների հիման վրա համայնքի ավագանու ընտրությունն անվավեր է ճանաչվել:

8. Տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը համայնքի ավագանու անդամների ընտրության մասին որոշումն ընդունելուց հետո՝ երկօրյա ժամկետում, այն ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով և շրջանի վարչակազմի ղեկավարին (Ստեփանակերտի քաղաքապետին):

9. Համայնքի ավագանու անդամների ընտրությունների արդյունքով տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշման վիճարկման մասին դիմում վարչական դատարան կարող է ներկայացվել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

ԳԼՈՒԽ 30

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 138. Հերթական ընտրություն նշանակելու, անցկացնելու և թեկնածուներ առաջադրելու ու գրանցելու ժամկետները

1. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական ընտրություններն անցկացվում են ոչ ուշ, քան տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների ավարտից 30 օր առաջ:

2. Համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները նշանակում է Արցախի Հանրապետության կառավարությունը՝ համայնքի ղեկավարի, ավագանու անդամների լիազորությունների ժամկետը լրանալուց ոչ ուշ, քան 70 օր առաջ:

3. Թեկնածուների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը տարածքային ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 35 և ոչ ուշ, քան 30 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

4. Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն:

Հոդված 139. Նոր ընտրություն նշանակելը և անցկացնելը

1. Ընտրված և լիազորությունները չստանձնած համայնքի ղեկավարի մահվան կամ հրաժարականի, համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու անդամների ընտրությունները չկայացած ճանաչելու մասին տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ընդունելուց կամ դատարանի վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող 40-օրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրն անցկացվում է նոր ընտրություն: Նոր ընտրությունն անցկացվում է թեկնածուների նոր առաջադրմամբ՝ համայնքի ղեկավարի, համայնքի

ավագանու անդամների արտահերթ ընտրության համար սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով: Նոր ընտրություն նշանակում է Արցախի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 140. Արտահերթ ընտրություն նշանակելը և անցկացնելը: Ընտրություններ չանցկացնելը

1. Համայնքի ղեկավարի արտահերթ ընտրությունն անցկացվում է համայնքի ղեկավարին պաշտոնանկ անելու կամ նրա լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին Արցախի Հանրապետության կառավարության որոշումն ուժի մեջ մտնելուն հաջորդող քառասնօրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրը:

2. Արցախի Հանրապետության կառավարությունն արտահերթ ընտրության նշանակման մասին որոշում է ընդունում համայնքի ղեկավարին պաշտոնանկ անելու կամ լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու հետ միաժամանակ:

3. Համայնքի ավագանու անդամների ընդհանուր թիվը կիսով չափ նվազելու դեպքում արտահերթ ընտրություն նշանակելու մասին Արցախի Հանրապետության կառավարության որոշումն ուժի մեջ մտնելուն հաջորդող քառասնօրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրն անցկացվում է համայնքի ավագանու անդամների արտահերթ ընտրություն:

4. Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ժամանակ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ չեն անցկացվում, իսկ տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների ժամկետը երկարաձգվում է մինչև պատերազմի կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո նորընտիր տեղական ինքնակառավարման մարմինների առաջին նիստը: Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են արտակարգ դրության կամ պատերազմի պատճառով տեղի չունեցած՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների նոր հերթական ընտրություններ: Համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների նոր հերթական ընտրությունները նշանակում է Արցախի Հանրապետության կառավարությունը:

5. Ռազմական դրության ժամանակ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ կարող են չանցկացվել, եթե Հանրապետության նախագահը ընդունել է համապատասխան հրամանագիր, և Ազգային ժողովը Սահմանադրությամբ սահմանված ժամկետում այն չի վերացրել: Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու հիմքը վերանալուց ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական դրության պատճառով տեղի չունեցած՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների նոր հերթական ընտրություններ: Համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների նոր հերթական ընտրությունները նշանակում է Արցախի Հանրապետության կառավարությունը:

6. Թեկնածուների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը տարածքային ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 25 և ոչ ուշ, քան 21 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն:

7. Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 21 և ոչ ուշ, քան 19 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն:

8. Ընտրական տեղամասերը կազմավորվում և տեղամասային կենտրոնները սահմանվում են քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ, ընտրողների ցուցակները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 17 օր առաջ փակցվում են տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՑԹՆԵՐ

Հոդված 141. Եզրափակիչ դրույթներ

1. Սույն օրենսգիրքն ուժի մեջ է մտնում 2020 թվականի հունվարի 1-ին:
2. Սույն օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության 2014 թվականի հոկտեմբերի 29-ի ընտրական օրենսգիրքը:
3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը, սույն օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, ընդունում է սույն օրենսգրքից բխող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը:

**ԱՐՅԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ**

Բ. ՄԱՀԱԿՅԱՆ

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

**ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ**

1.	<p align="center">Ընթացիկ իրավիճակը և իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը</p>
	<p>Ընտրական իրավունքը քաղաքական իրավունքների միջուկն է: Ավելին, ընտրական իրավունքը քաղաքական իրավունքի այն առանցքն է, որի շուրջ պտտվում են մյուս գրեթե բոլոր քաղաքական իրավունքները:</p> <p>Ընտրությունները՝ որպես ժողովրդաիշխանության իրացման անմիջական ձև, առանցքային նշանակություն ունեն յուրաքանչյուր ժողովրավարական պետության և հասարակության կյանքում: Ընտրելու իրավունքն ուղղակիորեն բխում է Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 1-ին հոդվածում ամրագրված ժողովրդավարության և՛ 2-րդ հոդվածում ամրագրված իշխանությունը ժողովրդին պատկանելու սկզբունքներից:</p> <p>Արցախի Հանրապետությունում ընտրական հարաբերությունների իրավական կարգավորման կառուցակարգերը ներկայումս սահմանված են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության 2014 թվականի հոկտեմբերի 29-ի ընտրական օրենսգրքով, որոնք ամբողջությամբ չեն արտացոլում 2017 թվականի փետրվարի 20-ին համաժողովրդական հանրաքվեի արդյունքում ընդունված Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ (այսուհետ՝ Արցախի Հանրապետության Սահմանադրություն) ամրագրված իրավակարգավորումները:</p> <p>Ընտրելու իրավունքը</p> <p>Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 48-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Հանրապետության նախագահի, Ազգային ժողովի ընտրությունների օրը Արցախի Հանրապետության 18 տարին լրացած քաղաքացիներն ունեն ընտրելու իրավունք: Նույն հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն՝ օրենքով կարող է սահմանվել Արցախի Հանրապետության քաղաքացիություն չունեցող անձանց՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին մասնակցելու իրավունքը:</p> <p>Ընտրական իրավունքի սկզբունքները</p> <p>Ընտրելու իրավունքն իր ամրագրումն է ստացել նաև միջազգային հանրաճանաչ փաստաթղթերում, որոնցում ամրագրված իրավանորմերին հետամուտ լինելուն իր պատրաստակամությունն է հայտնել նաև Արցախի Հանրապետությունը՝ միակողմանիորեն միանալով դրանց: Խոսքը, նախևառաջ, Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի մասին է, որի 21-րդ հոդվածի 3-րդ մասում սահմանված է. «3. Ժողովրդի կամքը պետք է լինի կառավարության իշխանության հիմքը. այն պետք է արտահայտվի պարբերական և իրական ընտրություններում, որոնք պետք է անցկացվեն ընդհանուր և հավասար ընտրական իրավունքի հիման վրա, գաղտնի</p>

քվեարկության ազատությունն ապահովող այլ հավասարաժեռ ընթացակարգերի միջոցով»:

Ընտրական իրավունքի սկզբունքներն ուրվագծում են այն ելակետային բնութագրիչները, որոնց շրջանակներում ձևավորվում են ընտրական հարաբերությունների կարգավորման մեխանիզմները, միաժամանակ, վերջիններս հանդես են գալիս որպես ընտրական իրավունքի զարգացման յուրօրինակ ուղղորդիչ:

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, ընտրությունների օրենսդրական կարգավորման, կազմակերպման և անցկացման սկզբունքներին՝ ի թիվս Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության 2006 թվականի դեկտեմբերի 10-ի Սահմանադրությամբ ամրագրված ընդհանուր, հավասար, ուղղակի ընտրական իրավունքի, ավելացվել է նաև ազատ ընտրական իրավունքը:

Արցախի Հանրապետության նախագահի և Արցախի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորների թեկնածուներին ներկայացվող պահանջները

Եթե Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Սահմանադրության 35-րդ հոդվածով սահմանված էր, որ «Հանրապետության Նախագահ կարող է ընտրվել երեսունհինգ տարին լրացած, վերջին տասը տարում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող, վերջին տասը տարում Հանրապետությունում մշտապես բնակվող և ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք: Նույն անձը չի կարող ավելի քան երկու անգամ անընդմեջ ընտրվել Հանրապետության Նախագահի պաշտոնում:», ապա Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 48-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանվեց, որ «Հանրապետության նախագահ կարող է ընտրվել 35 տարին լրացած, վերջին տասը տարում միայն Արցախի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող, վերջին տասը տարում Արցախի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող, ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք:», «Նույն անձը չի կարող ավելի քան երկու անգամ ընտրվել Հանրապետության նախագահի պաշտոնում:» (Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 88-րդ հոդվածի 2-րդ մաս):

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ փոփոխության է ենթարկվել նաև Ազգային ժողովի պատգամավոր ընտրվելու համար սահմանված տարիքային ցենզը: Այսպես, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Սահմանադրության 78-րդ հոդվածի համաձայն՝ պատգամավոր կարող էր ընտրվել 23 տարին լրացած, վերջին հինգ տարում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող, վերջին հինգ տարում Հանրապետությունում մշտապես բնակվող և ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք, այնինչ, Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 48-րդ հոդվածի 3-րդ մասով ամրագրվեց, որ. «Ազգային ժողովի պատգամավոր կարող է ընտրվել 25 տարին լրացած, վերջին հինգ տարում միայն Արցախի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող, վերջին

հինգ տարում Արցախի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող, ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք:»:

Արցախի Հանրապետության նախագահի և Արցախի Հանրապետության Ազգային ժողովի ընտրությունները

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության հիմնական նորարարություններից մեկը դարձավ Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունը՝ Հանրապետության նախագահի ընտրությունների հետ միաժամանակ անցկացնելու վերաբերյալ սահմանադրական նորմը (Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 109-րդ հոդված): Այսպես, Հանրապետության նախագահի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից 50 օր առաջ (Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 89-րդ հոդվածի 1-ին մաս): Ընդ որում, սահմանվեց, որ Հանրապետության նախագահի հրաժարականի, մահվան, լիազորությունների դադարեցման կամ նրան անվստահություն հայտնելու, պաշտոնանկ անելու, ինչպես նաև Ազգային ժողովը արձակվելու դեպքերում նշանակվում են Հանրապետության նախագահի և Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններ (Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 90-րդ հոդված): Հատկանշական է այն հանգամանքը, որ պաշտոնանկ արված Հանրապետության նախագահը չի կարող մասնակցել արտահերթ ընտրություններին (Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 97-րդ հոդվածի 5-րդ մաս):

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, միաժամանակ, սահմանվեց, որ Հանրապետության նախագահը պաշտոնը ստանձնում է օրենքով սահմանված կարգով՝ Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանի բացման օրը հրավիրված հատուկ նիստում, ժողովրդին տրված երդմամբ (Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 91-րդ հոդված):

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ Ազգային ժողովի ձևավորման հետ կապված նոր կարգավորումներ նախատեսվեցին: Այսպես, Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 107-րդ հոդվածով սահմանվեց, որ Ազգային ժողովն ընտրվում է համամասնական ընտրակարգով: Միաժամանակ, սահմանվեց, որ Ազգային ժողովը կազմված է ոչ պակաս, քան 27 և ոչ ավել, քան 33 պատգամավորից: Ազգային ժողովի պատգամավորների թիվը սահմանվում է Ընտրական օրենսգրքով:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 48-րդ հոդվածի 4-րդ մասով հստակ սահմանվեց տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ ընտրելու և ընտրվելու իրավունք ունեցող սուբյեկտների շրջանակը:

Նորամուծություն մտցվեց նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների հետ կապված: Այսպես, Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 150-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղական

	<p>ինքնակառավարման մարմիններն են համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը, որոնք ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով: Ընտրական օրենսգրքով կարող է սահմանվել համայնքի ղեկավարի ուղղակի կամ անուղղակի ընտրություն: Համայնքի ղեկավարի ուղղակի ընտրության դեպքում կիրառվում են Սահմանադրության 7-րդ հոդվածով սահմանված ընտրական իրավունքի սկզբունքները:</p> <p>Ընտրություններ անցկացնելու սահմանափակումները</p> <p>Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 76-րդ հոդվածով ամրագրվեց, որ ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ կարող են չանցկացվել: Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 93-րդ հոդվածով, միաժամանակ, սահմանվեց, որ Արցախի Հանրապետության նախագահը կարող է հրամանագիր ընդունել ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու մասին:</p> <p>Այսպիսով, Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ ամրագրվել են ընտրական իրավունքի հիմնական սկզբունքները՝ ընդհանուր, հավասար, ազատ, ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա՝ գաղտնի քվեարկությամբ, սահմանվել են քաղաքացու՝ ընտրելու և ընտրվելու հիմնական իրավունքները և այդ իրավունքների սահմանափակման դեպքերը: Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ ամրագրված նոր իրավակարգավորումները կանխորոշում են Արցախի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի ընդունումը, որով համապարփակ կկարգավորվեն ընտրական գործընթացին վերաբերող Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ ամրագրված նոր հայեցակարգային մոտեցումները:</p>
2.	<p align="center">Առաջարկվող կարգավորումների բնույթը</p>
	<p>Արցախի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի նախագծով (այսուհետ՝ Նախագիծ) սահմանվեցին ընտրությունների հիմունքները, մանրամասնվեցին Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ ամրագրված ընտրական իրավունքի սկզբունքները, մասնավորապես, սահմանվեց, որ ընտրություններն անցկացվում են ընտրական իրավունքի իրականացման՝ ազատության և կամավորության սկզբունքների հիման վրա: Ոչ ոք իրավունք չունի պարտադրելու ընտրողին քվեարկելու որևէ թեկնածուի (կուսակցության (կուսակցության դաշինքի)) օգտին կամ դեմ, ինչպես նաև հարկադրելու ընտրողին մասնակցելու կամ չմասնակցելու ընտրություններին:</p> <p>Նախագծով ամրագրվեց, որ համապետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններն անցկացվում են պարբերաբար՝ Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և ընտրական օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում:</p> <p>Ընտրությունների նախապատրաստումը</p> <p>Հատկանշական է, որ ընտրությունների նախապատրաստական փուլն ընդգրկում է կազմակերպական մի քանի միջոցառումներ, որոնք ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված են Նախագծում:</p>

1) Ընտրություններ նշանակելը

Հերթական ընտրությունները

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 89-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Հանրապետության նախագահի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից 50 օր առաջ: Նախագծի 97-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանվեց, որ Հանրապետության նախագահի ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 70 օր առաջ:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 109-րդ հոդվածի համաձայն, Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի ընտրությունների հետ միաժամանակ, նախագծով սահմանվեց, որ Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի ընտրությունների հետ միաժամանակ՝ Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից 50 օր առաջ: Ազգային ժողովի ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 70 օր առաջ (Նախագծի 121-րդ հոդված):

Նախագծի 138-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական ընտրություններն անցկացվում են ոչ ուշ, քան տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների ավարտից 30 օր առաջ: Ընդ որում, համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները նշանակում է Արցախի Հանրապետության կառավարությունը՝ համայնքի ղեկավարի, ավագանու անդամների լիազորությունների ժամկետը լրանալուց ոչ ուշ, քան 70 օր առաջ:

Հանրապետության նախագահի ընտրությունների 2-րդ փուլը

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 89-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն, եթե քվեարկվել է 2-ից ավելի թեկնածու, և նրանցից ոչ մեկին կողմ չի քվեարկել թեկնածուներին կողմ քվեարկած ընտրողների թվի կեսից ավելին, ապա քվեարկությունից հետո՝ 14-րդ օրը, անցկացվում է Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլի քվեարկություն: Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլին կարող են մասնակցել այն երկու թեկնածուները, որոնց կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ: 2-րդ փուլում Հանրապետության նախագահ է ընտրվում այն թեկնածուն, որին կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ:

Արտահերթ ընտրությունները

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 90-րդ հոդվածի համաձայն Հանրապետության նախագահի հրաժարականի, մահվան, լիազորությունների դադարեցման կամ նրան անվստահություն հայտնելու, պաշտոնանկ անելու,

ինչպես նաև Ազգային ժողովը արձակվելու դեպքերում նշանակվում են Հանրապետության նախագահի և Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններ: Նախագծով, միաժամանակ, մանրամասնվեց, որ արտահերթ ընտրությունների դեպքում, քվեարկությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 40-րդ օրը: Ընդ որում, արտահերթ ընտրության մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 39 օր առաջ:

Նախագծի 140-րդ հոդվածի համաձայն՝ համայնքի ղեկավարի արտահերթ ընտրությունն անցկացվում է համայնքի ղեկավարին պաշտոնանկ անելու կամ նրա լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին Արցախի Հանրապետության կառավարության որոշումն ուժի մեջ մտնելուն հաջորդող քառասնօրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրը: Արցախի Հանրապետության կառավարությունն արտահերթ ընտրության նշանակման մասին որոշում է ընդունում համայնքի ղեկավարին պաշտոնանկ անելու կամ լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու հետ միաժամանակ: Համայնքի ավագանու անդամների ընդհանուր թիվը կիսով չափ նվազելու դեպքում արտահերթ ընտրություն նշանակելու մասին Արցախի Հանրապետության կառավարության որոշումն ուժի մեջ մտնելուն հաջորդող քառասնօրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրն անցկացվում է համայնքի ավագանու անդամների արտահերթ ընտրություն:

Նոր ընտրությունները

Հանրապետության նախագահի ընտրություններն անվավեր ճանաչվելու. Հանրապետության նախագահի ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու դեպքերում, ինչպես նաև ընտրությունից հետո՝ մինչև լիազորությունների ստանձնումը, ընտրված նախագահի հրաժարականի կամ մահվան դեպքում նշանակվում է նոր ընտրություն, իսկ քվեարկությունն անցկացվում է նոր ընտրություն նշանակվելուց հետո՝ 40-րդ օրը (Նախագծի 99-րդ հոդվածի 1-ին մաս):

Ազգային ժողովի ընտրությունների վերաքվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչվելու դեպքում այդ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 70 օր հետո անցկացվում է նոր ընտրություն (Նախագծի 120-րդ հոդվածի 14-րդ մաս):

Ընտրված և լիազորությունները չստանձնած համայնքի ղեկավարի մահվան կամ հրաժարականի, համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու անդամների ընտրությունները չկայացած ճանաչելու մասին տարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ընդունելուց կամ դատարանի վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող 40-օրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրն անցկացվում է նոր ընտրություն (Նախագծի 139-րդ հոդված):

Ընտրությունների անցկացման սահմանափակումները

Արցախի Հանրապետության Սահմանադրության 76-րդ հոդվածով

ամրագրված ընտրությունների անցկացման սահմանափակումները մանրամասնվեցին Նախագծի 7-րդ, 100-րդ, 122-րդ, 140-րդ հոդվածներում: Այսպես, արտակարգ դրության կամ պատերազմի ժամանակ ընտրություններ չեն անցկացվում: Արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են արտակարգ դրության կամ պատերազմի պատճառով տեղի չունեցած՝ նոր հերթական ընտրություններ: Նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Արցախի Հանրապետության Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով) նախագահը՝ արտակարգ դրության կամ պատերազմի ավարտից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո: Ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ կարող են չանցկացվել, եթե Հանրապետության նախագահը ընդունել է համապատասխան հրամանագիր, և Ազգային ժողովը Սահմանադրությամբ սահմանված ժամկետում այն չի վերացրել: Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու հիմքը վերանալուց ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական դրության պատճառով տեղի չունեցած՝ նոր հերթական ընտրություններ: Նոր հերթական ընտրության օրվա մասին Արցախի հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ Հանրապետության նախագահի հրամանագրով ռազմական դրության ժամանակ ընտրություններ չանցկացնելու հիմքը վերանալուց ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

2) Ընտրողների ցուցակներ կազմելը, ընտրական տեղամասեր, տեղամասային կենտրոններ կազմավորելը

Ընտրական ցուցակներ կազմելը

Ընտրողներին ընտրական ցուցակներում ընդգրկելը քաղաքացիների ընտրական իրավունքի իրականացման անհրաժեշտ պայմաններից է: Այս հիմնահարցը մանրամասնված է Նախագծի 2-րդ գլխում: Այսպես, Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը մշտապես վարվող փաստաթուղթ է, որը կազմվում է ըստ շրջանների (Ստեփանակերտ քաղաքի) և համայնքների: Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրում ընդգրկվում են Արցախի Հանրապետության բնակչության պետական ռեգիստրում ընդգրկված, Արցախի Հանրապետության որևէ համայնքում հաշվառված և ընտրելու իրավունք ունեցող Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները: Արցախի Հանրապետությունում հաշվառում չունեցող ընտրողները, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող՝ քաղաքացիություն չունեցող ընտրողները Արցախի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրում չեն ընդգրկվում, որը չի սահմանափակում նրանց ընտրելու իրավունքը (Նախագծի 9-րդ հոդված):

Արցախի Հանրապետությունում հաշվառում չունեցող ընտրողներն

համապետական ընտրությունների ժամանակ քվեարկությանը մասնակցելու համար քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 7 օր առաջ լիազոր մարմին ներկայացնում են դիմում՝ ընտրողների ցուցակում ժամանակավորապես ընդգրկվելու մասին՝ նշելով քվեարկության օրը Արցախի Հանրապետությունում գտնվելու վայրի հասցեն: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ 3-օրյա ժամկետում, ընտրողին ընդգրկում է քվեարկության օրը Արցախի Հանրապետությունում գտնվելու վայրի մոտակա ընտրական տեղամասի ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում և այդ մասին նրան տրամադրում տեղեկանք: Դիմումի և տեղեկանքի ձևերը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը (Նախագծի 10-րդ հոդված):

Համապետական ընտրությունների ժամանակ ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատության ղեկավարը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 6 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14:00-ն, լիազոր մարմին է ներկայացնում ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող և քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոն ինքնուրույն ներկայանալու հնարավորություն չունեցող, ստացիոնար բժշկական հաստատությունում քվեարկությանը մասնակցել ցանկացող ընտրողների ցուցակը՝ նշելով ընտրողի ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը և հաշվառման վայրի հասցեն: Լիազոր մարմինը, ըստ ներկայացված ցուցակների, ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող ընտրողներին ժամանակավորապես հանում է իրենց հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից և, կազմում է ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատությունում քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակ (Նախագծի 10-րդ հոդված):

Համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 50 օր առաջ, Արցախի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը լիազոր մարմին ու Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում զորամասերում հաշվառված ընտրողների թիվը՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով (Նախագծի 10-րդ հոդված):

Քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցչի մասնակցությամբ կազմում և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում քրեակատարողական հիմնարկում գտնվող ընտրողների ցուցակը (Նախագծի 10-րդ հոդված):

Ընտրական տեղամասեր, տեղամասային կենտրոններ կազմավորելը

Լիազոր մարմինը համայնքի ղեկավարի և տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի մասնակցությամբ կազմավորում է ընտրական տեղամասեր քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ՝ հաշվի առնելով տեղական և այլ պայմաններ, նպատակ ունենալով առավել նպաստավոր պայմաններ ստեղծել քվեարկության կազմակերպման համար (Նախագծի 16-րդ հոդված):

Համայնքի ղեկավարը (օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը) քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 43 օր առաջ սահմանում է տեղամասային կենտրոն: Համայնքի ղեկավարն այդ մասին տեղեկացնում է լիազոր մարմնին, համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողովին և տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին, իսկ քրեակատարողական հիմնարկի ղեկավարը՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովին (Նախագծի 18-րդ հոդված):

3) Նախընտրական քարոզչությունը

Նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածը այն ժամանակահատվածն է, որի ընթացքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուներին, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), համայնքի ղեկավարի թեկնածուներին, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներին հավասար հնարավորություններ ապահովելու նպատակով գործում են հանրային ռեսուրսներից օգտվելու, քարոզչություն իրականացնելու և ֆինանսական թափանցիկությունն ապահովելու՝ սույն օրենսգրքով սահմանված կանոնները: Նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածի սահմանված լինելը չի սահմանափակում սույն օրենսգրքով չարգելված այլ ժամանակահատվածում քարոզչության իրականացումը:

Նախընտրական քարոզչության իրականացման մանրամասները սահմանված են Նախագծի 4-րդ գլխում:

4) Ընտրությունների ֆինանսավորումը

Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման (ներառյալ՝ ընտրողների ցուցակները կազմելը, ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացները կազմակերպելը), ինչպես նաև ընտրական հանձնաժողովների գործունեության համար անհրաժեշտ ծախսերի ֆինանսավորումը կատարվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Այդ ծախսերը նախատեսվում են պետական բյուջեում առանձին հոդվածով:

Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները), համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հաշվեհամարին վճարում են ընտրական գրավ:

Հանրապետության նախագահի թեկնածուները, Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) պարտավոր են բացել նախընտրական հիմնադրամ, իսկ համայնքի ղեկավարի թեկնածուները, համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները կարող են բացել նախընտրական հիմնադրամ: Նախընտրական հիմնադրամի ձևավորման և նախընտրական հիմնադրամի միջոցների օգտագործման մանրամասները սահմանված են Նախագծի 26-28-րդ հոդվածներում:

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ-վերստուգիչ

Ծառայությունը

Նախագծով նոր մոտեցում է ցուցաբերվել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության նկատմամբ: Ի տարբերություն գործող իրավակարգավորումների, Նախագծով նախատեսվում է, որ Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը մշտապես գործող մարմին է, որն իրականացնում է նախընտրական հիմնադրամներ կատարվող մուծումների, ծախսերի և դրանց հաշվարկման, ինչպես նաև կուսակցությունների ընթացիկ ֆինանսական գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն:

Նախագծով հստակ սահմանվել են Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության լիազորությունները (Նախագծի 29-րդ հոդված):

5) Ընտրական հանձնաժողովները

Ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման նպատակով կազմավորվում է ընտրական հանձնաժողովների եռաստիճան համակարգ՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, տարածքային ընտրական հանձնաժողովներ և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի, տարածքային ընտրական հանձնաժողովների և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կազմավորման առանձնահատկությունները սահմանված են Նախագծի 42-44-րդ հոդվածներում:

Նախագծով առանձնահատուկ տեղ հատկացվեց Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովներում վարչական վարույթի առանձնահատկություններին (Նախագծի 47-րդ հոդված):

Ընտրական հանձնաժողովների գործառույթները և լիազորությունները սահմանվեցին Նախագծի 9-րդ գլխում:

6) Թեկնածուների առաջադրումը և գրանցումը

Թեկնածուների առաջադրումը կարևորվում է նրանով, որ առաջադրված անձանց թվից են ընտրվում ժողովրդի լիազոր ներկայացուցիչները և կազմավորվում պետական ու տեղական ինքնակառավարման մարմինները: Առաջադրված թեկնածուների գործարար հատկանիշներից է կախված կազմավորվող պետական ու տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության արդյունավետությունը:

Նախագծով, թեկնածուների առաջադրման ու գրանցման հետ կապված, որդեգրվել է հետևյալ քաղաքականությունը.

Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելն ու թեկնածուների գրանցումը

Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) և Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները՝ ինքնաառաջադրման միջոցով (Նախագծի 79-րդ հոդված): Հանրապետության նախագահի թեկնածուի գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 25 օր

առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 25 և ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն (Նախագծի 102-րդ հոդված):

Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու առաջադրելն ու թեկնածուների գրանցումը

Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները): Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուն կարող է առաջադրվել միայն 1 կուսակցության ընտրական ցուցակով (Նախագծի 107-րդ հոդված): Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) գրանցման համար փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 55 և ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 45 և ոչ ուշ, քան 35 օր առաջ՝ մինչև 18:00-ն (Նախագծի 121-րդ հոդված):

Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներ առաջադրելն ու թեկնածուների գրանցումը

Համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուներ կարող են առաջադրել կուսակցությունները, ինչպես նաև ընտրվելու իրավունք ունեցող Արցախի Հանրապետության քաղաքացիները՝ ինքնաառաջադրման կարգով (Նախագծի 126-րդ հոդված): Թեկնածուների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը տարածքային ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 35 և ոչ ուշ, քան 30 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն: Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 30 և ոչ ուշ, քան 25 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18:00-ն (Նախագծի 138-րդ հոդված):

Քվեարկության կազմակերպումը և անցկացումը

Քվեարկության կազմակերպման և անցկացման փուլն ընտրական գործընթացի վճռական փուլն է:

Նախագծի 56-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ քվեարկությունը, բացառությամբ ընտրական օրենսգրքով սահմանված դեպքերի, անցկացվում է միայն Արցախի Հանրապետության տարածքում կազմավորված տեղամասային կենտրոններում:

Քվեարկությունն անցկացվում է այդ նպատակով կահավորված սենյակում՝ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասում 1 սենյակ հաշվարկով (Նախագծի 57-րդ հոդված):

Քվեարկության համար հատկացվում են խցիկներ՝ յուրաքանչյուր 750 ընտրողի հաշվարկով առնվազն 1 խցիկ (Նախագծի 58-րդ հոդված):

Միաժամանակ տարբեր քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում

քվեաթերթիկները պատրաստվում են այնպես, որ ակնհայտ տարբերվեն միմյանցից (Նախագծի 59-րդ հոդված):

Նապագծի նորարարություններից մեկն էլ այն է, որ համապետական ընտրությունների դեպքում, յուրաքանչյուր տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի, հատկացվում են Հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկների և Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված առանձին առնվազն մեկական քվեատուփեր: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դեպքում, յուրաքանչյուր տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի, հատկացվում են համայնքի ղեկավարի ընտրությունների քվեաթերթիկների և համայնքի ավագանու անդամի ընտրությունների քվեաթերթիկների համար նախատեսված առանձին առնվազն մեկական քվեատուփեր (Նախագծի 60-րդ հոդված):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրը՝ ժամը 08:00-ին, հայտարարում է քվեարկության սկիզբը և թույլատրում ընտրողների մուտքը քվեարկության սենյակ (Նախագծի 65-րդ հոդված):

Ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է անձամբ. լիազորված քվեարկությունն արգելվում է: Յուրաքանչյուր ընտրող գրանցվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի՝ գրանցման համար պատասխանատու անդամի մոտ գտնվող ընտրողների ցուցակում (Նախագծի 66-րդ հոդված):

Քվեարկության ժամանակ յուրաքանչյուր ընտրող ստանում է քվեարկության 1 քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում) (Նախագծի 67-րդ հոդված):

Ձայները հաշվելը, քվեարկության արդյունքները որոշելը

Ձայների հաշվումը և քվեարկության արդյունքները որոշելը հանդիսանում են ընտրությունների ավարտական փուլը:

Նախագծով մանրամասնվել են քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու, աղյուսակավորելու, անճշտությունները որոշելու, ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելու կարգը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության օրը ժամը 20:00-ին հայտարարում է քվեարկության ավարտի մասին և արգելում ընտրողների մուտքը քվեարկության սենյակ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ սկսում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստը: Միաժամանակ մի քանի ընտրություն անցկացվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն առաջին հերթին ամփոփում է համապետական ընտրության քվեարկության արդյունքները, ընդ որում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն առաջին հերթին ամփոփում է Հանրապետության նախագահի ընտրության քվեարկության արդյունքները, իսկ տեղական ինքնակառավարման

ընտրությունների դեպքում՝ համայնքի ավագանու ընտրության քվեարկության արդյունքները (Նախագծի 69-րդ հոդված):

Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, հիմք ընդունելով համայնքում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը, դատարանի վճիռները, տարածքային ընտրական հանձնաժողովում ստացված դիմումների (բողոքների) քննարկման արդյունքով ընդունած որոշումները, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումների վերաբերյալ ընդունած որոշումը, ամփոփում է համայնքում քվեարկության արդյունքները և ընդունում որոշում ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ (Նախագծի 75-րդ հոդված):

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից հետո՝ 7-րդ օրը, հիմք ընդունելով քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը, դատարանի վճիռները, հանձնաժողովներում ստացված դիմումների (բողոքների) քննարկման արդյունքով ընդունած որոշումները, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումների վերաբերյալ տարածքային ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ ընդունած որոշումները, ամփոփում է ընտրության արդյունքները և ընդունում որոշում ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ (Նախագծի 76-րդ հոդված):

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում այն թեկնածուի՝ Հանրապետության նախագահ ընտրվելու մասին, որին կողմ է քվեարկել թեկնածուներին կողմ քվեարկած ընտրողների թվի կեսից ավելին: 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում նա ընտրվում է, եթե կողմ է քվեարկել քվեարկության մասնակիցների կեսից ավելին: Հանրապետության նախագահի ընտրության 2-րդ փուլում Հանրապետության նախագահ է ընտրվում այն թեկնածուն, որին կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ (Նախագծի 93-րդ հոդված):

Ազգային ժողովի մանդատները բաշխվում են այն կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների միջև, որոնք ստացել են կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի համապատասխանաբար առնվազն՝ կուսակցության դեպքում՝ 5, իսկ կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ 7 տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ (Նախագծի 120-րդ հոդված):

Համայնքի ղեկավար է ընտրվում այն թեկնածուն, որին կողմ են քվեարկել առավել թվով ընտրողներ: 1 թեկնածու քվեարկվելու դեպքում նա ընտրվում է, եթե կողմ է քվեարկել քվեարկության մասնակիցների կեսից ավելին: Համայնքում ընտրվում են առավելագույն թվով կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած համապատասխան թվով համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուները (Նախագծի 136-րդ և 137-րդ հոդվածներ):

3.	Ակնկալվող արդյունքը
	Նախագծի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է ունենալ Արցախի Հանրապետության Սահմանադրությամբ որդեգրված նոր մոտեցումներին համահունչ Ընտրական օրենսգիրք:
4.	Նախագծի մշակման գործընթացում ներգրավված ինստիտուտները և անձինք
	Նախագիծը մշակվել է Արցախի Հանրապետության կառավարության 2019 թվականի ապրիլի 22-ի N 286-Ա որոշմամբ ստեղծված աշխատանքային խմբի կողմից:

ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԴԱՐԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Ա. ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ